

JÄÄKIEKKOILIJOIDEN URHEILIJARAHASTO

- Jäätävää verosuunnittelua ?

Itä-Suomen yliopisto

Oikeustieteiden laitos

Pro gradu -tutkielma

19.06.2014

Tekijä: Hannu Lignell 181999

Ohjaaja: Matti Myrsky

SISÄLLYS

LÄHTEET.....	III
LYHENNELUETTELO.....	IX
KUVIOT, TAULUKOT JA LIITTEET.....	XI
1 JOHDANTO.....	1
1.1 Tutkimuksen tausta.....	1
1.2 Aiheen rajaus.....	4
1.3 Tutkielman lähestymistapa ja rakenne.....	5
1.4 Tutkielmassa käytetyt lähteet.....	7
1.4 Tutkielman tavoitteet ja tutkimusongelma.....	9
2 URHEILIJAN LAINSÄÄDÄNNÖN NÄKÖKULMASTA.....	12
2.1 Urheilija verovelvollisena.....	12
2.1.1 Tulojen veronalaisuus.....	12
2.1.2 Yleinen ja rajoitettu verovelvollisuus.....	17
2.1.3 Urheilijan palkka ja palkkio – urheilutulo.....	20
2.1.4 Urheilijan luontoisedut.....	21
2.1.5 Urheilijan verovapaat tulot.....	22
2.1.6 Urheilijan tulojen muodostuminen.....	23
2.2 Urheilu taloudellisena suorituksena.....	25
2.2.1 Korvauksen maksaminen urheilusuorituksesta.....	25
2.2.2 Ammattilaisuuskysymys.....	27
2.2.3 Joukkue- ja yksilöurheilijan asema.....	28
2.3 Urheilijan muu oikeudellinen asema.....	28
2.3.1 Työsuhde.....	28
2.3.2 Sosiaaliturva.....	30
2.3.3 Vakuuttamisvelvollisuus.....	31
2.3.4 Tapaturmaturva.....	32
2.3.5 Työttömyys- ja palkkaturva.....	33
2.3.6 Vanhuuseläke.....	34
2.4 Yhteenveto.....	34
3 URHEILUTULON RAHASTOINTI.....	37
3.1 Rahastoinnin tausta ja tarkoitus.....	37
3.2 Rahastot ja niiden erot.....	40
3.2.1 Valmennusrahasto.....	40
3.2.2 Urheilijarahasto.....	41
3.2.3 Eri urheilulajien rahastot.....	44
3.3 Vertailu vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkesäästämiseen.....	47
3.3.1 Vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus.....	47
3.3.2 Sääntelymallit eläkevakuutusten verotuksessa.....	50
3.3.3 Eläkesäästämisen verotuki.....	52
3.4 Urheilijarahaston käyttö jääkiekkoilijoilla.....	54
3.4.1 Rahastoitavan tulon määrä ja rahastoon tehtävät maksut.....	54
3.4.2 Varojen nostaminen rahastosta ja tilitys verovelvolliselle.....	55
3.4.3 Rahaston hallinnointi, sijoitustoiminta ja sen tuotto.....	56
3.5 Yhteenveto.....	59

II

4 TUTKIMUSAINEISTO JA TULOKSET.....	61
4.1 Tulotiedot ja oletamat rahaston käytöstä.....	61
4.1.1 Palkkatiedot.....	61
4.1.2 Uraskenaariot ja oletamat rahastoitavista varoista.....	64
4.1.3 Rahastoitujen säästöjen tuloutus.....	66
4.2 Verosäästö urheilijarahastossa.....	68
4.2.1 Verosäästö rahastointivaiheessa	68
4.2.2 Verojen määrä tuloutusvaiheessa.....	69
4.2.3 Toteutunut lopullinen verosäästö.....	74
4.2.4 Vertailu rahastosijoitukseen ei-urheilijalla.....	75
4.3 Johtopäätökset.....	77
5 POHDINTA.....	80
5.1 Yksittäisen verovelvollisen näkökulmat.....	80
5.1.1 Oikeudenmukaisuus- ja veronmaksukykyisyysperiaate.....	80
5.1.2 Urheilijarahaston yhteensopivuus periaatteiden näkökulmasta.....	81
5.2 Verojärjestelmän näkökulmat.....	83
5.2.1 Hyvänä pidettävä verojärjestelmä.....	83
5.2.2 Urheilijarahaston yhteensopivuus verojärjestelmään.....	85
5.3 Yhteenveto.....	88
6 LOPUKSI.....	93

LÄHTEET

KIRJALLISUUS

- Aaltonen, Kimmo* (toim.): Urheilun ja liikunnan oikeus käytännössä. Pieksämäki 2004.
- Aarnio, Aulis*: Mitä lainoppi on ? Helsinki 1978.
- Anttila, Rainer*: Liikunta- ja urheiluseura työnantajana. Teoksessa Kimmo Aaltonen toim.: Urheilun ja liikunnan oikeus käytännössä. s. 98-127. Pieksämäki 2004.
- Backman, Jyri*: Idrottens skatteregler – en introduktion. MediaTryck 2008.
- Bäckström, Carola – Kesitalo V. M.*: Rajoitetusti verovelvollisten urheilijoiden verotuksesta Suomessa erityisesti lähdeverotusprosesin näkökulmasta. Verotus 3/2009, s. 176-193.
- Disney, R. - Emmerson, C. - Wakefield, M.*: Tax reform and retirement saving incentives: evidence from the introduction of stakeholder pensions in the UK. IFS Working Papers, W07/19. London 2007.
- Ekman, Kerstin*: Urheilu ammattina. Teoksessa Kimmo Aaltonen toim.: Urheilun ja liikunnan oikeus käytännössä. s. 154-166. Pieksämäki 2004.
- Eskelinen, Antti*: Urheilu ja verot. Helsinki 1995.
- Halila, Heikki*: Vastuu hoitamatta jääneestä urheilijan sosiaaliturvasta. Defensor Legis 6/2000, s. 974-977.
- Heikkinen, Petri – Kahakorpi, Heikki – Anttila, Rainer*: Seurajohtajan käsikirja – Päätä oikein. Helsinki. Saatavilla www-muodossa: <URL: http://http://www.slu.fi/urheiluseuroille/julkaisut_ja_tyokalut/seurajohtajan_kasikirja-paata/. (Luettu 1.6.2013).
- Henkilöverotuksen käsikirja 2012*. Verohallinto.
- Hjerppe, Reino – Kari, Seppo*: Tuloverotuksen peruskysymyksiä. Teoksessa Reino Hjerppe ym.: Verokilpailu ja Suomen verojärjestelmä. s. 36-44. Vantaa 2003.
- Hjerppe, Reino – Kari, Seppo – Kiander, Jaakko – Poutvaara, Panu*: Verokilpailu ja Suomen verojärjestelmä. Vantaa 2003. (Hjerppe ym. 2003)
- Kansainvälisen verotuksen käsikirja 2013*. Verohallitus.
- Kari, Seppo*: Laskelmia vapaaehtoisen eläkevakuutuksen verotuksen tasosta. VATT-keskustelualoitteita 208. Helsinki 1999.
- Kari, Seppo – Lyytikäinen, Teemu*: Efektiivinen veroaste eri sijoitusmuodoissa. VATT-keskustelualoitteita 317. Helsinki 2003.
- Kari, Seppo – Kiander, Jaakko – Ulvinen, Hanna*: Vapaaehtoinen eläkevakuutus ja verotus. VATT-

keskustelualoitteita 408. Helsinki 2006.

Kirschenhofer, Matthias: Sport als Beruf. Europäische Hochschulschriften. Peter Lang GmbH 2002.

Korkman, Sixten: Verotuksen reunaehdoja. Teoksessa toim. Seppo Kari & Jouko Ylä-Liedenpohja: Verotus uusiksi? s. 51-74. Helsinki 2007.

Linnakangas, Esko: Urheilu ja verotus. Vammala 1984.

Mustonen, Esko – Pirttilä Jukka: Tuloverotuksen teoriaa ja Suomen tuloverotuksen rakennekysymyksiä. Teoksessa Reino Hjerppe ym.: Verokilpailu ja Suomen verojärjestelmä. Vantaa 2003.

Myrsky, Matti:

- Vero-oikeudesta dynaamisena oikeudenalana. Lakimies 2/2000, s. 163-179.
- Mitä ovat vero-oikeuden yleiset opit. Oikeus 2/2009, s. 141-149. (*Myrsky 2009a*)
- Oikeudenmukaisuus ja verotus. Lakimies 5/2009, s. 730-760. (*Myrsky 2009b*)
- Ennakkopäätökset verotuksessa. Helsinki 2011.
- Suomen veropolitiikka. Helsinki 2013. (*Myrsky 2013a*)
- Millainen on hyvä verojärjestelmä? Verotus 2/2013, s. 131-144. (*Myrsky 2013b*)

Myrsky, Matti – Ossa, Jaakko: Verotuksen perusteet. Helsinki 2008.

Myrsky, Matti – Rabinä, Timo: Henkilökohtaisen tulon verotus. Helsinki 2010.

Määttä, Kalle: Veropolitiikka – Teoria ja käytäntö. Helsinki 2007.

Niskakangas, Heikki: Veropolitiikka. Helsinki 2011.

Ossa, Jaakko:

- Vapaaehtoisten eläkevakuutusten verokohtelu. Helsinki 1999.
- Sijoitustoiminnan verotus ja verosuunnittelu. Helsinki 2002.
- Eläkesäästämiseen liittyvät uudet verosäännökset. Verotus 1/2010, s. 4-13. (*Ossa 2010a*)
- Pitkäaikaissäästämisen verokohtelu. Defensor Legis 4/2010, s. 356-369. (*Ossa 2010b*)

Punakallio, Minna: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012. Veronmaksajain keskusliitto 19.12.2011.

Rauste, Olli: Urheilu-oikeus. Helsinki 1997.

Tiitinen, Kari-Pekka: Urheilijan oikeussuhteista. Kuvauksia ja mietteitä. *Lakimies* 2/1998, s. 211-221.

Tiitinen, Kari-Pekka – Kröger, Tarja: Työsopimusoikeus. Helsinki 2008.

Tikka, Kari S.:

- Veron minimoinnista. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja B-sarja N:o 165. Förlagsbolaget Judex Kustannusyhtiö 1972.

- Veropolitiikka. Helsinki 1990.

Vaihekoski, M.: Kannattaako vapaaehtoinen eläkevakuutus? *Liiketaloudellinen Aikakausikirja*, Vol. 52, No 4. s. 564 – 575.

Wendeberg, Andreas: Finanzplanung für Berufssportler. Aspekte einer individuellen Finanzplanung zur Minimierung von erheblichen Einkommenseinbußen bei Berufssportlern unter Darstellung der aktuellen Handhabung von Sportlerberatern. GRIN Verlag 2010.

Wikström, Kauko: Yleiset opit verotuksessa. 4. uudistettu painos. Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja A:37. Turku 2008.

VIRALLISLÄHTEET

HE 200/1992 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle tuloverolaiksi sekä laiksi eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuksista annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta.

HE 367/1994 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tuloverolain 82 §:n muuttamisesta.

HE 76/1995 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta.

HE 278/1998 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta.

HE 80/2004 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle vapaaehtoisten eläkevakuutusten tuloverotusta koskevien säännöksiä uudistamiseksi.

HE 112/2008 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 2009 tuloveroasteikkolaiksi ja eräiksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi.

HE 22/2009 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta.

IFS The Institute of Fiscal Studies (*Meade Committee*): *The Structure and Reform of Direct Taxation*. London 1978.

IFS The Institute of Fiscal Studies (*Mirrlees Review 2010*): *Dimensions of Tax Design*. London 2010.

IFS The Institute of Fiscal Studies (*Mirrlees Review* 2011): Tax by Design. London 2011.

OPM 2004:17: Opiskelevien urheilijoiden taloudellista tilannetta selvittävän työryhmän muistio. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Helsinki 2004 (*OPM 2004:17*)

PeVL 21/2004 vp: Perustuslakivaliokunnan lausunto hallituksen esityksestä (HE 80/2004 vp) vapaaehtoisten eläkevakuutusten tuloverotusta koskevien säännöksiä uudistamiseksi.

SOU 2006:23: Nya skatteregler för idrotten – Idrottsskattekommitténs betänkandet. Statens offentliga utredningar (SOU) 2 mars 2006, Finansdepartementet, Stockholm

STM 2013:41: Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmän raportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita. (*Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä* 2013)

VATT 2010:5: Verotuet Suomessa 2009. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen valmisteluraportteja. (*VATT - Verotukiraportti* 2009)

VATT 2013:63: Hyvän veropolitiikan periaatteet. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen julkaisuja.

VM 1998:17: Urheilun verotustyöryhmä. Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita. (*Urheilun verotustyöryhmä* 1998)

VM 2010:51: Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja. (*Verorapsa* 2009)

VaVM 24/2003 vp: Valtiovarainvaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä (HE 49/2003 vp) laiksi tuloverolain muuttamisesta.

VaVM 22/2008 vp: Valtiovarainvaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä (HE 112/2008 vp) tuloveroasteikkolaiksi ja eräiksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi.

Verohallinto: Vuosikertomus 2011.

Verohallinnon päätös vuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista. 2.12.2013. Dnro 184/200/2013.

SÄHKÖISET LÄHTEET

Adam Smith Institute. About Adam Smith. (osoitteessa <http://www.adamsmith.org/adam-smith> Luettu 20.4.2013)

Liikunnan ja urheilun maailma: Ammattiurheilijoiden määrä Suomessa vähentynyt. (*LUM* 1/2008). [http://www.slu.fi/lum/numero_1_2008/tutkittua/ammattiurheilijoiden_maara_suome/] (21.02.2013)

Kilpa- ja huippu-urheilun faktapankki - 2012. (osoitteessa http://www.kihu.fi/faktapankki/faktaalueet/tulostus.php?id=39&otsikko=Rahavirrat_urheilijat Luettu 9.5.2013.

Patentti- ja rekisterihallitus, VIRRE-tietopalvelu (osoitteessa: <https://virre.prh.fi>)

OIKEUSTAPAUKSET

Korkein hallinto-oikeus

KHO:1972-II-575

KHO:1972-II-577

KHO:1973-II-594

KHO:1980-II-565

KHO 26.4.1984 t. 1742

KHO:1986-B-II-549

KHO:1986-B-II-550

KHO 1993-B-532

KHO 1996-B-542

KHO 4.5.1999/993

KHO 2003:50

KHO 2005:31

KHO 22.1.2010 t. 103

Korkein oikeus

KKO 1995:145

KKO 24.3.1997 t. 1170

KKO 1997:38

KKO 2008:103 ennakkopäätös

Keskusverolautakunta

KVL 16.05.1994 298/1994

KVL 27.03.1995 93/1995

KVL 2009/21

KVL 2010/28

Vakuutusoikeus

VIII

VakO 9068/91 (11.2.1993)

VakO 5122/93/2542 (15.9.1994)

Muut

Keski-Suomen LO 20.10.1994 t. 878

MUUT LÄHTEET

vuoden 2010-12 tilinpäätöstiedot:

Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö

Suomen hiihtourheilun kannatussäätiö

Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö

Suomen urheilijoiden tukisäätiö

Yleisurheilun tuki r.s.

LYHENNELUETTELO

EPL 1959	ennakkoperintälaki 28.11.2959, 418/1959, kumottu
EPL	ennakkoperintälaki 20.12.1996/1118
hall.neuv.	hallitusneuvos
HaO	hallinto-oikeus
HE	hallituksen esitys
IFS	The Institute of Fiscal Studies
joht.	johtaja
KHO	korkein hallinto-oikeus
KKO	korkein oikeus
KVL	keskusverolautakunta
LiikuntaL	liikuntalaki 18.12.1998/1054
ls.neuv	lainsäädäntöneuvos
LUM	Liikunnan ja urheilun maailma (SLU:n julkaisuja)
LähdeveroL	laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 11.8.1978/627
MVL	maatilatalouden tuloverolaki 15.12.1967
neuv.virkam.	neuvotteleva virkamies
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OPM	opetusministeriö
OYL	osakeyhtiölaki 21.7.2006/624
PeL	perustuslaki 11.6.1999/731
PeVL	perustuslakivaliokunnan lausunto
proj.pääl.	projektipäällikkö
PS-sopimus	Pitkäaikaissäästämissopimus
PS-laki	laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä 22.12.2009
SLU	Suomen Liikunta ja Urheilu ry
SOU	Statens offentliga utredningar
suun.pääl.	suunnittelupäällikkö
talousjoht.	talousjohtaja
taloussiht.	taloussihteeri
TapaturmaVakL	tapaturmavakuutuslaki 20.8.1948/608
tj.	toimitusjohtaja

X

TVL 1975	tulo- ja varallisuusverolaki 31.12.1974/1043, kumottu (vuoden 1975 tulo- ja varallisuusverolaki)
TVL 1989	tulo- ja varallisuusverolaki 29.12.1988 1988/1280 (vuoden 1989 tulo- ja varallisuusverolaki)
TVL	tulooverolaki 30.12.1995/1535
TEL	työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395
TEL 1961	työntekijäin eläkelaki 8.6.1961/395, kumottu
TyöSopL 1970	työsopimuslaki 30.4.1970/320, kumottu
TyöSopL	työsopimuslaki 1.6.2001/55
TyöttömTL	työttömyysturvalaki 30.12.2002/1290
UEL 2000	laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 16.6.2000/575, kumottu
UEL	laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 1.7.2009/276
VakO	vakuutusoikeus
Valo	Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry
VATT	Valtion tieteellinen tutkimuskeskus
VaVM	valtiovarainvaliokunnan mietintö
VML	laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558
vp	valtiopäivät
YhdistysL	yhdistyslaki 26.5.1989/503
ylitark.	ylitarkastaja

KUVIOT, TAULUKOT JA LIITTEET

Kuvio 1. Urheilijan tulojen muodostuminen.

Kuvio 2. Efektiivisen veroasteen vaihtelu ansiotulomallilla ja pääomatulomallilla.

Kuvio 3. Vertailu jääkiekon SM-liigan palkoista suomalaisten palkansaajien tulotasoihin tuloryhmittäin luokiteltuna.

Kuvio 4. Ansiotulojen vero- ja marginaaliveroprosentit vuonna 2013.

Taulukko 1. Suomessa toimivien eri urheilijarahastojen tilinpäätöstietoja (2012).

Taulukko 2. Eläkesäästämisen ja pitkäaikaissijoittamiseen sovellettavia verotusmalleja.

Taulukko 3. Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiön urheilijarahaston käyttäjät ja rahaston käyttö vuosina 2009-12.

Taulukko 4. Jääkiekon SM-liigan pelaajien keskimääräiset vuosi- ja kuukausiansiot pelaajaryhmittäin (verovuosi 2010).

Taulukko 5. Suomalaisten palkansaajien palkkatasot tuloryhmittäin.

Taulukko 6. Jääkiekkoilijoiden vaihtoehtoiset uraskenaariot.

Taulukko 7. Jääkiekkoilijoiden rahastosäästöjen kertymä.

Taulukko 8. Rahastoitavasta tulosta saatava vuosittainen verosäästö.

Taulukko 9. Rahastoitavasta tulosta saatava uranaikainen verosäästö.

Taulukko 10a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Perusura” (5 vuoden tuloutus).

Taulukko 10b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Perusura” (10 vuoden tuloutus).

Taulukko 11a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Menestykseäs ura” (5 vuoden tuloutus).

Taulukko 11b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Menestykseäs ura” (10 vuoden tuloutus).

Taulukko 12a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Tähtipelaajan ura” (5 vuoden tuloutus).

Taulukko 12b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus. ”Tähtipelaajan ura” (10 vuoden tuloutus).

Taulukko 13a. Toteutunut lopullinen verosäästö, 5 vuoden tuloutuksella.

Taulukko 13b. Toteutunut lopullinen verosäästö, 10 vuoden tuloutuksella.

Taulukko 14a. Urheilijarahaston ja tavanomaisen sijoitusrahaston vertailua (”Perusura” -skenaarion mukaan).

Taulukko 14b. Urheilijarahaston ja tavanomaisen sijoitusrahaston vertailua (”Menestykseäs ura” -skenaarion mukaan).

Taulukko 14c. Urheilijarahaston ja tavanomaisen sijoitusrahaston vertailua (”Tähtipelaajan ura” -skenaarion mukaan).

XII

Liite 1. Jääkiekon SM-liigan pelaajasopimus. Pelaajasopimus kausille 2012 – 2015.

Liite 2. Yleissopimus. Jääkiekon SM-liiga Oy:n ja Suomen Jääkiekkoilijat ry:n yleissopimus kausille 2012-2015.

Liite 3. Jääkiekkoilijoiden urheilijarahaston merkintä- ja siirtolomake. Obsido Holding Oy

Liite 4. Jääkiekkoilijoiden urheilijarahaston nostolomake. Obsido Holding Oy.

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta

Ammattilaisurheilijoiden mahdollisuus siirtää urheilusta saamia tuloja rahastoon ja siten vaikuttaa verotukseensa nousee ajoittain esiin mediassa. Vaikka urheilusta toimeentulonsa saavien joukko jääkin Suomessa varsin pieneksi¹, lisäpiirteensä keskusteluun tuo huippu-urheilun laaja ja edelleen lisääntyvä julkisuus. Tiedotusvälineet saattavat olla yhtä kiinnostuneita urheilijoiden tulonmuodostuksesta kuin urheilutuloksistakin. Tämän johdosta myös yksilötason verokysymykset nousevat julkisuudessa helposti esille. Tyypillisimmät uutiset päivälehdissä ovat varmasti vuotuiset tulotiedot verotuksen julkisten tietojen ilmestyessä sekä tiettyjen urheilijoiden verotukselliseen kotipaikkaan liittyvät kysymykset. Tosin viimeksi kuluneina 2-3 vuotena harmaan talouden ehkäisemiseksi tehdyt toimet sekä monikansallisten yritysten siirtohinnoitteluun liittyvät kysymykset ovat vieneet tiedotusvälineiden huomion lähes kokonaan.

Kun urheilijoiden tulot omalla vuorollaan taas kerran nousevat keskustelunaiheeksi, oletettavasti tähän uutisointiin ainakin osassa tapauksista liitetään mukaan ammattilaisurheilijoille tarkoitettujen valmennus- ja urheilijarahastojen käyttö. Rahastoista uutisoitaessa on niitä ääritapauksissa kuvattu jopa siten, että rahastoa käyttävä urheilija voisi täysin vapaasti valita verotuksensa tason tai välttää verojen maksun kokonaisuudessaan. Varsinkaan urheiluran päättymisen jälkeiseen verojen maksuun tai verorasitukseen ei mediassa käytävässä keskustelussa juuri koskaan kiinnitetä huomiota. Tässä tutkielmassa pyritään tarkastelemaan rahastojen käyttöä SM-liigan jääkiekkoilijoilla ja selvittämään sitä, antaako urheilijarahasto näiden jääkiekkoilijoiden tulotasolla kohtuutonta etua muutenkin hyvin toimeentulleille ammattilaisurheilijoille.

Taloudellisessa päätöksenteossa useimmiten muut seikat kuin verot vaikuttavat eniten verovelvollisen tekemiin valintoihin. Toisaalta, voi myös olla että verovelvollinen pitää vero-

---

¹ Suomessa näitä ammattimaisesti urheilevia ja välittömästi urheilusta tuloa saavia henkilöitä on katsottu olevan n. 2000. Samaan tulokseen päästiin sekä Opetusministeriön (OPM) selvityksessä vuonna 2004, jossa lukuun sisällytettiin yli 18-vuotiaat maajoukkueisiin kuuluneet kilpa- ja huippu-urheilijat, että Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (SLU) selvityksessä vuonna 2008. SLU:n vuodesta 1997 lähtien tekemien selvitysten mukaan ammattimaisten urheilijoiden määrä näyttää vakiintuneen tälle tasolle, *OPM* 2004:17, s. 11; *LUM* 1/2008.

jensa minimointia merkittävänä valintojaan ohjaavana tekijänä. Näiden kahden ääripään välille sijoittuu ns. *veroekonominen* toimintamalli, jossa verovelvollisen valintoja ohjaa verotuksellinen edullisuus, mutta jossa tämä voi silti olla varma toimiensa lainmukaisuudesta². Jotta verovelvollinen voisi noudattaa tätä veroekonomista toimintamallia, tulee hänen olla sekä tietoinen tällaisen verotuksellisesti edullisemman toimintatavan olemassaolosta että mahdollisesti kuulua ennalta määriteltyyn joukkoon taikka tietyn toiminnanharjoittajien piiriin. Lisäksi verovelvollisen tulee ainakin jossain määrin olla aktiivinen veroedun saamiseksi.³ Muussa tapauksessa verotuksellisesti edullisimman vaihtoehdon toteutuminen on sattumanvaraista.

Urheilijarahaston käyttämistä voitaneen pitää veroekonomisena toimintana siinä mielessä, että siinä hyödynnetään laissa säädettyä ja tavanomaista edullisempaan verotukseen johtavaa toimintavaihtoehtoa. Urheilijarahaston käyttö lisäksi edellyttää sitä käyttävältä urheilijalta sekä tietoisuutta tästä vaihtoehdosta että aktiivisia toimia rahastoon tehtävinä suorituksina. Rahaston käyttö edellyttää myös tiettyyn ja laissa määriteltyyn joukkoon kuulumista. Toisaalta, lopullisen verohyödyn määrä, tai ylipäätään sen saaminen, on urheilijarahastoa käyttävälle vielä säästövaiheessa epävarmaa. Tässä mielessä urheilijarahaston käyttöä voitaneen pitää *verosuunnitteluna*, jossa verovelvollinen pohdittuaan rahaston käyttöä toimii siinä toivossa, että veroseuraamukset tai -kustannukset rahastoa hyödyntämällä ovat tulevaisuudessa edullisemmat kuin ilman hyödyntämistä⁴. Tavanomaisesti intressi verosuunnitteluun lisääntyy erityisesti ansiotulojen noustessa, koska ansiotuloihin sovellettavan progressiivisen veroasteen myötä myös maksettavien verojen määrä suhteessa saatuihin tuloihin nousee. Verosuunnittelun ja siitä saatavan välittömän, tai mahdollisesti pitkäaikaisemmankin, veroedun lisäksi urheilijarahaston käyttöä on kuitenkin arvioitava myös muulla tavoin, kuten säästämisen kannustamisen ja uranvaihtoon liittyvän kouluttautumisen nä-

---

2 *Tikka* 1972, s. 1-2.

3 Esimerkiksi sopii mm. kotitalousvähennys, jota Verohallinto ei tee viran puolesta, kuten esimerkiksi tulonhankkimisvähennys tehdään. Kotitalousvähennyksen saaminen edellyttääkin tiettyjen kriteerien täyttymisen lisäksi myös verovelvollisen aktiivisia toimia: Ensin, työsuorituksen tulee täyttää tietyt kriteerit (esim. tavanomainen kotitaloustyö). Toiseksi, työn tekijää koskevien kriteerien tulee täytyä (ennakkopereintärekisteriin kuuluminen). Kolmanneksi, työn teettäjän on aktiivisesti vaadittava vähennystä verotuksessaan (erillinen lomake). Työn ostaminen ulkopuoliselta on toki aina mahdollista, mutta veroekonomisen toimintamalli edellyttäisi em. kriteerien täyttymisen varmistamista ennen ostopäätöksen tekemistä.

4 Verosuunnittelun (tax planning) määritelmästä mm. *Tikka* 1972, s. 29-33 ja *Tikka* 1990, s. 68-69 tai verosuunnittelun tavoitteista pitkäaikaiseen säästämiseen liittyen mm. *Ossa* 1999, s. 276-277; *Ossa* 2002, s. 237-240.

kökulmista⁵.

Tässä pro gradu -tutkielmassa pyritään verotuksen julkisiin tietoihin perustuvien laskelmien avulla selvittämään sitä, onko urheilijarahaston käytöllä vaikutusta jääkiekkoammatilaisen kokonaisverorasitukseen pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Pitkällä aikavälillä tarkoitetaan tässä työssä koko urheilijarahaston käyttöaika, eli urheilu-uraa ja sitä seuraavia n. 10 - 12 vuotta⁶. Verorasituksen edullisuutta pyritään selvittämään siten, että vertaillaan rahaston käytön yhteydessä saatavaa veroetua siihen, minkälainen verorasitus urheilijarahastosta aikanaan nostettavaan tuloon kohdistuu. Laskelmien tarkoituksena on tältä osin selvittää sitä, johtaako urheilijarahasto jääkiekkoilijoiden kohdalla verotuksellisesti edullisempaan lopputulokseen. Tämän jälkeen tutkielman pohdintaosassa laskelmien tuloksia tarkastellaan edelleen *keskeisten verotusperiaatteiden*⁷ näkökulmasta. Toisin sanoen, työssä tarkastellaan myös sitä, miten nykyinen urheilijarahastojärjestelmä sopii oikeudenmukaisena pidettävän verojärjestelmän periaatteisiin. Vaikka kysymyksessä on hyvin suppeaa kohderyhmää koskeva tarkastelu, ovat edellä mainitusti menestyvät urheilijat tulotietoineen usein esillä mediassa ja aihe on tässä mielessä laajan kiinnostuksen kohteena. Toisaalta, tietyn ammattiryhmän lakiin perustuvia erityisoikeuksia toisiin ammattiryhmiin nähden tulisi myös arvioida riittävän kriittisesti.

Verotuksen keskeisiä periaatteita ei tässä tutkielmassa tarkastella yksityiskohtaisesti, vaan niitä käytetään eräänlaisena peilinä tutkimustulosten arvioinnissa. Tarkasteltavana on näin ollen urheilijarahastoa käyttävän verovelvollisen kokonaisverorasitus verrattuna verovelvolliseen, jolla ei tätä mahdollisuutta ei ole. Oikeudenmukaisuuden arvioinnissa tarkastellaan urheilijarahastoa koskevaa lainvalmisteluaineistoa sekä siinä ilmeneviä perusteluja ja pyritään vertailemaan näitä oikeudenmukaisuuden käsitteeseen vero-oikeudessa. Pohdintaosassa käytettävistä näkökulmista johtuen verotuksen yleiset periaatteet tulevat esiin vasta työn tuossa vaiheessa. Pohdintaa varten näitä periaatteita haluttiin käsitellä jonkin verran, mutta niiden yksityiskohtainen tarkastelu työn alkuvaiheessa olisi johtanut työn laajenemiseen liian moneen suuntaan. Pohdintaosan on ajateltu toimivan ideoiden herättelijänä mah-

5 Urheilijarahastoon liittyvän lainvalmisteluaineiston perusteluista ja tavoitteista, kuten uranjälkeisen koulutautumisen varalle säästämistä tarkemmin luvussa 3.

6 Koska urheilijan uran päättymisen ei kaikissa tapauksissa ole tarkkarajainen, tuloutusvaiheen alkaminen voi vaihdella 0 – 2 vuodella. Urheilijarahaston purku voi sen sijaan tapahtua enintään 10 vuodessa.

7 Verotuksen keskeisistä periaatteista, kuten etu- ja veronmaksukykyisyysperiaatteesta sekä hyvän verojärjestelmän tunnusmerkeistä, tarkemmin tutkielman luvussa 5.

dollisia jatkotutkimuksia ajatellen. Lisäksi työn ydinasioina haluttiin tietoisesti pitää nyt voimassa olevan verolainsäädännön tarkastelu sekä tutkielman kohderyhmää koskevat verolaskelmat.

1.2 Aiheen rajaus

Tähän tutkielmaan valitun lajin (jääkiekko) käyttö perustuu siihen, että kyseinen lajiliitto on rahastoinnin osalta muita lajiliittoja selvästi pidemmällä niin rahaston käytännön organisoinnin, sen näkyvän markkinoinnin sekä rahaston käyttäjämäärän osalta. Jääkiekkoliitto pystyy myös suuren pelaajayhdistyksensä avulla tarjoamaan toisia lajeja paremmin tälle tutkielmalle oleellista tilastoaineistoa. Jääkiekko on myös Suomessa pelattavana joukkuelajina siinä mielessä epätyypillinen, että siinä kilpaillaan aivan kansainvälisellä huipulla ja tämän johdosta suomalaiset seurat kilpailevat lajin huippuosaajista muiden maiden ammattilaissarjojen seurojen kanssa. Parhaimpien pelaajien houkuttelu johtaa osaltaan sekä korkeisiin ansioihin että tähtipelaajien valintamahdollisuuteen suomalaisen tai ulkomaisen työnantajan välillä. Nämä seikat tuovat mukanaan tiettyjä verotuksessakin näkyviä erityispiirteitä, joihin työssä myöhemmin otetaan kantaa. Myös lajin ja sen urheilijoiden näkyvyys julkisuudessa, erityisesti tuloihin liittyvässä keskustelussa, on ollut yksi peruste työssä tehdyille rajaukselle.

Työn ulkopuolelle on kokonaisuudessaan jätetty yksilölajien urheilijat ja heille tarkoitettu valmennusrahasto. Koska tämän rahaston tarkoituksena on toimia urheilijan valmentautumisesta aiheutuvien kulujen ”puskurina” aktiiviaikana, eroaa se sekä tarkoitukseltaan että käyttöajankohdallaan urheilijarahastosta. Lisäksi se, että yksilöurheilijat eivät urheile työsopimussuhteessa seuraansa ja rinnastuvat siten ennemmin ammatinharjoittajiin kuin palansaajiin, on ollut perusteena työssä tehtyyn rajaukseen.

Kansainvälisiä tuloverotuksen kysymyksiä tulojen rahastoinnissa tai rahastosta nostettaessa ei harvoja, esimerkinomaisia tapauksia tarkemmin tässä työssä käsitellä. Urheilijarahaston syntyä ja historiaa tarkastellessa tutkimuksessa esiintyy jonkin verran kansainvälistä vertailua muiden maiden vastaaviin rahastoihin, mutta yksityiskohtaiseen vertailuun eri maiden rahastojen välillä ei tässä tutkielmassa ole haluttu ryhtyä.

Verorasitusta koskevista laskelmissa on hyödynnetty yksilöllisiä eläkevakuutuksia varten tehtyjä verolaskelmia, mutta niitä⁸ koskevan lainsäädännön käsittely on työn laajuus huomioiden haluttu pitää mahdollisimman tiiviinä. Työn lopussa olevassa pohdinnassa urheilijarahaston oikeudenmukaisuudesta ja sen soveltuvuudesta hyvään verojärjestelmään käytetään jonkin verran ulkomaista lähdekirjallisuutta, mutta työssä ei ole haluttu uppoutua siihen liian yksityiskohtaisesti. Kiinnostavista mahdollisuuksista huolimatta kovin laajaan verotuksen oikeudenmukaisuuteen tai hyvän verojärjestelmän tarkasteluun ei tämän laajuudessa työssä ole tarkoituksenmukaista ryhtyä. Pohdintaosassa on kuitenkin tarpeellisena pidetty tiettyjä viittauksia niin historialliseen kun ajankohtaisempaan hyvän verojärjestelmän tunnusmerkistöön.

1.3 Tutkielman lähestymistapa ja rakenne

Tämä tutkielma käynnistyy lainopillisena, mutta vero-oikeuteen kohdistuvana se sisältää myös vaikutteita talous- ja yhteiskuntatieteistä sekä pohdintaosassaan erityisesti veropoliitikasta. Lainoppi, eli *oikeusdogmatiikka*, pyrkii systematisoimaan ja tulkitsemaan voimassa olevia oikeudellisia käsitteitä ja oikeussäännöksiä⁹. Lainopillisella tutkimuksella katsotaan näin olevan sekä tulkinta- että systematisointitehtävä. Tulkintatehtävä on näistä ensisijainen ja sen tarkoituksena on selvittää voimassa olevan oikeuden mukainen kanta tulkittavana olevaan tilanteeseen. Tulkintatehtävä voidaan pelkistää kysymykseksi siitä, mikä on voimassa olevan oikeuden kanta käsiteltävään tulkintaongelmaan.¹⁰

Vero-oikeuteen liittyvässä tutkimuksessa tulkintatehtävä keskittyykin voimassa olevan oikeuden selvittämisen ohella ennakkopäätössääntöjen luomiseen lähinnä KHO:n antamien prejudikaattien pohjalta. Niillä on verotuksen oikeuslähteiden joukossa korostettu merkitys ja niiden perusteella erilaisia tulkintavaihtoehtoja sisältävät normit voidaan täsmentää. Lainopillisen tutkimuksen systematisointitehtävän tavoitteena on taas pyrkiä rakentamaan vero-oikeusjärjestelmää sekä tuomaan järjestystä materiaalitulvaan. Systematisointitehtävä jatkaa lainsäätäjän työtä siitä pisteestä, mihin tämä on jäänyt.¹¹

---

8 Nykyään myös pitkäaikaissäästämistä, eli PS-tilejä koskevat vastaavat verotuet kuin yksilöllisiä eläkevakuutuksia. Näistä tarkemmin mm. *Myrsky – Rabinä* 2010, s. 90-102; *Ossa* 2010a, s. 5-9.

9 *Aarnio* 1978, s. 55-59.

10 *Myrsky* 2000, s. 164.

11 ed. lisäksi myös *Myrsky* 2011, s. 53.

Tutkimuksen kuuluminen vero-oikeuden alaan antaa tutkimuksen tekijälle mahdollisuuden kokonaisvaltaisempaan tarkasteluun kuin puhtaasti lainopin näkökulmasta. Vero-oikeudelliseen tutkimukseen kuuluu usein esimerkiksi laskentatointa, taloustieteitä sekä yhteiskunnallisia aiheita, kuten veropolitiikkaa taikka koko verojärjestelmää koskevia kannanottoja¹². Lainopillisesta tutkimuksesta lähtemällä voidaan, ja kenties tulisikin¹³, edetä aina verojärjestelmään sisältyvien yleisten verotusperiaatteiden tarkasteluun. Tutkielmassa on pyritty tämän tyyppiseen etenemistapaan. Tutkimustulosten esityksen ja arvioinnin jälkeen tutkielman lopun pohdintaosuudessa näitä saatuja tuloksia tarkastellaan pyrkimyksenä arvioida niitä niin verotuksen oikeudenmukaisuuden kuin hyvänä pidettävän verojärjestelmän näkökulmista.

Tutkielma jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa painottuu lainoppiin. Se alkaa tutkielman toisesta luvusta, jossa luodaan aluksi kuva urheilijasta verovelvollisena henkilönä, johon osaltaan myös työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntö vaikuttavat. Tutkielman kolmas luku tarkastelee työn varsinaista aihetta, urheilijarahastoa. Luku koostuu urheilijarahaston historiasta, siihen liittyvän lainsäädännön kehittymisestä ja nykytilasta. Kolmannen luvun lopussa esitetään joitain vertailuja vapaaehtoiseen eläkesäästämiseen, eräänlaisena valmisteluna tutkimustuloksia esittelevään neljänteen lukuun. Tuossa luvussa keskitytään varsinaiseen tutkimusaineistoon ja näiden avulla tehtäviin verolaskelmiin. Tässä luvussa esitetään aluksi yhteenveto varsinaisesta jääkiekkoilijoita koskevasta tutkimusaineistosta, aineiston pohjalta tehdyt ryhmittelyt ja näiden ryhmittelyjen mukaisesti tehtyjen verolaskelmien tulokset. Tutkimustulosten jälkeen työn painopiste siirtyy selvästi veropolitiikan suuntaan. Tutkielman viides, eli pohdintaosan sisältävä luku, sisältää tiivistetyn johdannon verotuksen keskeisiin periaatteisiin ja hyvänä pidettävän verojärjestelmän tunnusmerkkeihin. Tämä on katsottu tarpeelliseksi tehdä vasta tässä vaiheessa työtä siksi, että tutkimusaineistosta saatuja tuloksia voidaan välittömästi pohtia näiden periaatteiden näkökulmista. Kuudes luku kokoaa keskeisimmät tutkielman ajatukset

12 Taloustieteiden yhteydestä ja käyttökelpoisuudesta vero-oikeudellisessa tutkimuksessa ks. *Linnakangas* 1984, s. 17-19. Veropolitiikasta yhteiskuntapolitiikan osana mm. *Tikka* 1990, s. 21-25. Vero-oikeudellisen tutkimuksen lähestymistavoista mm. *Myrsky* 2000, s. 168-169 tai muiden tieteenalojen annista vero-oikeudelliselle perustutkimukselle mm. *Myrsky 2009a*, s. 146-148.

13 *Myrskyn* (2000) mukaan tarvittaisiin enemmän koko verojärjestelmää tietystä tarkastelukulmasta käsitteleviä esityksiä. Niillä voitaisiin paremmin hahmottaa nykytilannetta ja tarkastella sitä ns. ”tulevaisuudessa olevasta pisteestä käsin” *Myrsky* 2000, s. 170-171. Tähän pyyntöön vastauksena voitaneen pitää esimerkiksi kahta vuonna 2010 ilmestynyttä kattavaa raporttia; *The Mirrlees Review* 2010:ta Englannissa ja Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraporttia (*Verorapsa* 2010) Suomessa.

yhteen mahdollisten jatkotutkimuksen aiheiksi.

1.4 Tutkielmassa käytetyt lähteet

Tutkielmassa käytetyt lähteet koostuvat lähtökohtaisesti kotimaisesta lainsäädännöstä ja lainvalmisteluaineistosta, josta hallituksen esitykset ja valtiovarainvaliokunnan mietinnöt muodostavat merkittävän osan. Niiden avulla pyritään selvittämään lainsäätäjän tarkoitus urheilijarahaston perustamista koskien. Tutkielman myöhemmässä vaiheessa siirrytään vähitellen verotuksen yleisten periaatteiden toteutumisen pohdintaan, jolloin myös ulkomainen lähdekirjallisuus on mukana. Oikeuskäytännön merkitys lähdeaineistona on korostuneessa asemassa 1970-90 luvulla, eli ennen kuin urheilutuloa ja urheilijarahastoa koskevat säännökset lisättiin lakiin. Tänä ajanjaksona merkitystä on myös ollut Verohallinnon omilla julkaisuilla ja ohjeilla, jotka tosiasiallisesti ohjaavat verotuskäytäntöä.¹⁴ Näiden lisäksi lähteinä on käytetty urheilun tilaa ja verotuksen muutostarpeita selvittäneiden työryhmien muistioita sekä runsaasti urheilujärjestöjen ja pelaajayhdistysten omaa aineistoa.

Oikeuskirjallisuuden rooli korostuu tutkielman pohdintaosuudessa, jossa aiheen tarkastelu siirtyy enemmän veropolitiikan ja verotuksen yleisten periaatteiden näkökulmasta tapahtuvaksi. Työn aihepiiri huomioiden on todettava, että valtaosa verosuunnittelun nimellä kirjoitetuista teoksista koskee yritysverotusta. Sen sijaan yksityishenkilöiden verosuunnittelusta on kirjoitettu huomattavasti vähemmän. Verosuunnittelua yleisesti koskevana perusteoksena voidaan pitää *Kari S. Tikan* väitöskirjaa *Veron minimoinnista* (1972). *Jaakko Osson* väitöskirja *Vapaaehtoisten eläkevakuutusten verokohtelu* (1999) käsittelee tieyiltä osin läheisesti tämänkin tutkielman aihetta. *Ossa* on edellisen lisäksi kirjoittanut teoksen *Sijoitustoiminnan verotus ja verosuunnittelu* (2002), jota työssä myös on hyödynnetty. Veropolitiikkaan liittyvässä pohdinnassa kirjallisuutena on käytetty niin *Tikan* (1990), *Kalle Määttä*n (2007), *Heikki Niskakankaan* (2011) kuin *Matti Myrskyn* (2013) *Veropolitiikka* nimisiä teoksia. Lisäksi lainopillisten aikakauslehtien veropolitiikkaa koskevia asiantuntijakirjoituksia, sekä verotuksen muutostarpeita koskevia valtiovarainministeriön työryhmämuistioita ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) valmisteluraportteja on pyritty hyödyntämään laajasti.

---

14 Ks. *Myrsky* 2011, s. 44-45.

Ammattiuurheilijan verotukseen tai ainakin ammatillisuorheilijan verosuunnitteluun keskittyvä kirjallisuus käytännössä puuttuu Suomesta. Kenties tämä onkin syynä siihen, että median aika ajoin välittämä tieto aiheesta saattaa antaa aiheesta todellisuutta kaunistelevan kuvan¹⁵. Urheiluun liittyvää veroaiheista kirjallisuutta löytääkseen on palattava toistakymmentä vuotta taaksepäin. Pioneerityönä aiheesta toimi *Esko Linnakankaan* väitöskirja *Urheilu ja verotus* (1984), jossa tuolloin vielä kartoittamattomalla alueella liikuttaessa kirjan pääpaino on ollut urheilun ammattimaistumisen aiheuttamien vaikutusten tutkimuksessa. Tätä noin kymmenen vuotta myöhemmin seurasi *Antti Eskelisen* kirjoittama yleisteos *Urheilu ja verot* (1995), joka on viimeisin tämän työn aiheeseen selvästi keskittyvä kotimainen kirja.

Eskelinen käsittelee kirjansa alkuosassa yleishyödyllisten yhdistysten tuloverotusta siirtyen tästä urheiluseurojen ja -järjestöjen arvonlisäverotuksen tarkasteluun. Kirjan loppuosassa tarkastellaan yksittäisen urheilijan tuloverotusta, urheiluun liittyviä kulukorvauksia sekä ulkomaisen urheilijan verotuskohtelua. *Eskelinen* on kirjassaan jatkanut *Linnakankaan* aloittamaa tutkimustyötä tuolloisen oikeuskäytännön pohjalta. Vaikka *Eskelisen* kirjassa urheilutulon rahastointi¹⁶ onkin jo esillä, aihetta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan vasta kirjan julkaisemisen jälkeen, jonka johdosta myös *Eskelisen* kirjaa voi, ainakin urheilijarahastoa koskevin osin, pitää jo vanhentuneena.

Vieraskielisenä kirjallisuutena työssä on lyhyesti käytetty *Jyri Backmanin* urheilun verotukseen liittyvää perusteosta *Idrottens skatter – en introduktion* (2008). Kirja antaa perustiedot urheilun verotuksesta Ruotsissa ja rinnastuu aiheiltaan ja rakenteeltaan hyvin pitkälle *Eskelisen* teokseen Suomessa. Saksalaisen *Andreas Wendebergin* kirjoittama *Finanzplanung für Berufssportler* (2010) pyrkii taas selvittämään ongelmakohtia ammattilaisuorheilijoiden taloussuunnittelussa Saksassa, jossa Suomeen ja Ruotsiin vastaavaa rahastointimahdollisuutta ei ole. *Wendebergin* huomiot ammattilaisuorheilun erityispiirteistä liittyvät läheisesti urheilurahastoa koskevan lainsäädännön valmisteluaineistoon ja kirjassa esitettyjä huomioita käsitellään erityisesti tutkielman tätä aihetta käsittelevässä kohdassa.

---

15 Tässä viitataan aiemmin mainittuun virheelliseen uutisointiin, jossa annetaan urheilijarahastoa käyttävistä urheilijoista se kuva, että he voisivat vapaasti määrätä verotuksestaan. Tämä tutkielma pyrkii esittämään perusteltua tietoa aiheesta ja siten toimimaan aikakin karkeimpien virhekäsitysten oikaisijana.

16 *Eskelinen* 1995, s. 155-161.

Muuna urheilu oikeuteen, mutta ei kuitenkaan urheilijan verotukseen, liittyvää kirjallisuutta tutkielmassa on käytetty *Olli Rausteen* kattavaa Urheilu oikeus (1997) teosta, jonka merkitys on erityisesti urheilijoiden oikeudelliseen asemaan sekä työsuhteen syntymiseen perustuvissa näkökulmissa. *Rausteen* teoksen lisäksi *Kimmo Aaltosen* toimittaman Urheilun ja liikunnan oikeus käytännössä (2004) on kuulunut tutkielman urheilu oikeudelliseen aineistoon. Urheilijan verotusta koskevat osat em. teoksissa ovat kuitenkin varsin vaatimattomat.

Tutkielman verorasitusta koskevissa laskemissa on seurojen palkkabudjettien lisäksi käytetty verotuksen julkisia tietoja, jotta urheilijoiden ansiotaso on pystytty luotettavasti määrittelemään. Laskelmissa on myös hyödynnetty Tilastokeskuksen ja Veronmaksajain keskusliitto ry:n aineistoa keskimääräisen ansiotason sekä verorasituksen kehittymisen osalta. Laskelmissa esiintyvien verolaskelmien ja verosäästöä ja -rasitusta mittaavissa laskelmissa on hyödynnetty VATT:n raporteissaan käyttämiä malleja ja laskentatapoja.

1.5 Tutkielman tavoitteet ja tutkimusongelma

Tutkielman tavoitteena on antaa kuva ammattimaisesta joukkueurheilijasta verovelvollisena sekä selvittää millainen urheilijarahaston vaikutus on jääkiekkoammattilaisen kokonaisverorasitukseen pitkällä aikavälillä Suomessa. Työssä pyritään tarkastelemaan todellisten tulotietojen pohjalta sitä, tapahtuuko urheilijarahastoa käyttävän jääkiekkoilijan kokonaisverorasituksessa muutosta verrattuna tilanteeseen, jossa rahaston käyttö ei ole mahdollista. Tätä kysymystä tarkastellaan voimassa olevien verokantojen avulla tehdyin laskelmin. Tämän lisäksi tutkielmassa tarkastellaan urheilijarahastoa sijoitusinstrumenttina, jonka käyttö on mahdollista vain hyvin rajoitetulle joukolle verovelvollisia. Tässä kysymyksessä näkökulma on enemmän veropoliittinen, jolloin pohdinta pyritään kohdistamaan siihen, johtaa ko urheilijarahaston käyttö epäoikeudenmukaisiin veroetuihin muihin verovelvollisiin rinnastettaessa. Vertailua pyritään tekemään myös siinä, miten erilaisten verovelvollisten sijoitusmahdollisuudet toteutuvat¹⁷. Työn loppuosassa esitetään vielä pohdintoja urheilijarahastojärjestelmästä hyvän verojärjestelmän ja verotuksen oikeudenmukaisuuden näkökulmista tarkasteltuna.

Ensisijaisesti tutkielmassa pyritään löytämään ratkaisu kysymykseen: *Miten urheilijara-*

---

¹⁷ Tarkalleen sanottuna, pohdinta kohdistuu enemmänkin eri *sijoittajaryhmien* kohteluun. Henkilöillä, jotka eivät saa urheilutuloa, ei myöskään ole mahdollisuutta käyttää urheilijarahastoa yhtenä sijoituskohteena.

haston käyttö vaikuttaa jääkiekkoilijan kokonaisverorasitukseen Suomessa koko rahastointiajalla tarkasteltuna ?

Ongelmalliseksi rahastoinnin verovaikutusten arvioinnin tekee se, että urheilu-uran jälkeisten muiden ansiotulojen määrä ei rahastointiaikana ole urheilijalla vielä tiedossa. Vaikka rahastointihetkellä verojen määrä pieneneekin, pitkällä aikavälillä verosäästöä urheilijalle syntyy vain, mikäli verojen pienentyminen (verosäästö) rahastointihetkellä on määrältään suurempi kuin rahastosta aikanaan tuloutuvista säästöistä maksettavat verot. Tutkielman päätarkoituksena on siten selvittää synnyttääkö rahastointi edellä kuvattua verosäästöä kun kohderyhmänä ovat Suomessa pelaavat ammattilaisjääkiekkoilijat.

Toisena tutkimuksen tavoitteena on käydä kriittistä tarkastelua kysymyksestä: *Saavatko jääkiekkoilijat urheilijarahastosta epäoikeudenmukaista verotuksellista etua muihin verovelvollisiin nähden ?*

Tutkielmassa pyritään käynnistämään pohdinta siitä, onko urheilijalle annettu mahdollisuus urheilutulon rahastoimiseksi verotuksen näkökulmasta oikeudenmukainen ja onko löydettävissä perusteluja, jotka tätä näkemystä tukevat. Pohdinta on tarkoitettu enemmän kysymysten herättäjäksi ja mahdollisten jatkotutkimusten aiheeksi kuin tässä tutkielmassa ratkaistavaksi aiheeksi.

Euroissa mitattavan verosäästön lisäksi työssä pyritään lisäksi vertailemaan urheilijarahastoa sijoitusmahdollisuutena muihin vastaavankaltaisiin rahastoihin verrattuna. Kysymyksessä on tältä osin enemmän veropoliittinen, mahdolliseen sijoittamiseen *verotukeen*¹⁸ liittyvä kysymyksenasettelu. Myös rahastoon sijoitettujen varojen reaalin arvonmuutos, ts.

18 Verotuet voidaan esimerkiksi *Määtän* (1998) mukaan määritellä normatiivisesta verojärjestelmästä säädettyiksi veron lievennykseksi esimerkiksi tietyille elinkeinolle, invalideille, lapsiperheille, yleishyödyllisille yhteisöille tai vaikkapa joukkoliikenteelle. Verotuen tunnusmerkkinä yleensä pidetään tukemistarkoitusta, mutta koska näiden tavoitteiden määrittely ei ole yksityiskohtaista, ovat ne jossain määrin epämääräisellä pohjalla. *Määttä* 1998, s. 247. Yleisemmin sanottuna, ne ovat neutraalista verotuksesta tehtäviä poikkeamia, joihin on ryhdytty ohjausvaikutuksen aikaansaamiseksi. *Niskakangas* 2011, s. 56-57. Toisaalta, ei ole täysin kiistatonta pidetäänpö urheilutulon jaksotusta ylipäättään verotukena. Vuoden 2009 verotukia koskevan raportin mukaan *urheilutulon jaksottamista voidaan pitää normaalina tulontasauksena, sillä tulo voi keskittyä lyhyeen ajanjaksoon, vaikka se on korvaus useampien vuosien työstä. Tällä perusteella urheilutulon jaksottaminen voisi olla normin mukainen. Toisaalta, vastaava tulon jaksottaminen on mahdollista vain urheilijoille eikä sitä sovelleta muihin verovelvollisiin (esim. taiteilijoihin), joiden tulonmuodostus voi olla myös epäsäännöllistä. Näin ollen urheilutulon jaksottamisen katsotaan muodostavan verotukea. VATT - Verotukiraportti 2009, s. 69.*

sijoitustoiminnan tuotto, on yksi työssä arvioitava kysymys. Pohdittavana on, tarjoaako urheilijarahasto epäoikeudenmukaista verotuksellista etua niihin verovelvollisiin nähden, jotka eivät sitä voi käyttää.

2 URHEILIJA LAINSÄÄDÄNNÖN NÄKÖKULMASTA

2.1 Urheilija verovelvollisena

2.1.1 Tulojen veronalaisuus

Luonnollisen henkilön tulot jaetaan tuloverolain (1535/1992, TVL) mukaan pääoma- ja ansiotuloihin. Lähtökohtana TVL:ssa on ns. *laaja tulokäsitys*, jonka mukaan verovelvollisen kaikki tulot ja hänen saamansa rahanarvoiset etuudet ovat veronalaista tuloa, ellei laissa nimenomaisesti toisin säädetä¹⁹. Luonnollisen henkilön harjoittamasta elinkeinotoiminnasta saatu tulo lasketaan elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa (360/1968, EVL) säädettyllä tavalla ja näin saatu tulo jakautuu elinkeinonharjoittajalla ansio- ja pääomatulo-osuuteen TVL 38 §:ssä säädettyllä tavalla. Urheilijan ei ole yleensä²⁰ katsottu harjoittavan liiketäi ammattitoimintaa urheillessaan, joten urheilijan verotus toimitetaan vain TVL:n säädösten mukaan.

Tulon veronalaisuudesta säädetään TVL:ssa siten, että laissa ensin määritellään pääomatulo ja sen jälkeen todetaan muiden tulojen olevan ansiotuloa, ellei niitä erikseen ole säädetty verovapaiksi. Veronalaista tuloa ovat TVL 29 §:n mukaan laissa jäljempänä säädettyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot sen jälkeen, kun niistä on vähennetty tulojen hankkimiseksi tai säilyttämiseksi johtuneet menot.

Pääomatuloa on TVL 32 §:n (716/2004) mukaan varallisuuden kerryttämä tulo. Tällaista tuloa ovat mm. omaisuuden tuotto ja luovutusvoitto, korko- ja vuokratulo sekä osinkojen²¹ ja jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus. Elinkeinotoiminnan ja maatalouden osalta jaettava yritystulo lasketaan joko EVL:n tai maatilatalouden tuloverolain (543/1967, MVL) mukaan. Näiden mukaan laskettu tulo katsotaan luonnollisen henkilön pääomatuloksi sii-

---

¹⁹ HE 200/92 vp, s. 32.

²⁰ Niistä harvinaisista tapauksista, joissa urheilijan on katsottu toimivan osakeyhtiömuodossa, tarkemmin tutkielman luvussa 2.2.1.

²¹ Pörssissä noteeratulta osakeyhtiöltä saadusta osingosta 85 %:a on veronalaista pääomatuloa (TVL 33a § 1 momentti). Ei-noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta pääomatuloa on 8 %:n vuotuinen tuotto osingonsaajan omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle. Tästä pääomatulo-osingoista 75 %:a on verovapaata tuloa ja 25 %:a veronalaista aina 8 %:n nettovarallisuusrajaan tai enintään 150 000 euroon asti. Nettovarallisuusrajan puitteisiin mahtuvasta, mutta 150 000 euron rajan ylittävästä osingosta 85 %:a on veronalaista pääomatuloa (TVL 33b § 1 momentti). 8 %:n vuotuisen tuoton ylittävä osa osingosta on sen sijaan ansiotuloa (TVL 33b § 2 momentti).

hen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle laskettua 20 prosentin vuotuista tuottoa (TVL 38 – 40 §:t). Verovelvollisen esittämästä erillisestä vaatimuksesta pääomatulo-osuutta määriteltäessä voidaan myös käyttää vaihtoehtoisesti 10 %:a tai 0 %:a²².

Ansiotuloa taas on TVL 61 §:n mukaan muu tulo kuin pääomatulo, ja sitä voi muun ohessa olla työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Ansiotuloa on myös jaettavasta yritystulosta ja yhtymän osakkaan tulo-osuudesta se osuus, jota TVL:n 38–41 §:ssä ei ole säädetty pääomatuloksi, sekä osinko ja peitelty osinko siten kuin TVL 33 b–33 d §:ssä (716/2004) säädetään. Edelleen, työsuhteeseen liittyvinä tai työtuloon rinnastettavina veronalaisina ansiotuloina pidetään tietyin edellytyksin²³ TVL 64 §:n mukaisia luontoisetuja, 65 §:n (227/1996) mukaista henkilöstörahastosta saatua tuloa, 66 §:n mukaista etua työsuhteeseen perustuvassa osakeannissa, 67 §:n (1251/2009) mukaista työsuhdelainaa ja 68 §:n (772/2004) mukaista työnantajan maksamia yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuja.

Tuloverotuksessa omaksutun laajan tulokäsittelyn näkökulmasta urheilusta saatavien tulojen veronalaisuus oli käytännössä jo pitkään ollut selvää, vaikka erillistä asiaa koskevaa säännöstä ei ennen vuotta 1999 TVL:iin sisällynyt. *Linnakankaan* (1984) mukaan jo vuoden 1962 *Verovalmistelijan oppaassa* todettiin veronalaisia tuloja olevan urheilukilpailuissa urheilijoille annetut ja muut palkinnot, mikäli niillä saajan kädessä oli rahallista arvoa²⁴. Tietävästi ensimmäinen aiheeseen liittyvä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu *KHO:1972-II-575* annettiin helmikuussa 1972. Ratkaistavana tapauksessa oli se, tulisiko jääkiekon MM-kilpailuissa Suomea edustaneeseen jääkiekkomaajoukkueeseen kuuluneille urheilijoille maksettuja korvauksia pitää sellaisina työstä maksettavina korvauksina, joista olisi

22 Yksittäiselle verovelvolliselle tai yrittäjäpuoliselle (TVL 38 §) tai verotusyhtymän osakkaalle (TVL 39 §) annetaan mahdollisuus ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemästä vaatimuksesta valita yritystulon pääomatulo-osuudeksi myös 10 % tai 0 %, jolloin koko yritystulo-osuus katsotaan ansiotuloksi. Elinkeinoyhtymän, kuten avoimen tai kommandiittiyhtiön osakkaalla tätä valintamahdollisuutta ei ole (TVL 40 §).

23 Työsuhteeseen liittyvistä eduista säättävät TVL 64 – 68 §:t sisältävät joko tiettyjä verovapaita osia tai tiettyyn määrään asti etu on verovapaa. Esimerkiksi henkilöstörahastosta saadusta tulosta 20 %:a on verovapaa (TVL 65 §) taikka työnantajan maksamat yksilöllisen eläkevakuutuksen maksut ovat 8 500 euroon asti kokonaisuudessaan verovapaita (TVL 68 § 2 momentti), mikäli suorituksia aletaan aikanaan maksaa vasta työntekijän saavutettua työntekijän eläkelain (395/2006, TEL) mukaisen lykättyyn vanhuuseläkkeeseen oikeutetun iän eikä otetussa vakuutuksessa ole normaalista poikkeavia takaisinosto- tai takaisinmaksuoikeuksia. Näistä oikeuksista tarkemmin ks. TVL 54d § 2 momentti.

24 *Linnakangas* 1984, s. 198.

toimitettava ennakonpidätys ja maksettava sosiaaliturvamaksu.

Kysymyksessä olleille jääkiekkoilijoille, jotka olivat osallistuneet Tukholmassa vuonna 1970 järjestettyihin MM-kisoihin Suomen edustajina, oli maksettu matka- ja päivärahan nimellä korvauksia. Maksajana olleen suomalaisen erikoisliiton (Suomen Jääkiekkoliitto ry) suoritettavaksi oli määrätty toimittamattomat ennakonpidätykset ja suorittamatta jätetyt sosiaaliturvamaksut. Valituksessaan erikoisliitto lausui, etteivät urheilijat olleet sen työntekijöitä, vaan että jääkiekko oli heille harrastus eivätkä he edustusotteluissa sen enempää kuin muissakaan otteluissa tehneet millekään työnantajalle työtä ja että MM-kilpailuissa he olivat edustaneet Suomea urheilijoina. Tällä perusteella heitä ei voitu pitää työ- tai palvelussuhteen osapuolina, joita tarkoitettiin tuolloisen enakkoperintälain²⁵ 4 §:ssä eikä heihin liioin voitu soveltaa saman lain 6 §:n säännöksiä.

Vuoden 1959 enakkoperintälain (419/1959, EPL 1959, kumottu) 4 §:ssä säädettiin työnantajan ennakonpidätysvelvollisuudesta seuraavasti:

Työnantaja on velvollinen toimittamaan suorittamastaan palkasta ennakonpidätyksen.

Palkalla tarkoitetaan kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, osapalkkiota sekä muuta etuutta ja korvausta, joka suoritetaan virasta tai toimesta tahi sellaisesta työstä, tehtävästä tai palveluksesta, joka työn tai tehtävän antajalle tehdään korvausta vastaan. Jos työn tai tehtävän suorittaja on tässä toiminnassaan itsenäinen yrittäjä, siitä suoritettavaa korvausta ei kuitenkaan pidetä palkkana.

Palkkaan luetaan myös asunto-, ruoka ynnä muut luontoisedut, jotka arvioidaan rahaksi valtiovarainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Työnantajalla tarkoitetaan sitä, jonka lukuun tehdystä työstä palkkaa suoritetaan. Jos työnantajia on useita, vastaavat he yhteisvastuullisesti tässä laissa säädetyistä velvollisuuksista.

Lain 6 §:ssä luetellaan ne suoritukset, joista palkan lisäksi on suoritettava ennakonpidätys:

Sitä riippumatta, onko suoritusta pidettävä palkkana, on ennakonpidätys toimitettava:

1) esiintyvän taiteilijan palkkiosta;

2) kirjan, sanoma- tai aikakauslehden tahi muun julkaisun kustantajan suorittamasta kirjoitus-, käänös-, piirustus- tai muusta tekijänpalkkiosta;

²⁵ Tässä tarkoitetaan 28.11.1959 annettua enakkoperintälakia (419/1959, EPL), joka kumottiin säädöksellä 1118/1996.

3) hankinta, osto- tai myyntiasiamiehen palkkiosta; sekä

4) kauppatuottajan, paikallismyyjän tai kauppaedustajan palkkiosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ennakonpidätystä ei ole kuitenkaan toimitettava, jos palkkion saaja käyttää kaupparekisteriin merkittyä toiminimeä tai on rekisteröity yhdistys.

Mitä tässä laissa säädetään paikasta, työnantajasta ja palkansaajasta, on vastavasti voimassa sellaisesta palkkiosta, josta on tämän pykälän mukaan toimitettava ennakonpidätys, sekä sen maksajasta ja saajasta.

Lääninoikeus katsoi, etteivät yhdistyksen MM-kilpailuissa Suomea edustaneille pelaajille maksamat suoritukset olleet osaksikaan EPL 1959 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa, josta olisi ollut toimitettava ennakonpidätys ja jonka perusteella olisi ollut maksettava sosiaaliturvamaksu. KHO pysytti lääninoikeuden päätöksen ja lausui, että yhdistyksen pelaajille maksamat suoritukset olleet korvausta yhdistyksen lukuun tehdystä työstä.²⁶

Edellä kuvattua ratkaisua seurasivat pian korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut *KHO: 1972-II-577* ja *KHO: 1973-II-594*, joissa katsottiin, että urheilijoille maksettuja päivärahoja ja kustannusten korvauksia ei myöskään pidetty palkkana²⁷. Ratkaisussa ei sinänsä otettu kantaa tulon veronalaisuuteen vaan ainoastaan ennakonpidätysvelvollisuuteen²⁸. Verolainsäädäntöön ensimmäinen maininta urheilijan palkkioista tuli vuonna 1977, jolloin EPL 1959 6 §:ään lisättiin säännös, jonka mukaan esiintyvän taiteilijan ohella myös urheilijan palkkiosta on toimitettava ennakonpidätys²⁹. Urheilijalle maksettua korvausta ei kuitenkaan vielä tuolloin pidetty palkkana.

Toisaalta, tulon veronalaisuutta ei tuolloinkaan liene asetettu kyseenalaiseksi, vaan sitä ilmeisesti pidettiin itsestään selvänä laajan tulokäsitteen omaksuneessa verojärjestelmässämme. Tätä käsitystä puolsi myös Verohallinnon³⁰ ohjeistus siitä, että urheilijoiden saamat

²⁶ Ratkaisusta mm. *Linnakangas* 1984, s. 200.

²⁷ Ratkaisussa *KHO: 1972-II-577* oli kysymys maajoukkuejääkiekkoilijalle maksetusta harjoittelu- ja valmennusstipendistä. Ratkaisu *KHO: 1973-II-594* koski hiihtäjälle maksettuja päivärahoja ja kustannusten korvauksia.

²⁸ Urheilijoiden saamien palkkioiden verokohtelusta käytiin julkista keskustelua 70-luvulla muun ohessa sen vuoksi, että urheilijat eivät ilmoittaneet kaikkia tulojaan veroilmoituksella vaikka esine- ja rahapalkinnot olivat julkisesti tiedossa. Ks. *Linnakangas* 1984, s. 198-200 ja *Eskelinen* 1995, s. 131. Koska myöskään ennakonpidätysvelvollisuutta maksetuista palkkioista ei vuoteen 1976 asti ollut, korvaukset saattoivat useimmiten jäädä verottamatta. Ks. *Eskelinen* 1995, s. 131

²⁹ Vuonna 1977 voimaan tulleen muutoksen jälkeen EPL 1959 6 §:n (670/1976) mukaan ennakonpidätys oli toimitettava suorituksista esiintyvän taiteilijan lisäksi muun julkisen esiintyjän tahi urheilijan palkkiosta.

³⁰ Tässä työssä *Verohallinto* -nimeä käytetään selvyden vuoksi tarkoittamaan myös vuosina 1969-2010

korvaukset ja palkkiot ovat veronalaista tuloa silloin, kun ne ylittävät urheilemisesta aiheutuneet kulut³¹. *Linnakankaan* (1984) mukaan se, että vaikka em. oikeustapauksissa KHO:n perustelut olivatkin olleet varovaisia, ei käsitystä tulon veronalaisuudesta tulisi muuttaa. Mikäli KHO olisi ollut sitä mieltä, että tulot olisivat verovapaita, olisi sen kohtuudella voinut odottaa perusteluissaan lausuvan tämän.³²

Verovelvollisen urheilijan ansiotuloksi työsuhteen perusteella saatuun palkkaan tai palkkioon luetaan rahapalkan lisäksi kuuluvaksi urheilijan saamat luontoisedut³³, jotka arvioidaan rahaksi Verohallinnon vahvistamien³⁴ perusteiden mukaan. Urheilijalla on oikeus vähentää veronalaisista tuloistaan niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot, ns. luonnolliset vähennykset. Olennaisimmat näistä vähennyksistä ovat TVL 93 §:n mukaiset asunnon ja työpaikan väliset matkustuskustannukset ja TVL 95 §:n mukainen tulonhankkimisvähennys³⁵. Mikäli urheilija saisi TVL 71 §:n mukaisia matkustamis-, ateriat- tai majoittumiskorvauksia taikka päivärahoja, ja mikäli ne eivät ylitä TVL 72 §:ssä mainittuja Verohallinnon vuosittain vahvistamien korvausten enimmäismääriä, eivät nämä suoritukset ole urheilijan veronalaista tuloa.

Oikeuskäytäntöä urheilijoille maksettujen palkkioiden veronalaisuudesta löytyy erityisesti 1980-luvulta, jolloin ratkaisuissa *KHO:1980-II-565*³⁶, *KHO:1986-II-549*³⁷ ja *KHO:1986-B-II-550*³⁸ stipendin ja tunnustuspalkinnon nimellä myönnettyt suoritukset katsottiin aina urheilijan palkkioiksi ja veronlaiseksi tuloksi.³⁹ Nämä urheilijoille urheilemisesta makset-

---

nimellä ”Verohallitus” toiminutta keskusvirastoa.

31 *HE 278/1998 vp*, s. 1-2; *Urheilun verotustyöryhmä 1998*, s. 72

32 *Linnakangas* 1984, s. 204.

33 ks. TVL 61.2 ja 64 §:t.

34 Viimeisimmästä vahvistetusta laskentaperusteista ks. *Verohallinnon päätös vuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista* (Dnro 184/200/2013, annettu 2.12.2013)

35 Jääkiekkoilijoiden osalta tulonhankkimisvähennyksenä tulevat kysymykseen mm. pelaajayhdistyksen jäsenmaksut, kulut pelaajasopimusten solmimiseen liittyen (agenttimaksut) sekä sellaiset jääkiekon pelaamiseen tarvittavat henkilökohtaiset tarvikkeet, joita seura ei pelaajilleen hanki (esim. piilolinssit, yksilöllisesti teetetyt hammassuojat, tmv.)

36 Veronlaiseksi tuloksi katsottiin 6 000 markan opiskelustipendi, koska katsottiin, että stipendin saattoi saada vain seuran pelaaja ja ettei seuran varsinaisena tarkoituksena ollut opiskelun tukeminen. Verovuosi 1975.

37 Veronlaiseksi tuloksi katsottiin 10 000 markan tunnustuspalkinto pelaajalle, joka vuoden aikana oli saanut eniten avainpelaaja-mainintoja pelaamisensa otteluissa. Verovuosi 1985, ennakkotieto.

38 Veronlaiseksi tuloksi katsottiin 20 880 markan opiskeluapuraha, koska pelaaja ei ollut saanut muuta korvausta osallistumisestaan maajoukkueen peleihin ja harjoituksiin ja vastaavia apurahoja oli maksettu vain maajoukkuepelaajille.

39 *Urheilun verotustyöryhmä 1998*, s. 73.

tavat stipendit ja tunnustuspalkinnot katsottiin poikkeuksetta veronalaiseksi tuloksi, sillä niiden tosiasiallisena tarkoituksena katsottiin olevan juuri urheilemisesta maksettu korvaus, ei opiskelu eikä tieteellinen toiminta taikka taiteen harjoittaminen.

Myöhemmin myös stipendien käsittelyä koskevaa asiaa haluttiin tarkentaa ja täsmentää lain tasolla. Lakimuutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 367/1994) todettiin valtioneuvoston tehneen vuoden 1994 lopulla periaatepäätöksen siitä, että menestyksen takaa-
miseksi tulevaisuudessa Atlantan ja Naganon olympiakisoissa 30 mitaliehdokkaan joukolle myönnetään kullekin 60 000 markan suuruinen vuotuinen urheilijastipendi harjoittelua ja valmentautumista varten⁴⁰. Esityksessä ehdotettiin tämän urheilijoille veikkausvoittovaroista maksettavan stipendin säätämistä koko määrältään verosta vapaaksi. Näin ollen opetusministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava harjoittelu- ja valmennusapuraha lisättiin TVL:n 82 §:n uudeksi 4. kohdaksi (352/1995) ja säännös tuli sovellettavaksi 1.4.1995 alkaen. Huomioitavaa oli, että siihen asti verovapaaksi oli säädetty vain opiskeluun, tieteelliseen toimintaan ja taiteen harjoittamiseen myönnettyt apurahat sekä tieteen, taiteen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut tunnustuspalkinnot.

2.1.2. Yleinen ja rajoitettu verovelvollisuus

Verovelvollisuudesta säädetään TVL 9 §:ssä. Sen 1 momentin mukaan velvollinen suorittamaan veroa tulon perustella on:

- 1) verovuonna Suomessa asunut henkilö, kotimainen yhteisö, yhteisöosuus ja kuolinpesä täältä ja muualta saamastaan tulosta (yleinen verovelvollisuus);*
- 2) henkilö, joka ei verovuonna ole asunut Suomessa, sekä ulkomainen yhteisö täältä saamastaan tulosta (rajoitettu verovelvollisuus).*

Urheilijan Suomessa asuminen ratkaistaan TVL 11 §:n mukaan sen perusteella, onko hänellä täällä vakituinen asunto ja koti tai jos hän jatkuvasti oleskelee täällä yli kuuden kuukauden ajan, jolloin tilapäinen poissaolo ei estä pitämistä oleskelua jatkuvana. Lisäksi, jos ulkomaalaisen urheilijan oleskelu Suomessa on tarkoitettu kestämaan yli kuusi kuukautta, hän on alusta asti yleisesti verovelvollinen. Yleisen verovelvollisuuden ajalta urheilijaa verotetaan Suomessa kaikesta hänen tulostaan, riippumatta urheilijan kansalaisuudesta tai

---

⁴⁰ HE 367/1994 vp, s. 1. Esityksen vaikutuksesta todettiin lisäksi se, että kyseessä olleiden 30 mitaliehdokkaan stipendikulut olisivat yhteensä 1 800 000 markkaa ja että tuloveron tuoton kannalta tämän määrän verovapaudella ei ole olennaista merkitystä.

siitä, mistä tulot on saatu.⁴¹

Jos urheilija saa tulonsa asuinvaltionsa ulkopuolella, tuloon voi tulla sovellettavaksi kahden maan verosäännökset ja tulo voidaan verottaa tällöin kahteen kertaan. Kahdenkertainen verotus voidaan kuitenkin poistaa verosopimuksilla. Suomen tekemät verosopimukset rajoittavat Suomessa asuvan urheilijan ulkomailta tai ulkomaisen urheilijan Suomesta ansaitsemien tulojen verotusoikeutta.⁴² Suomen tekemissä verosopimuksissa, jotka yleisesti noudattavat OECD:n malliverosopimusta (Model Tax Convention on Income and on Capital), artikla 17 koskee erityisesti taiteilijoiden ja urheilijoiden tulojen verotusoikeutta kun taas artiklassa 23 säädetään kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta.⁴³

Tilanteessa, jossa suomalainen urheilija⁴⁴ asuisi vain osan vuodesta (alle 6 kk) Suomessa, verotetaan häntä Suomessa asumisen ajalta TVL 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti *kaikesta* tulosta ja muulta osalta vuotta *vain Suomesta saadusta* tulosta (TVL 9.4 §). Suomesta saatuna tulona pidetään mm. TVL 10 §:n 4 kohdan mukaista muulta kuin Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä saatua *palkkatuloa*, jos työ, tehtävä tai palvelut on yksinomaan tai pääsääntöisesti suoritettu Suomessa täällä olevan työn- tai toimeksiantajan lukuun, taikka 4b kohdan (1549/1995) mukaista tuloa, joka on saatu taiteilijan tai *urheilijan* Suomessa tai suomalaisessa aluksessa *harjoittamasta henkilökohtaisesta toiminnasta*. Henkilökohtaisella toiminnalla tarkoitetaan sitä, että taiteilija tai urheilija henkilökohtaisesti esiintyy, pelaa tai kilpailee Suomessa⁴⁵. Tällaisesta toiminnasta maksettu tulo on Suomesta saatua riippumatta siitä, minkälaiseksi tuloksi (palkaksi, ammatti- tai liiketuloksi) se katsotaan taikka kenelle korvaus tästä toiminnasta maksetaan⁴⁶.

Edellä mainittu 4b kohta lisättiin TVL 10 §:aan hallituksen esityksen (HE 76/1995) perusteella selventämään sellaisia ongelmallisia tilanteita, joissa korvausta esiintymisestä Suomessa ei maksettaisikaan esiintyvälle taiteilijalle tai urheilijalle itselleen, vaan esimerkiksi ulkomaiselle yritykselle, taiteilijayhtiölle tai urheiluseuralle. Voimassa olleen kansal-

41 mm. Eskelinen 1995, s. 129.

42 Eskelinen 1995, s. 129.

43 *Model Tax Convention on Income and on Capital. Condensed version. July 2010 OECD.*

44 Suomalaisella tarkoitetaan tässä Suomen kansalaisuuden omaavaa henkilöä.

45 Urheilemisesta suorituksena tarkemmin tutkielman luvussa 2.2.

46 *Kansainvälisen verotuksen käsikirja* 2011, s. 24.

lisen lainsäädännön mukaan korvaus, jota ei maksettu esiintyjälle eikä hänen täällä asuvalle työnantajalleen ei voitu verottaa Suomessa. Lisäyksen jälkeen rajoitetusti verovelvollisen [urheilijan]⁴⁷ tuloa, riippumatta siitä miksi tuloksi se katsotaan tai kenelle se maksetaan, on voitu verottaa Suomessa. Muutoksen myötä ristiriitaisuus kansallisen lainsäädännön ja kahdenvälisen verosopimusten välillä saatiin häviämään⁴⁸.

Hallituksen esityksessä todettiin kuitenkin samanaikaisesti, että lähdeverotuksen korkea taso kansainvälisessä vertailussa saattaisi vähentää mahdollisuuksia saada Suomeen ulkomaisia huippuja⁴⁹. Tämän perusteella esitettiin otettavaksi käyttöön kaavamaisista kuluvähennyistä rajoitetusti verovelvollisille taiteilijoille ja urheilijoille. Vähennyksen suuruudeksi ehdotettiin aluksi 30 % ja se olisi merkinnyt tosiasiallisen veroprosentin laskua 35 prosentista 24,5 prosenttiin. Nykyisin voimassa olevan lainsäädännön mukaan rajoitetusti verovelvollisten taiteilijoiden ja urheilijoiden lähdevero on 15 %⁵⁰.

2.1.3 Urheilijan palkka ja palkkio – urheilutulo

Urheilemisesta⁵¹ saatu tulo on luonteeltaan ansiotuloa, joksi katsotaan muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Vaikka urheilija ei olisikaan työsuhteessa suorituksen maksajaan, on urheilijalle annettu palkka, palkkio tai muu palkinto taikka hyvitys veronalaista tuloa, kun se perustuu urheilijan tekemään urheilusuoritukseen ja korvauksella on saajan kädessä rahallista arvoa⁵². Tuloverotuksen näkökulmasta suorituksen nimellä ei ole merkitystä, tulo

47 Tekijän oma lisäys

48 Verosopimusten mukaan taiteilijoiden ja urheilijoiden verotus esiintymismaassa oli mahdollista jo ennen TVL 10 §:n 4b kohdan lisäämistä. *HE 76/1995 vp*, s. 16-19. Muutoksen jälkeen TVL ja verosopimukset saatiin tältä osin yhteneviksi.

49 Tavoitetta rajoitetusti verovelvollisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotuksen lieventämiseksi perusteltiin esityksessä toteamuksella, että Suomen verotuksen tuolloinen, kansainvälisessä vertailussa korkeahko taso vähensi mahdollisuuksia saada Suomeen ulkomaisia huippuesiintyjä. Vertailuna esityksessä käytettiin taiteilijoiden ja urheilijoiden verotuksen tasoa Ruotsissa (15%), Norjassa (30%) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (25%). *HE 76/1995 vp*, s. 5-6.

50 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (11.8.1978/627, LähdeveroL) 7 §:n 1 momentti 5 kohta (1550/1995).

51 TVL 29.2 § jakaa luonnollisen henkilön tulon kahteen tulolajiin, pääomatuloon ja ansiotuloon. Pääomatulona pidetään TVL 32 §:n mukaan omaisuuden tuottoa, omaisuuden luovutuksesta saatua voittoa ja selalaista tuloa, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Koska urheilemisesta saatu tulo ei sovi tähän määritelmään, on se TVL 61 §:ssä tarkoitettua ansiotuloa. Urheilusuorituksesta korvauksen perusteena tarkemmin tutkielman luvussa 2.2

52 Veronalaisena tulona pidetään rahakorvauksen lisäksi mm. palkintomatkoja tai sellaisia esinepalkintoja, joilla on käyttöarvoa, kuten esimerkiksi autoa. Pokaalialia tai siihen verrattavaa tavanomaista esinepalkintoa (mitali, palkintolautanen, tms.) ei sen sijaan pidetä veronalaisena tulona. Ks. *Henkilöverotuksen käsikirja* 2012, s. 263.

on joka tapauksessa veronalaista. Myöskään sillä, pidetäänkö urheilijaa ammattilaisena vai ei, ei tulon veronalaisuuden näkökulmasta ole oleellista. Jos urheilemisesta maksetaan, tulot ovat veronalaisia.⁵³

Palkkio ja palkinto eroavat kuitenkin käsitteinä toisistaan. Palkkio voidaan esimerkiksi maksaa kilpailuun osallistumisen perusteella (ns. starttipalkkio), urheilijan sijoittumisesta yksittäisessä kilpailussa taikka kilpailujen sarjassa. Palkkioita maksetaan yleensä voittajan, tai mitalistien, lisäksi myös muille hyvin sijoittuneille. Palkinto on taas yleensä vain voittajalle etukäteen luvattu huomionosoitus, joka ei arvoltaan ole riippuvainen voittajan henkilöllisyydestä. Palkinnoksi voidaan antaa mm. lahjakortteja, shekkejä, arvopapereita, matkoja, taloustavaroita tai oikeus käyttää tiettyjä hyödykkeitä. Palkinto voi myös olla muu rahanarvoinen esine, kuten esimerkiksi kultaharkko.⁵⁴

Käsitteen *urheilutulo*⁵⁵ lisäys TVL:iin tapahtui hallituksen esityksen (HE 287/1998) perusteella samassa yhteydessä urheilutulon jaksottamissäännöksen ja valmennus- ja urheilijarahastosäännösten kanssa. Lisättyjä säännöksiä (TVL 116 a – c §:t) sovellettiin ensimmäistä kertaa vuonna 1999 toimitettavassa verotuksessa. Lakiin lisätynä käsitteen tarkoitus on toisaalta määritellä urheilusta välittömästi saatuja tuloja ja toisaalta toimia rajoittimena siinä, mitä tuloja urheilijan on mahdollista rahastoida.

TVL 116 a § 2 momentin mukaan urheilutuloina pidetään urheilukilpailusta saatuja rahanpalkintoja ja muita kilpailemisesta tai pelaamisesta saatuja ja niihin rinnastettavia tuloja. Lisäksi urheilutulona pidetään urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista tai muista yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä. Urheilutuloksi ei sitä vastoin lueta opetusministeriön nimeämille huippu-urheilijoille maksettavaa valmennus- ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympiakomitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea.

⁵³ *Urheilun verotustyöryhmä 1998*, s. 71; oikeuskäytännöstä mm. KHO: 1980-II-565, KHO: 1986-II-549 ja KHO: 1986-II-550.

⁵⁴ *Eskelinen 1995*, s. 139.

⁵⁵ Lainvalmisteluaineiston mukaisesti (*HE 278/1998 vp*, s. 7.) urheilutuloksi on määritelty yksilöurheilijalle kilpailusta saadut rahapalkinnot ja joukkuelajeissa työsuhteessa olevien pelaajien palkat. Lisäksi yleisistä mainossopimuksista, tuote-esittelyistä ja muista sponsorisopimuksista saadut tulot ovat urheilutuloa silloin, kun suoritus maksetaan urheilijan, lajiliiton ja kolmannen osapuolen solmiman kolmikantasopimuksen perusteella. Ks. myös *Urheilun verotustyöryhmä 1998*, s. 81.

Hallituksen esityksessä⁵⁶ urheilutulosta todetaan seuraavaa:

Tyypillisiä urheilutuloja olisivat kilpailuista saadut rahapalkinnot ja joukkuelajeissa työsuhteessa olevien pelaajien palkat. Vaikeampaa on ratkaista, milloin nykyisin yleisistä mainossopimuksista, tuote-esittelyistä ja muista sponsorisopimuksista saadut tulot ovat urheilutuloa. Esityksessä on päädytty siihen, että näistä tuloista urheilutuloa olisivat vain niin sanottuihin kolmikantasopimuksiin perustuvat tulot, joissa sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja kolmas osapuoli. Lajiliiton mukanaolo toisi sponsorointijärjestelmään kurinalaisuutta, vaikka ei olekaan kriteerinä täysin ongelmaton. Muunlaista rajaustapaa on vaikea löytää, sillä esimerkiksi urheilutulon määrittelemisen siten, että vain urheiluun liittyvien tuotteiden markkinointi olisi sallittua, rajoittaisi liikaa sponsorisopimusten solmimista. Urheilutuloa ei olisi kuitenkaan esimerkiksi urheilijan henkilökohtaisia asioita käsittelevästä lehtihaastattelusta saatu palkkio, vaikka haastattelun syynä olisikin haastateltavan tunnettisuus urheilijana.

Esityksen mukaan urheilijan rahapalkkio ja joukkuelajeissa maksettu palkka ovat selvästi urheilutuloa, mutta sponsorisopimusten osalta asian todetaan olevan vaikeampi. Perustelu, jossa tulon urheilutuloksi lukeminen edellyttää kolmikantasopimusta, on varsin hyvä. Tällä järjestelyllä ja lajiliiton mukanaololla voidaan puuttua urheilulle sopimattomien ja epäterveellisten tuotteiden (olut, tupakka, tmv.) mainontaan.⁵⁷

2.1.4 Urheilijan luontoisedut

Kuten muutkin verovelvolliset, myös urheilija voi saada edustamaltaan seuralta erilaisia luontoisetuja. Luontoisedut ovat verotuksessa palkkaan rinnastettavia eriä. Tyypillisimmille luontoiseduille Verohallinto vahvistaa vuosittain verotusarvot. Luontoisetujen verotusarvo määritellään siten kuin Verohallinto vuosittain tarkemmin määrää⁵⁸. Päätöksessä on määritelty tavallisimpien luontoisetujen verotusarvot. Muut kuin päätöksessä mainitut luontoisedut arvostetaan käypään arvoonsa. Käypänä arvona voidaan pitää sitä hintaa, millä työnantaja hankkii edun.

Käypää arvoa käytetään myös niissä tilanteissa, joissa edun todellinen arvo alittaa työnantajalle sen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset. Jos Verohallinto on määritellyt luontoisedulle erikseen arvon, ei luontoisedun verotusarvoa voida korottaa edun hankkimisesta työnantajalle aiheutuvien kulujen perusteella. Vaikka työnantajan maksama vuokra esimer-

⁵⁶ HE 278/1998 vp, s. 7.

⁵⁷ Käytännössä ristiriitaista on kuitenkin se, että seuraa voivat näkyvästi tukea esimerkiksi panimot, mutta yksittäisen urheilijan panimon tai vaikkapa tupakkavalmistajan kanssa tekemää yhteistyötä luultavimmin pidettäisiin haitallisena.

⁵⁸ Viimeisimmästä luontoisetujen verotusarvoista ks. Verohallinnon päätös vuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista (Dnro 184/200/2013, annettu 2.12.2013)

kiksi luontoisetuasunnosta on suurempi kuin asunnon luontoisedun verotusarvo, ei se oikeuta korottamaan edun verotusarvoa. Tämä voisi tulla kysymykseen tilanteessa, jossa seura on vuokrannut ulkopuoliselta huoneiston pelaajansa käyttöön ja kyseisen huoneiston vuokra ylittäisi vastaavan huoneiston luontoisetuarvona pidettävän määrän.⁵⁹

Joukkueurheilijoiden kohdalla asunto- ja autoetu ovat tyypillisimpiä ja yleisesti käytettyjä luontoisetuja. Nämä edut sisältyvät lähtökohtaisesti aina pelaajan ja seuran tekemiin pelaajasopimusten liitteisiin⁶⁰. Muita luontoisetuja voitaneen pitää poikkeuksina, ainakin tässä työssä tarkasteltujen SM-liigapelaajien ja osakeyhtiömuotoisten seuratyönantajien keskuudessa.⁶¹ Ravintoetuun rinnastettava luontoisetu saattaisi syntyä tilanteessa, jossa pelaaja ruokailee alennus- tai henkilökuntahintaan yhteistyökumppanina toimivassa ravintolassa. Satunnaisesti tapahtuvana tämä rinnastettaneen yrityksen markkinoinnissa käytettäväksi tarjouksiksi, mutta jatkuvana järjestelynä tulkittaneen veronalaiseksi luontoiseduksi omalta seuralta.⁶² Sellaiset luontoisetujärjestelyt, jotka eivät vastaa asian varsinaista tarkoitusta tulkittaneen helposti VML 56 §:n mukaiseksi veronkierroksi⁶³.

2.1.5 Urheilijan verovapaat tulot

Urheilija voi myös varsinaisen palkan tai palkkion lisäksi saada urheilemiseen muuta ulkopuolista tukea, apurahoja ja menestyessään tunnustuspalkintoja. Näiden veronalaisuudesta säädetään tarkemmin TVL 82 §:ssä. Sen mukaan mm. yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkkio ei ole veronalaista tuloa. Jotta urheilijan toiminta täyttäisi laissa

59 Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että luontoisedun saajan veronalaisena tulona näkyy aina joko edun todellinen arvo, tai tätä alhaisempi Verohallinnon vuosittain vahvistama verotusarvo. Palkkaan kuuluva luontoisetu on verovelvollisen näkökulmasta verotuksellisesti aina vähintään samanarvoinen, usein kuitenkin edullisempi kuin vastaavan määrän suorittaminen esimerkiksi vuokrana.

60 Ks. *SM-liigan pelaajasopimus*, s. 2, jonka kohdassa 3.3 todetaan työnantajan maksavan palkan ja palkkiot noudattaen sopimuksen liitteenä olevaa pelaajapalkkiosopimusta, ellei toisin sovita.

61 Alemmissa sarjoissa pelaavien pelaajien keskuudessa ns. ”värikkäämmät” ratkaisut ovat enemmän tai vähemmän tyypillisiä. On esimerkiksi mahdollista, että seuran taloustilanteen ollessa vaikea palkkoja on saatettu maksaa yhteistyökumppaneiden tuotteilla, kuten rakennustarvikkeilla tai muilla alan tuotteilla. Myös järjestelyt, jossa seuran pelaaja pelaajasopimuksella, tai sen ulkopuolella, velvoitetaan työskentelemään yhteistyökumppaneiden palveluksessa osa-aikaisesti, on ongelmallinen työsuhteen ja työnantajan velvollisuuksien näkökulmasta.

62 Pelaajan saama rahanarvoinen etu on oikeuskäytännössä katsottu seuralta saaduksi siitäkin huolimatta, että edusta ei aiheutunut työnantajaseuralle mitään kustannuksia ja että edusta seuranneet kustannukset rasisittivat vain edun antanutta kolmatta osapuolta. Keski-Suomen LO 20.10.1994 T 878 tekemässä ratkaisussa kolmelle ulkomaalaiselle pelaajalleen autoliikkeen huoltoleasingsopimuksesta syntynyt rahanarvoinen etu tulkittiin EPL:n mukaiseksi palkaksi seuralta, vaikka käyvän ja perityn leasingvuokran erotus jäi autoliikkeen kustannukseksi.

63 Tästä. mm. *Eskelinen* 1995, s. 153-154.

tarkoitettun yleishyödyllisyyden tunnusmerkit, on sen oltava erityisen ansiokasta⁶⁴. Käytännössä tämä on yleensä tarkoittanut olympiamenestystä⁶⁵, jonka johdosta urheilijan on voitua katsoa toimeen esikuvana kyseisen urheiluharrastuksen lisäämiseksi Suomessa.

Vuoden 1999 alusta TVL 82 §:ään lisättiin verovapaiksi tuloiksi sellaiset valmennus- ja harjoitteluapurahat, jotka maksetaan liikuntalain (1054/1998, LiikuntaL) 9 §:n nojalla valtion varoista opetusministeriön nimeämille huippu-urheilijoille.⁶⁶ TVL 82 § 4 kohdan mukaan veronalaiseksi tuloksi ei myöskään lueta opetusministeriön nimeämille huippu-urheilijoille maksettavaa valmennus- ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympiakomitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea.

2.1.6 Urheilijan tulojen muodostuminen

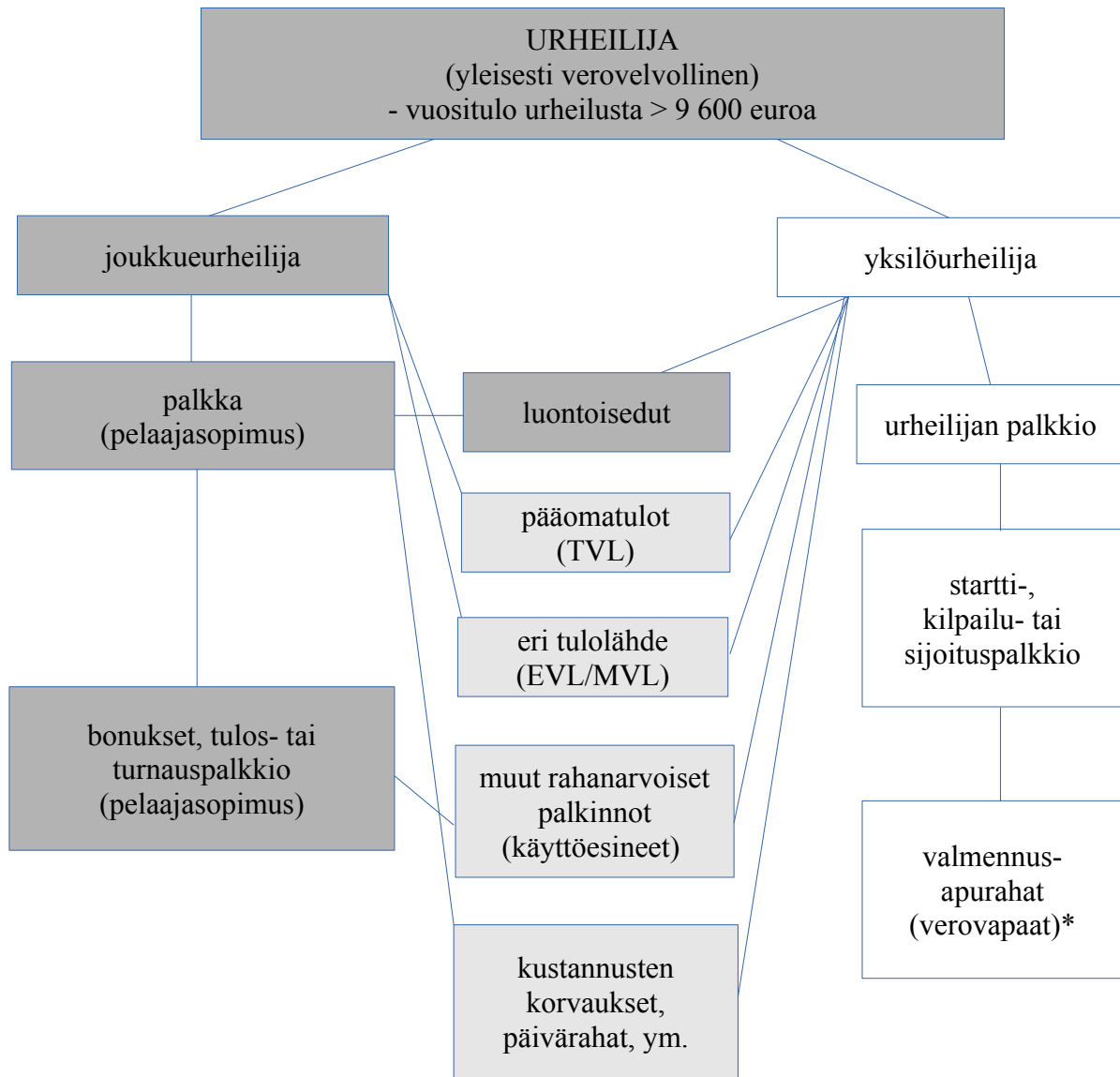
Yleisesti verovelvollisen ammattilaisurheilijan tulojen muodostumisen erilaiset mahdollisuudet on pyritty esittämään seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (Kuvio 1). Kuvioon merkityt voimakkaammin tummennetut osat kuvaavat tässä työssä tarkasteltavana olevien joukkueurheilijoiden tyypillisiä tuloja. Vähemmän tummennetut osat kuvaavat sellaisia tuloja, jotka ovat kyllä mahdollisia ammattilaisurheilijalle, mutta jotka ovat riippumattomia siitä, onko kysymyksessä joukkue- vai yksilölain urheilija. Tumentamattomat osat kuvaavat tässä sellaisia ammattilaisurheilijan tuloja, jotka eivät ole mahdollisia joukkuelajia harrastavalle urheilijalle.

---

⁶⁴ Eskelinen 1995, s. 146.

⁶⁵ Tunnettuja urheilijoita ja olympiavoittajia, joille kotikunta on tunnustuspalkintona luovuttanut tontin, ovat mm. Tomi Poikolainen, Seppo Rätty, Tero Pitkämäki, Virpi Kuitunen ja Mika Myllylä.

⁶⁶ Linnakangas 1984, s. 259, 322; HE 129/1998 vp, s. 4; HE 278/1998 vp, s. 7; *Urheilun verotustyöryhmä 1998*, s. 72-73.

Kuvio 1. Urheilijan tulojen muodostuminen.*

* Teoriassa joukkueurheilija voisi myös saada valmennusapurahaa esimerkiksi kansainväliseen turnaukseen valmistautuessaan silloin, kun hänellä ei samanaikaisesti ole voimassa olevaa pelaajasopimusta. Tämä kuitenkin tarkoittaisi tilannetta, jossa pelaajan pelaajasopimus olisi edellisessä seurassa päättynyt eikä uutta sopimusta saman taikka toisen seuran kanssa ole vielä solmittu. Käytännössä näissä tapauksissa pelaajat eivät loukkaantumisriskin pelosta osallistuisi kansainvälisiin peleihin eivätkä siten ottaisi myöskään osaa tähän tarkoitettuun valmentautumiseen. Myös toinen mahdollinen tilanne, jossa pelaajan sopimus seuraansa irtisanottaisiin tai päätettäisiin kesken kauden, ei käytännössä antaisi hänelle mahdollisuutta valmennusapurahaan. Sopimuksen päättäminen olisi mitä todennäköisemmin seurausta vakavasta sääntö- tai sopimusrikkomuksesta eikä tähän tilanteeseen joutuneen pelaajan valintaa edustamaan kotimaataan kansainvälisessä turnauksessa voi juurikaan pitää mahdollisena.

2.2 Urheilu taloudellisena suorituksena

2.2.1 Korvauksen maksaminen urheilusuorituksesta

Urheilu on yleisnimitys liikuntatoiminnalle, jota harjoitetaan toisaalta ajanvietteenä terveyden, fyysisen ja psyykkisen mielihyvän saavuttamiseksi⁶⁷ tai toisaalta kilpailuluontoisena amatöörien tai ammattilaisten piirissä. Laajasti käsitettynä urheiluksi voidaan lukea myös kilpailu työsuorituksena tai henkiset taitolajit kuten shakkikilpailut. Jos lajissa taas ei kilpailla lainkaan, tällaisen lajin harrastaja ei voi saada urheilijan palkkiota. Esimerkiksi liikunnan kattojärjestön Valo ry:n⁶⁸ jäsenenä olevien lajiliittojen urheilijoita voitaneen lajiliittojen järjestämästä kilpailutoiminnasta johtuen pitää verotuksessa urheilijoina ja lajin harjoittamisesta saatua tuloa urheilijan palkkana taikka palkkiona.⁶⁹

Yksilöurheilijalle maksetaan yleensä kilpailuun osallistumisesta tai kilpailussa saavutetusta tuloksesta. Joukkueurheilija saa korvauksen yleensä otteluiden perusteella ja korvaus voi olla kiinteä tai riippua otteluiden tuloksista. Palkkio voidaan maksaa yhdestä urheilusuorituksesta, kaudesta tai esimerkiksi kalenterivuodesta. Rajatapauksia ovat urheilunäytökset, koska niissä kysymys voi tilanteesta riippuen olla urheilijasta tai esiintyvistä taiteilijasta.⁷⁰ Verotuksen näkökulmasta tämä rajanveto ei kuitenkaan ole ongelmallinen, koska annettaisiin suorituksen perusteelle sitten kumpi tulkinta tahansa, on saatu maksu laajan tulokäsittelyn johdosta joka tapauksessa saajalleen veronalaista tuloa. Myöskään sillä, kuka palkkion urheilijalle maksaa, ei ole urheilijan verotuksen näkökulmasta merkitystä.

Urheilijan ei ole yleensä katsottu harjoittavan liike- tai ammattitoimintaa urheillessaan, joten urheilijan verotus toimitetaan pääsääntöisesti tuloverolain mukaan. Tästä käytännöstä on harvoja poikkeuksia, jolloin yksilöurheilija on voinut liiketulon lisäksi ohjata myös urheilemisesta⁷¹ saamia palkkioita omistamaansa osakeyhtiöön. Joukkueurheilijoita, joita

67 *Linnakankaan* mukaan urheilu sisältää piirteitä vastakkaisista elämänilmiöistä, sekä leikistä että työstä, niin kasvatuksesta kuin viihteestä, ks. *Linnakangas* 1984, s. 9. Toteamuksesta on helppo erottaa ikään liittyvä perspektiivi (leikki, kasvatusta – työ) sekä urheilijan ja katsojan näkökulmat (työ – viihde). Huippu-urheilun kaupallistumisen ja ”viihdeutuotannoksi” muuttumisen on todennut myös *Tiitinen* 1998, s. 211.

68 Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio (Valo) ry, joka aloitti toimintansa 1.1.2013. Se perustettiin jatkamaan aiemman kattojärjestön Suomen liikunta ja urheilu ry:n (SLU) toimintaa ja siihen kuuluu 72 lajiliittoa sekä 37 urheilu- ja liikuntajärjestöä. (tilanne 5.4.2013)

69 *Eskelinen* 1995, s. 134.

70 *Eskelinen* 1995, s. 135.

71 Näistä urheilijoista esimerkkejä ovat mm. Mikko Ilonen (golf), Jarkko Nieminen (tennis) ja Tanja Poutiainen (alppihiihto). Näiden yhtiöiden toimialana on kyseisen urheilulajin opetus ja kurssitoiminta, urheilu-

tässä tutkielmassa tarkastellaan, koskeva oikeuskäytäntö poikkeuksetta rinnastaa heidät seuraansa työsuhteessa oleviksi palkansaajiksi⁷².

Keskusverolautakunta on 1.4.2009 antanut asiaa koskevan ennakkoratkaisun (*KVL 2009/21*, ei muutosta *KHO 22.1.2010 t. 103*). Ratkaisu käsitteli yksilölajien urheilijoiden palkkiorahojen ohjaamista urheilijan itse perustamaan osakeyhtiöön. Ratkaisun mukaan perustettavan osakeyhtiön toiminnan laajuus ja luonne sekä toimintaan liittyvä taloudellinen riski huomioon ottaen, toiminnan harjoittaminen osakeyhtiömuodossa vastasi asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta⁷³, eikä kysymyksessä ollut veron kiertäminen. Vaikka valtaosan yhtiön tulosta odotettiin kertyvän palkintorahoista, ei sillä ollut merkitystä ratkaisun lopputuloksen kannalta⁷⁴. KVL:n alkuperäinen ratkaisu säilyi muuttumattomana korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltäessä asian (*KHO 22.1.2010 t. 103*).

Backman (2008) esittää kirjassaan vastaavan tyyppiset tapaukset 2000 -luvulta. Siinä mm. ruotsalaisista yleisurheilijoista moniottelija Carolina Klüft ja korkeushyppääjä Stefan Holm ovat toimineet osakeyhtiömuodossa. Kirjassa ei käsitellä tapauksia yksityiskohtaisesti, mutta mainitaan, että molempien yhtiöiden toimintaan on kuulunut valmennusta ja kyseisten lajien konsultointia, kuten Suomen tapauksissakin on ollut. Jotta toiminta voidaan katsoa osakeyhtiössä tapahtuvaksi ja todelliseksi liiketoiminnaksi, *Backman* korostaa kolmen edellytyksen täytymistä. Nämä edellytykset ovat *todellinen tulonhankkimistarkoitus, toiminnan vastaavuus esitettyyn liiketoimen kuvaukseen ja taloudellisen riskin olemassaolo*.⁷⁵ Koska tässä tutkielmassa yksilölajien urheilijat on kuitenkin rajattu aiheen ulkopuolelle, urheilijoiden perustamia osakeyhtiöitä ei näitä mainintoja yksityiskohtaisemmin tarkastella.

---

tuotteiden ja mainostilan myynti sekä tuote- ja mainosoikeuksien hyödyntäminen. (PRH:n ja YTJ:n toimialatiedot, 25.1.2013)

72 Joukkueurheilijan asemasta palkansaajana enemmän tutkielman luvussa 2.3.

73 Ratkaisussa tarkasteltavana on ollut laki verotusmenettelystä (18.12.1995/1558, VML) 28 §, eli ns. veronkiertopykälä.

74 Mainitut yritykset, taikka niiden urheilijaomistajat, ovat käsitykseni mukaan harvinaisia poikkeuksia Suomessa. KVL:n ratkaisussa kysymyksessä olleen yhtiön palveluksessa oli urheilijan lisäksi kolme palkattua henkilöä, joiden tehtävät liittyivät urheilun ohessa harjoitettuun lajin opetukseen ja kurssitoimintaan. Kysymyksessä ei näin ole ollut yhtiö, johon olisi ohjattu pelkkiä palkintorahoja. Lisäksi, kyseisten urheilijoiden poikkeuksellinen näkyvyys kansainvälisessä mediassa ja siitä seuraava mainosarvo lienee jo sillä tasolla, että pelkkien sponsorisopimusten hallinnointi vastuineen vaatii vähintään näiden tehtävien ulkoistamista urheilijalta itseltään.

75 *Backman* 2008, s. 65-66. Ks. myös *SOU* 2006:23, s. 164.

2.2.2 Ammatillaisuuskysymys

Suomessa urheileminen on laajasti mielletty ammatiksi vasta 1990 -luvun puolenvälin tienoilla⁷⁶, tietyissä yksittäisissä lajeissa mahdollisesti jo aikaisemmin⁷⁷. Laajaan urheilijoiden ammattilaisiksi mieltämiseen 90-luvulla vaikutti kenties näkyvimmin muuttunut oikeuskäytäntö⁷⁸, mutta myös muutokset urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvan järjestämisestä koskevassa lainsäädännössä⁷⁹. Lisäksi sille, että yhä useampi urheilulaji, omalla tahdillaan ja kaupallistumisen myötä, oli tuohon mennessä muuttunut viihdeteollisuuden verrattavaksi, tulee antaa merkitystä ammattilaisuutta arvioidessa. Urheilijalle oli kaupallistumiskehityksen myötä syntynyt suurempi rooli ”taloudellisena tekijänä” sekä seuralle että kilpailun tai tapahtuman järjestäjälle⁸⁰. Menestyvän urheilijan voitiin yhä selvemmin katsoa tuovan urheilemisellaan edustamalleen taholle taloudellista arvoa. Urheileminen oli näin muuttunut yhä paremmin työsuhteessa tarkoitettua työtä vastaavaksi suoritteeksi.

Yksilöurheilijan osalta ammatillaisuuskysymykseen liittyvää rajanvetoa tehdään enemmän urheilusta saatavien tulojen ja urheilemiseen käytetyn ajan arviointiin perustuen. Joukkueurheilijoilla rajanveto on työsopimukseen rinnastettavan pelaajasopimuksen olemassaolon johdosta helpompaa. Työsuhteen tunnusmerkistön täyttyminen tuo pelaajan työlainsäädännön pakottavien määräysten piiriin ja korvaus työsuhteessa tehdystä työstä on aina palkkaa. Tässä tutkielmassa ammatillaisuuskysymystä ei työn rajauksesta johtuen ole tarpeellista käsitellä syvemmin.

---

⁷⁶ Ekman 2004, s. 154.

⁷⁷ Esimerkiksi ulkomaisissa ammattilaisarjoissa (jäähkiekon NHL tai Saksan Bundesliiga) pelaamista on kiistatta pidetty jo selvästi aiemmin ammattilaisurheiluna, ks. *Linnakangas* 1984, s. 102-105. Myös kotimaisissa palloilulajien pääsarjoissa pelaamista on voitu pitää ammatillaisuutena pidempäänkin, mahdollisesti ainakin 80-luvulta asti, ks. mm. *Tiitinen* 1998, s. 211-212.

⁷⁸ Oikeuskäytännöstä vuosilta 1994 ja 1995 tarkemmin luvussa 2.3.1.

⁷⁹ Urheilijoiden eläketurvan ja tapaturmaturvan järjestämisestä annettu asetus (537/1995) tuli voimaan 1.5.1995. Asetuksen 1 §:ssä todettiin, että urheilijan saadessa urheilemisestaan vähintään 56640 markkaa (n. 9 526 euroa), hänelle on järjestettävä vakuutuksella kohtuullinen turva vanhuuden, työkyvyttömyyden, tapaturman ja perheenhuoltajan kuoleman varalta. Lisäksi urheilijalla tässä asetuksessa tarkoitettiin henkilöä, joka on sopimussuhteessa urheiluseuraan tai liikuntajärjestöön. Asetuksen 2 §:ssä todettiin ko. urheiluseura tai liikuntajärjestö velvolliseksi järjestämään vakuutusturva. Kahta vuotta myöhemmin asetusta tarkennettiin siten, että mikäli urheilijalla ei tätä seuran tai lajiliiton kanssa tehtyä sopimusta ollut, oli hänen järjestettävä vakuutusturvansa itse (9.4.1998/275).

⁸⁰ Jo vuonna 1984 *Linnakangas* oli huomioinut urheilun kaupallistumisen ja ammattilaisurheilijoiden yhteyden. Hän totesi urheilijan tulevan kauppatavaraksi, jota voidaan myydä, ostaa tai vuokrata. Alaviitteessä *Linnakangas* edelleen viittaa *Ahteen* (1983) Liikunta ja tiede -lehdessä (s.43) esittämään näkemykseen siitä, että tuottamattomaksi tullessaan ammattilaisurheilija hylätään tai myydään. *Linnakangas* 1984, s. 2-3, alav. 7.

2.2.3 Joukkue- ja yksilöurheilijan asema

Urheilusta tuloa saavat henkilöt voidaan jakaa kahteen eri ryhmään: yksilölajin urheilijoihin tai joukkuelajin urheilijoihin. Ero ryhmien välillä on siinä, että nykyisen oikeuskäytännön mukaan joukkuelajien urheilijat ovat pääsääntöisesti työsuhteessa seuraansa kun taas yksilölajien urheilijat urheilevat useimmiten omaan lukuunsa⁸¹. Verotuksen näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että joukkuelajeissa urheilusta saatu korvaus on ennakoperintälain (20.12.1996/1118, EPL) 13.1 §:n tarkoittamaa palkkaa, kun taas yksilölajin urheilijalle maksettava palkkio on muuta kuin palkkatuloa. Jaottelulla on merkitystä myös urheilutulon rahastoinnissa⁸². Yksilö- ja joukkueurheilijan tulojen jakautumisesta ja näille ryhmille mahdollisten tulojen vaihtoehtoista on esitetty aiemmin tässä työssä⁸³. Koska tässä tutkielmassa kohderyhmänä ovat vain jääkiekkoilijat (tai yleisesti ottaen joukkuelajin urheilijat) ei työn rajauksesta johtuen yksilölajien urheilijoiden saamia urheilutuloja taikka niiden rahastointia käsitellä tätä syvemmin.

2.3 Urheilijan muu oikeudellinen asema

2.3.1 Työsuhde

Urheilijan ja urheiluseuran tai lajiliiton välisen oikeudellisen suhteen määrää ratkaisevalla tavalla urheilijan oikeudellinen asema. Urheilija voi olla oikeudellisessa työsuhteessa seuraan tai lajiliittoon taikka häntä voidaan seuraan nähden pitää itsenäisenä ammatinharjoittajana. Työsuhteessa työnantaja kantaa riskin toimintansa tuloksista ja sen vastapainona työnantajalla on oikeus antaa työntekijän käyttäytymistä ohjaavia määräyksiä. Myös pelkkä yhdistysoikeudellinen jäsenyysuhde seuraan on mahdollinen. Yhdistysoikeudellisen jäsenyysuhteen ollessa kysymyksessä seuran maksamat korvaukset rajoittuisivat lähinnä kulukorvauksiin.⁸⁴

Työsuhteessa oleminen perustuu urheilijan ja seuran keskinäiseen sopimukseen, joka joukkueurheilijan kohdalla tarkoittaa pelaajasopimusta. Pelaajasopimuksella sovitaan urheilijan urheilemisesta edustamansa seuran lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai

81 Pääsääntönä tässä tarkoitetaan sitä, että pelaajasopimuksen perusteella pelaajalle maksetaan urheilemisesta korvausta. Toisin sanoen, työsuhteen edellytykset täyttyvät palkanmaksun osalta.

82 TVL 116 b §:n tarkoittamaan valmennusrahoitukseen voidaan maksaa vain muuta tuloa kuin palkkaa kun 116 c §:n tarkoittamassa urheilijarahastossa tätä edellytystä ei ole.

83 Ks. Kuvio 1 tutkielman sivulla 23.

84 *Rauste* 1997 s. 105.

muuta vastiketta vastaan. Pelaajasopimus näin ollen täyttää työsopimuslain (55/2001, TyöSopL) 1 §:n tunnusmerkit. Ylimmällä sarjatasolla pelaavien jääkiekkjoukkueiden pelaajille työsuhteen olemassaolo on nykyisin kiistatonta⁸⁵. Työsuhteen tunnusmerkistön täytyessä urheilija on työlainsäädännön määräysten piirissä, jolloin muun muassa sopimuksen keston, koeaikaan ja muotoon liittyvät omat määräyksensä. Lisäksi työsopimus asettaa velvollisuuksia molemmille osapuolille. Pelaajan osalta näitä ovat huolellisuus- ja lojaliteettivelvoite⁸⁶ sekä kielto osallistua kilpailevaan toimintaan⁸⁷. Seuran velvollisuuksiin palkanmaksun lisäksi kuuluvat esimerkiksi työaikaan⁸⁸, vuosilomaan sekä urheilijan vakuuttamiseen⁸⁹ liittyvien määräysten noudattaminen.⁹⁰

Vastaavia työsuhteen tunnusmerkkejä on saksalaisten jalkapallo- ja jääkiekkoammattilaisten osalta eritelty mm. *Kirschenhofer* (2002), jonka mukaan pelaajasopimuksen tunnusmerkkejä ovat mm. velvoite urheilusuoritukseen (*Sportleistungspflicht*), henkilökohtaiseen elämänhallintaan (*Private Lebensführung*), itsenäiseen (*Selbständige*) tai seuran kautta tapahtuvan mainontaan (*Mitwirkung an Werbeaktivitäten des Dienstherrn*) sekä yleiseen lojaliteettivelvollisuuksiin (*Allgemeine Loyalitätspflichten*)⁹¹. *Kirschenhofer* toteaa lisäksi erikseen sekä jalkapallon että jääkiekon pelaajasopimusten puuttuvan erityisen voimakkaasti pelaajan vapaa-aikaan ja määräävän siitä tavalla, jota saksalainen työoikeus ei mahdollistaisi⁹².

Rajanveto siitä, milloin urheilijan katsotaan olevan työsuhteessa seuraansa, muuttui vakuutus- ja työoikeuden oikeuskäytännön johdosta 1990-luvun puolivälissä. Vakuutusosoikeus katsoi ratkaisussaan (VakO 15.9.1994 5122/93/2542), että ulkomaalainen jääkiekkoilija oli tuolloisen työntekijäin eläkelain (TEL 1961, 395/1961, kumottu) tarkoittamassa työsuh-

85 Ks. *Tiitinen* 1998, s. 214-215, jonka mukaan joukkueurheilussa, eli joukkueena pelattavien pelien osalta, työsuhteen olemassaolon todistaminen ei tuota vaikeuksia. Pelaaminen ja harjoittelu perustuu kirjalliseen, ja joissain lajeissa pakolliseen, sopimukseen, on hyvin tiukasti johdettua ja valvottua sekä jonka tulokset koituvat välittömästi seuran hyväksi.

86 Ks. TyöSopL 13 §.

87 Ks. TyöSopL 16 § 1 mom.

88 Ks. työaikalaki (605/1996, TyöaikaL)

89 Ks. laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta (276/2009)

90 *Anttila* 2004 s. 98-101; *Rauste* 1997 s.105-130.

91 *Kirschenhofer* 2002, s. 55-79.

92 *Kirschenhofer* 2002, s. 44-45. Tosin *Kirschenhofer* samassa yhteydessä toteaa, että kysymyksessä ei oikeastaan ole työnantajan määräysvalta työoikeudellisesta näkökulmasta, vaan joukkueurheiluun liittyvä ja sille tyypillinen vapaaehtoisuus toimia muun joukkueen tavoin, ts. valmentajan tai joukkueenjohtajan ohjeistuksen mukaisesti.

teessa edustamaansa urheiluseuraan. Perusteluissa todettiin, että urheilija on ollut työsuhteessa seuraan, koska hän on työskennellyt sopimuksen perusteella seuralle tämän johdon ja valvonnan alaisena vastiketta vastaan. Urheilija oli osallistunut pakollisiin harjoituksiin 5-7 kertaa viikossa sekä pelikaudella lisäksi keskimäärin kahteen peliin viikossa. Hänelle oli maksettu pohjapalkkaa sekä annettu käyttöön asunto ja auto. Näiden lisäksi joukkueen voittaessa hänelle maksettiin voittobonusta ja pelaajapalkkiota⁹³. Myös ratkaisussa *KKO:1995:145* jääkiekkoilijan ja seuran välistä pelaajasopimusta pidettiin tuolloisen työsopimuslain (TyöSopL 1970, 320/1970, kumottu) 1 §:n mukaisena työsuhteena.⁹⁴

Tulkinta urheilijan työsuhteesta seuraansa sai vahvistusta ratkaisujen *KKO:1997:38* ja *KKO 1170/1997* myötä. Ratkaisujen perusteluissa sillä, että urheilijan saama korvaus seuran puolesta tehdystä työstä oli ollut suhteellisen vähäinen, ei ollut merkitystä siihen, etteikö korvaus olisi ollut työsuhteesta maksettua palkkaa. Työsuhteeseen kuuluvien muiden tunnusmerkkien, kuten kirjallisen pelaajasopimuksen, työn teettäjän (seura) työntekoon (harjoittelu, pelaaminen) sekä vapaa-aikaan⁹⁵ liittyvän määräysaseman perusteella johtivat työläinsäädännön nk. *pakkosovellettavuuteen*⁹⁶.

2.3.2 Sosiaaliturva

Työeläke- (TEL, 395/2006) tai tapaturmavakuutuslaki (TapaturmaVakL, 608/1948) eivät koske urheilijoita. Näiden lakien säätämiä työnantajien ja työntekijöiden maksuja ei pidä suorittaa urheilijatulon osalta. Työnantajan sosiaaliturvamaksun maksuvelvollisuus on myös urheilutulosta. Tästä syystä ammattiurheilijoita varten on luotu oma eläke- ja tapaturmajärjestelmä. Järjestelmä tuli voimaan 1.5.1995 urheilijoiden eläketurvan ja tapaturmatur-

93 Vrt. *VakO 9068/91* (11.2.1993), jossa jalkapalloilijan ja seuran välisen pelaajasopimuksen, jalkapallon pelaamisen ja pelaajalle suoritettavan korvauksen luonne sekä muut asiassa ilmenevät seikat huomioon ottaen ei jalkapallon pelaamisen seurassa katsottu muodostaneen TEL 1961:ssä tarkoitettua työsuhdetta pelaajan ja seuran välille. Eläkelautakunnan päätöstä ei muutettu. (Äänestys 5-2, laajennettu jaosto). Ratkaistavana olleessa tapauksessa seura oli maksanut pelaajalle vain ottelukohtaista pisterahaa ja maksun suuruus oli riippuvainen siitä, oliko tämä mukana heti avauskokoonpanossa vai vaihdettiin hänet kentälle myöhemmin. Pelaaja oli samanaikaisesti vakituisesti töissä pankissa, joka vähensi pelaajan palkasta seuran toimintaan kulunutta työaikaa vastaavan palkan. Vakuutusosoikeus lienee tässä tapauksessa pitänyt pelaajan urheilemista vielä harrastustoimintana.

94 *Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 73-74.

95 Voimassaolevan jääkiekon *SM-Liigan pelaajasopimuksen* (Liite 2) mukaisesti julkisissa esiintymisissä ”pelaajan on kaikin puolin edistettävä julkisessa toiminnassaan ja esiintymisessään joukkueensa ja jääkiekon myönteistä imagoa ja vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa. Pelaajan on käytäyttyävä yksityiselämässään siten, että hänen elämäntapansa eivät vaaranna pelikunta ja -vireyttä eivätkä aiheuta joukkueelle ja jääkiekolle negatiivista julkisuutta.”. Ks. myös *Kirschenhofer* 2002, s. 44-45.

96 *Tiitinen* 1998, s. 214-215.

van järjestämisestä annetulla asetuksella (537/1995). Perustuslain (731/2000, PeL) asettamien vaatimusten myötä turvan sääntely oli kuitenkin saatettava lain tasoiseksi. Tämän seurauksena laki urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta (575/2000, kumottu) tuli voimaan 1.7.2000 ja oli perusteiltaan samansisältöinen kuin sitä edeltävä asetus.⁹⁷

Toukokuun alussa 2009 tuli voimaan uusi laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta (276/2009, UEL)⁹⁸. Edeltäneeseen lakiin verrattuna vakuuttamisvelvollisuus piteni 5 vuodella ja koskee nyt joukkueurheilijoita aina siihen asti kun nämä täyttävät 43 vuotta. Alle 43-vuotias joukkuelajin urheilija kuuluu automaattisesti järjestelmän piiriin, mikäli hänen urheilemisestaan saama tulonsa on vähintään 10 400 euroa⁹⁹ vuodessa tai vuotta lyhyemmässä pelikaudessa. Yksilöurheilijat ja ne joukkueurheilijat¹⁰⁰, joiden vuositulo jää alle säädetyn rajan tai he ovat yli 43-vuotiaita, huolehtivat vapaaehtoisesti tarvittavan eläke- ja tapaturmaturvan järjestämisestä.¹⁰¹

2.3.3 Vakuuttamisvelvollisuus

Mikäli urheilijan ja yhteisön välillä on sopimus urheilemisesta ja urheilija saa sopimuksenmukaista veronalaista palkkaa vuodessa tai pelikaudessa vähintään em. summan on urheiluseura, olkoon se oikeudelliselta muodoltaan rekisteröity yhdistys tai osakeyhtiö, liikuntajärjestö tai muu vastaava yhteisö, velvollinen järjestämään vakuutusturvan alle 43-vuotiaalle urheilijalle. Vakuuttamisvelvollisuus alkaa välittömästi, kun on arvioitavissa että urheilijan verotettava kokonaisansio nousee tai nousisi 12 kuukauden sopimuksella vuodessa laissa säädettyyn rajaan asti.¹⁰² Vakuuttamisvelvollisuutta arvioitaessa huomioon

97 Ekman 2004, s. 157; Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

98 Uuden lain taustalla olivat puutteet turvan kohdentumisesta ja taloudellisista tekijöistä mm. yksilö- ja joukkuelajien välillä. Ks. HE 22/2009 vp, s. 11-13. Erityisiä ongelmakohtia vanhassa laissa hallituksen esityksen mukaan olivat esimerkiksi turvan kohdentuminen vain sillä hetkellä voimassa olleeseen sopimukseen ja sen mukaiseen palkkaan. Mikäli urheilijan pelikausi koostuisi useasta lyhyestä sopimuksesta, tällä olisi riski jäädä kokonaan vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Yksilöurheilijan kohdalla myös se seikka, että urheilija urheilee omaan lukuunsa, sopi huonosti pakollisesti noudatettavaksi. Yksilöurheilijalla tulisi hallituksen esityksen mukaan sen sijaan olla mahdollisuus ottaa vakuutus vapaaehtoisesti. Myös se, että pitkälle ammatillistuneet lajit (kuten jääkiekko) olivat vanhan lain mukaisen turvan kustantamista ajatellen eriarvoisessa asemassa pienempiin joukkuelajeihin tai yksilölajeihin verrattuna.

99 Vuosituloraja poikkeaa laissa mainitusta 9 600 eurosta johtuen indeksitarkastuksista. Vuositulorajat tarkastetaan vuosittain ja ne ilmoitetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (STM) asetuksen mukaisesti.

100 Jääkiekon pelaajayhdistyksen (Suomen jääkiekkoilijat ry, SJRY) ja SM-liigassa pelaavia seuroja edustavan Jääkiekon SM-liiga Oy:n yleissopimuksen mukaan kaikille liigaseuroissa pelaaville tai seurassa määräaikaisella try-out -sopimuksella oleville pelaajille on otettava UEL:n mukainen vakuutusturva riippumatta siitä, mikä kyseisen pelaajan ansiotasoa on. SM-liigan yleissopimus, s. 1

101 Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

102 Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013; Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä 2013, s. 9.

ei oteta urheilijan muulla toiminnalla saamia veronalaisia tuloja, kuten mainostajien kanssa tehdyistä yhteistyösopimuksista saatuja tuloja¹⁰³.

Seura ei voi kiertää velvollisuuttaan esimerkiksi sillä, että kalenterivuoden aikana tehtäisiin useampia halvempia sopimuksia tai että urheilija saisi ansioita useammalta seuralta. Kukin seura vastaa aina omista velvoitteistaan. Valo ry:n suosituksen mukaan yksittäisen seuran ei siis välttämättä yksin tarvitse maksaa urheilijalle 10 400 euroa vuodessa, jotta vakuuttamisvelvollisuus syntyisi. Vakuuttamisen yleinen seuranta ja valvonta kuuluvat Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle, kun taas vakuuttamisen käytännön valvonta kuuluu ensisijassa lajiliitoille. Niiden on Valon ry:n eettisten periaatteiden mukaan varmistuttava siitä, että niiden piirissä harjoitettavaan kilpailutoimintaan osallistuville on järjestetty lain tarkoittama vakuutusturva. Sitä varten seurojen on toimitettava vuosittain lajiliitoille tai muulle kilpailutoimintaa järjestävälle yhteisölle tiedot seuran vakuuttamista urheilijoista.¹⁰⁴

Jos vakuutusturva laiminlyötäisiin, urheiluseuralla tai muulla yhteisöllä on velvollisuus kustantaa urheilijalle saamatta jäänyt turva. Mikäli seura olisi maksukyvytön, myös urheiluseuran vastuuhenkilöt, kuten seuran hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt, voitaisiin joko yhdistyslain (503/1989, YhdistysL) 39 §:n tai osakeyhtiölain (624/2006, OYL) 22 luvun 1 §:n perusteella asettaa korvausvelvolliseksi vakuutusturvan laiminlyönnistä.¹⁰⁵

2.3.4 Tapaturmaturva

Lain mukainen vakuutus sisältää urheillessa tai siihen välittömästi liittyvissä olosuhteissa saadun tapaturmavamman aiheuttamat korvaukset sairaanhoidosta, tapaturmaeläkettä työkyvyttömyydestä, kuntoutuksesta, pysyvistä yleisistä haitasta, haitta- ja vaatelisän, opaskoiran ylläpidosta ja kodinhoidosta aiheutuneista kustannuksista (UEL 3 §), hautausavun sekä perhe-eläkkeen perheenhuoltajan kuolemasta (UEL 10 §). Vakuutus sisältää myös kuntoutuksen uuteen ammattiin (UEL 12 §). Vakuutus ei kuitenkaan sisällä päivärahaa¹⁰⁶.

Vakuutuksen käsite *urheileminen* pitää UEL 2 §:n mukaan sisällään itse kilpailusuorituksen lisäksi myös ohjatun ja valvotun tai harjoitusohjelman mukaisen harjoittelun. Urheiluun

103Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvayöryhmä 2013, s. 9.

104Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

105Ekman 2004, s. 158-159; Halila 2000, s. 985-993.

106Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

välittömästi liittyvillä olosuhteilla tarkoitetaan muun muassa siirtymistä kilpailu- tai harjoituspaikalle asunnosta Suomessa ja ulkomailla. Urheiluun välittömästi liittyvänä toimintana pidetään myös toimintaa urheiluseuran tai yhteisön edustustilaisuudessa sekä matkoja tällaiseen tilaisuuteen¹⁰⁷. Urheilijan vapaa-ajaksi katsottavaa aikaa kilpailumatkoilla ei sitä vastoin pidetä välittömästi urheiluun liittyvänä toimintana¹⁰⁸.

Tapaturmaeläkettä (UEL 4 §) maksetaan tilanteissa, joissa urheilija on tapaturman johdosta joko väliaikaisesti tai pysyvästi kykenemätön hankkimaan itselleen ansiotuloja urheilemisella¹⁰⁹, tai jonka tämän lain tarkoittama ammatillinen kuntoutus on päättynyt. Tapaturmaeläkettä maksetaan yhteensä viiden vuoden ajalta sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan enimmäisajan täytyttyä ja enintään siihen saakka, kunnes urheilija täyttää 65 vuotta. Korvaus tapaturmaisesta kuolemasta (UEL 10 §) sisältää TapaturmaVakL:n mukaisen hautausavustuksen sekä perhe-eläkkeen. Perhe-eläkkeen voi saada myös urheilijan avopuoliso, jos heillä on viranomaisen vahvistama keskinäinen elatussopimus tai heillä on samassa taloudessa asuessaan yhteisiä lapsia.¹¹⁰

2.3.5 Työttömyys- ja palkkaturva

Urheilijoiden sosiaaliturvajärjestelmään kuuluu myös oikeus työttömyyspäivärahaan. Ansiosidonnainen päiväraha on tosin suljettu pois, koska urheilutyönantajat eivät osallistu työttömyysvakuutusmaksuihin. Urheilijallakin on sen sijaan oikeus peruspäivärahaan, kuten kenellä hyvänsä työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon. Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden (tarkastelujakson) aikana ollut 43 kalenteriviikkoa työssä, jossa työaika- ja palkkaehdot täyttyvät. Urheilutoiminnassa peruspäivärahan myöntämisen edellytyksenä olevaan työssäoloehtoon voidaan lukea jokainen kalenteriviikko urheilutoiminnassa, jossa henkilön urheilemisesta saama veronalainen tulo kuukauden tarkastelujakson aikana on ollut vähintään työttömyysturvalain (1290/2002, TyöttömTL) 5 luvun 4 §:n 3 momentin mukainen määrä.¹¹¹

¹⁰⁷Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä 2013, s. 10.

¹⁰⁸Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

¹⁰⁹Käytännössä tämä ”kykenemättömyys” tarkoittaa tilanteita, jolloin urheilija on joko hoidossa tai kuntoutettavana. Ks. mm. Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä 2013, s. 10.

¹¹⁰Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013.

¹¹¹Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013; Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä 2013, s. 12-13, 37-38.

Näin ollen urheilijoilla ei ole niin tiukat työaikaehdot kuin muussa töissä olleilla. TyöttömTL 5 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan on oltava vähintään 940 euroa kuukaudessa. Urheilijan on siis tullut tienata vähintään tuo 940 euroa kuukaudessa. Urheilija kuuluu oikeuskäytännön¹¹² mukaan myös palkkaturvan piiriin ja voi näin saada korvauksen saamatta jääneistä palkoista, jos työnantajan toimiva seura menee konkurssiin.

2.3.6 Vanhuuseläke

Vanhuuseläkemaksu on prosenttimääräinen osuus urheilijan vakuutuksen perusteena olevasta palkasta tai tulosta. Se on urheilijalle henkilökohtaisesti rahastoiva suoritus, josta urheilijan täyttäessä 65 vuotta maksetaan urheilijaeläke. Eläkettä ei soviteta yhteen mahdollisten muiden työeläkkeiden kanssa. Urheilijaeläke maksetaan urheiluvuosien määrän eli rahastoitujen suoritusten perusteella muun eläkkeen lisäeläkkeenä.¹¹³

UEL 14.1 §:n mukaan vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 % lain 1 §:ssä tarkoitettua pelaajasopimuksen mukaisesta palkasta tai 15 §:ssä tarkoitettua yksilölajin urheilijan urheilutulosta. Voimassa olevan SM-liigan yleissopimuksen mukaan pelaajan osuus tästä maksusta on 2 % ja maksu pidätetään pelaajan palkasta enintään 111 330 euroon asti (koskee kautta 2013-14). Pidätettyä summaa tarkistetaan kalenterivuositain TEL 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella¹¹⁴. Pidätys suoritetaan koko pelikaudelta pelikauden aloittaneen kalenterivuoden palkkakertoimen mukaisella summalla.¹¹⁵

2.4 Yhteenveto

Edellä olleet kappaleet käsittelivät osittain sitä kehitystä, jonka myötä liikunnan ja urheilun harrastajista on kaupallistumisen myötä tullut alallaan toimivia ammattilaisia, viihdyttäjiä tai jopa työnantajiansa kauppatavaraa. Samalla kun lajikohtainen osaaminen ja menestys on tullut taloudellisesti yhä tärkeämmäksi seuroille, sitä useammin kyseinen laji on muo-

112Ks. mm. *KKO:1997:38*

113Heikkinen – Kahakorpi – Anttila 2013; *Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä* 2013, s. 9 ja 27-28.

114Muilta osin TyEL:a ei sovelleta urheilemiseen, koska lain 9 §:n (29.10.2010/909) mukaan urheileminen nimenomaisesti jätetään lain soveltamisen ulkopuolelle.

115Ks. *SM-liigan yleissopimus*, s. 2.

dostanut oman ammattikuntansa. Kuten edellä on todettu, yksilölajien urheilijat harjoittavat ammattiaan kertaluonteisia palkkioita vastaa, kun taas joukkueurheilijat tekevät tämän työsuhteessa edustamaansa seuraan. Muutoksen myötä myös lainsäädäntö on joutunut kehittymään ja sisällyttämään urheilijoiden ammattikunnan sekä siihen liittyvän termistön osaksi itseään.

Vero-oikeuden näkökulmasta tämä on tarkoittanut laajan tulokäsitteen mukaisen verotusoikeuden säilymistä urheilemisesta saatuihin ansioihin, mutta samalla entistä yksityiskohtaisempaa sääntelyä ennakonpidätyksen toimittamisessa tai urheilijan kohtelussa tavanomaiseen palkansajaan verrattavana verovelvollisena. 70-luvulla alkaneen oikeuskäytännön seurauksena urheilusta saadut ansiot lisättiin lainsäädäntöön vähitellen. Ensin maininta urheilijalle tehdystä ja ennakonpidätyksestä edellyttävästä palkkiosta tuli EPL 1959 6 §:ään vuonna 1977, jonka jälkeen TVL 82 § tarkensi stipendien, apurahojen tai tunnustuspalkinnon nimellä jaettujen korvausten verokohtelua.

Vuodesta 1996 lähtien myös ulkomaisen urheilijan Suomessa urheilusta saaman tulon verotukseen liittyvää sääntelyä tarkennettiin (TVL 9 ja 10 §:t) sekä se saatettiin paremmin sopimaan yhteen kansainvälisten verosopimusten kanssa. Suomen houkuttelevuutta ulkomaiden urheilijoiden näkökulmasta pyrittiin parantamaan pyrkimällä lieventämään ns. ”huippuesiintyjien” verokohtelua, ja joka lopulta johti LähdeveroL 7 §:ssä säädettyyn taiteilijoiden ja urheilijoiden omaan 15 %:n lähdeveroon.

Vuoden 1999 alusta TVL:iin lisättiin omina lainkohtinaan sekä määritelmä urheilutulosta (TVL 116 a §) että omat säännöksensä tämän tulon jaksottamisesta valmennus- tai urheilijarahastoa käyttämällä (TVL 116 b ja c §:t). Korvausten maksaminen urheilijoille eri tavoin ja vaihtelevilla nimityksillä oli johtanut tarpeeseen määritellä välittömästi urheilusta saatua ja ansioita tarkemmin. Lisäksi tarkennusta tarvittiin tilanteissa, jossa kysymys oli urheilijan tekemästä mainossopimuksesta ja rajanvedosta siinä, pidetäänkö tätä sopimusta henkilökohtaisena vai urheiluun liittyvänä mainossopimuksena. Ratkaisevaksi katsottiin lajiliiton mukanaolo sopimuksessa, eli ns. kolmikantasopimuksen muodostuminen. Tässä tilanteessa myös mainossopimuksesta saatua tuloa pidetään urheilutulona.

Vero-oikeuden ulkopuolista, mutta siihen erityisesti joukkueurheilijoiden näkökulmasta vaikuttavaa, oikeuskäytäntöä syntyi lisäksi työoikeuden osalta. Milloin urheilijan katsotaan olevan oikeudellisessa työsuhteessa seuraansa tai lajiliittoonsa, häntä kohdellaan kuten muutakin palkansaajaa. 90-luvun kuluessa oikeuskäytäntö sekä korkeimmassa oikeudessa että vakuutuslainsäädännössä määritteli melko tarkoin urheilijan sekä seuran välisen pelaajasopimuksen rinnastamisen työsuhteeseen. Etenkään jääkiekon ylimmällä sarjatasolla pelaavien pelaajien kohdalla ei 90-luvun puolenvälin jälkeen työsuhteeseen olemassaoloa ole kyseenalaistettu. Yksilölajien osalta rajanveto ei ole yhtä helppoa, vaan silloin on tarkasteltava tapauskohtaisesti urheiluun käytettävää aikaa ja siitä saatuja ansioita. Työn rajauksesta johtuen yksilölajien problematiikka työoikeudellisesta näkökulmasta on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Työsuhteeseen syntyminen työnantajana toimivan seuran ja työsuhteeseen olevan joukkueen pelaajan välillä oikeuskäytännön perusteella synnytti 90-luvulla runsaasti kysymyksiä urheilijan sosiaaliturvasta ja eläkkeistä. Koska TEL ja TapaturmaVakL erikseen sulkevat urheilemisen soveltamisalansa ulkopuolelle, on tämä johtanut erityislainsäädäntöön urheilijoiden osalta. Vuonna 2009 voimaan tullut UEL säätelee erityisesti ammattiuurheilijoita koskevaa eläke- ja tapaturmaturvaa. Se jatkaa aiemmin voimassa ollutta UEL 2000:a, jonka ongelmina olivat suurten joukkueiden ja yksilölajien taloudellista epäsuhta, sekä urheilijan heikko vakuutus- ja eläketurva koko elinkaaren ollessa kysymyksessä. Työn rajauksesta johtuen eläke- ja vakuutus- ja tapaturmaturvaa koskevia kysymyksiä ei ole käsitelty yksityiskohtaisesti, mutta niiden pääpiirteet on pyritty esittämään, jotta urheilutulon rahastointiin liittyvää pohdintaa on voitu myös eläke- ja vakuutus- ja tapaturmaturvakysymykset huomioida.

3 URHEILUTULON RAHASTOINTI

3.1 Rahastoinnin tausta ja tarkoitus

Idea urheilusta saatavien tulojen rahastointiin syntyi Kansainvälisen yleisurheiluliiton (IAAF) piirissä aikana, jolloin keskustelu urheilun kaupallistumisesta oli viriämässä. Eri-tyisten urheilurahastojen avulla oli tarkoitus kanavoida urheilijoiden lisääntyviä tuloja heidän oman välittömän määräysvaltansa ulottumattomiin ja käytettäväksi yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaan urheilijan omaan valmentautumiseen. Tällä menettelyllä pyrittiin myös lieventämään kuvaa urheilun ammattilaistumisesta ja kaupallistumisesta. Suomen ensimmäinen urheilurahasto perustettiin Suomen Urheiluliitto ry:n yhteyteen vuonna 1984.¹¹⁶

Rahaston tarkoituksena oli ottaa vastaan ja säilyttää urheilijan varoja, jotka koostuvat urheilijan urheilemisesta saamista palkkioista ja urheilijan suojattujen oikeuksien luovutuksesta saaduista korvauksista. Näitä varoja urheilija voisi kilpailu-uransa aikana nostaa rahastosta ja käyttää hyväksytyjä tositteita vastaan. Menoja olisivat esimerkiksi valmennus- ja kilpailumatkojen matka- ja majoitusmenot, kilpailujen osanottomaksut, harjoittelutilojen käyttömaksut, harjoitus- ja kilpailuasut, urheiluvälineet, hierontamenot ja urheiluun liittyvät eräät vakuutusmaksut. Sellaiset urheilurahastosta tehdyt nostot, jotka urheilija tekisi ilman tositteita tai vasta uransa päättymisen jälkeen, katsottaisiin ennakonpidätyksen alaisiksi tuloiksi.¹¹⁷

Yllä kuvattuun rahastokäytäntöön otettiin verotuksessa kantaa jo samana vuonna. Korkein hallinto-oikeus otti päätöksessään *KHO 26.4.1984 t. 1742* kantaa Suomen Urheiluliiton urheilurahastossa olevien varojen verotukseen. Päätöksessä oli kysymys urheilijan palkkiosta ja mainoskorvauksesta, jotka maksettiin urheilurahastoon. Korkein hallinto-oikeus hyväksyi urheilijan tulojen rahastoinnin ja katsoi, että rahastoon sijoitetut varat ovat urheilijan veronalaisia tuloja vasta siinä vaiheessa, kun ne nostetaan.¹¹⁸

Valmentautumisen lisäksi myös urheilijoiden uran jälkeisellä toimeentulolla oli vaikutusta urheilurahastojen syntyyn. Ruotsissa rahastointijärjestelmä luotiin vuonna 1983 erään jää-

¹¹⁶HE 278/1998 vp s. 3; *Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 74-75.

¹¹⁷HE 278/1998 vp s. 3; *Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 74-75.

¹¹⁸HE 278/1998 vp s. 3; *Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 74-75.

kiekkoseuran aloitteesta, koska oli huomattu, että vei ainakin viisi vuotta ennen kuin pelaajat saavuttivat urheilu-uran aikaisen tulotasonsa. Ruotsissa järjestelmään¹¹⁹ oltiin tyytyväisiä kun todettiin sen mahdollistavan urheilijalle lisätulon hankalana siirtymäaikana "siviilielämään" ja varmistavan tuona aikana tasaisen tulonmuodostuksen.¹²⁰

Valtiovarainministeriö asetti 18.4.1997 työryhmän (Urheilun verotustyöryhmä¹²¹), jonka tehtävänä oli kartoittaa urheilujärjestöjen ja urheilijoiden tuloverotukseen ja arvonlisäverotukseen mahdollisesti liittyvät ongelmat ja epäkohdat sekä tehdä ehdotuksensa tarvittaviksi jatkotoimiksi. Työryhmän yhtenä osatehtävänä oli selvittää urheilijoiden saamien palkkioiden ja muiden tulojen rahastamiseen liittyviä vero-ongelmia.

Työryhmä piti tärkeänä ratkaistavana asiana sitä, miten yksilölajien urheilijoille voitaisiin turvata joustava varautuminen sellaisiin valmennuskuluihin, jotka seura voi korvata seuraa edustaville joukkueurheilijoille, mutta samalla poistaa järjestelmän epäterveet piirteet joukkueurheilijoita kohtaan. Toiseksi, työryhmän pohdittavaksi tuli, tarvitaanko kaikille urheilijoille erityisiä verotuksellisesti edullisia urheilijarahastoja urheilu-uran jälkeistä sopeutusvaihetta silmällä pitäen.¹²²

Työryhmä totesi tuolloisen rahasto- ja valmennustilikäytännön olevan liian salliva; urheilija voi käytännössä varsin pitkälle itse päättää siitä, kuinka paljon hän maksaa tuloveroa kunakin vuonna vai maksaako sitä lainkaan. Työryhmä piti tuloverotuksen periaatteiden vastaisena sitä, että urheilija voisi itse vapaasti päättää rahastoitujen varojen käytöstä. Työryhmän näkemyksen mukaan rahastointi ilman veroseuraamuksia voitaisiin hyväksyä vain, jos urheilija ei itse voisi disponoida tulostaan.¹²³

119Ruotsin järjestelmä on toteutettu urheiluseuran omina eläkerahastoina ja ne koskevat joukkueurheilijoita. Suomalaiseen valmennusrahastoon rinnastettavasta järjestelmästä Ruotsissa on viimeksi keskusteltu vuonna 2006. Ks. *SOU* 2006:23, s. 157-186.

120HE 278/1998 vp s. 4; *Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 77

121Työryhmän jäsenet olivat: pj. Kirsi Seppälä (VM, hall.neuv.), Tommi Parkkola (VM, ls.neuv.), Erkki Laanterä (VM, neuv.virkam.), Timo Haukilahti (OPM, neuv.virkam.), Tuulikki Haikarainen (STM, hall.neuv.), Jussi Karilainen (KonsVK, joht.), Eira Sohlman (KonsVK), Merja Hartikka-Simula (VH, ylitark.), Mauri Oksanen (SLU ry, suun.pääl.), Kerstin Ekman (SLU ry, proj.pääl.), Päivi Kekäle (Suomen Hiihtoliitto ry, taloussiht.), Kari Saarinen (Suomen Urheiluliitto ry, talousjoht.) ja Jukka-Pekka Vuorinen (Suomen Jääkiekkoliitto ry, tj.).

122*Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 78

123*Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 78

Työryhmä näki rahastoinnissa myös poikkeaman tuloverotuksen yleiseen periaatteeseen verottaa tuloa sinä vuonna kun se on saatu¹²⁴. Toisaalta, työryhmä myönsi yhteneväisyydet urheilijarahastojen ja henkilöstörahastojärjestelmien tai vapaaehtoisten yksilöllisten eläkevakuutuksien välillä, joiden verotus oli myös käteisperiaatteesta poikkeavaa. Kaikkien näiden rahastojen osalta on kysymys sekä ansiotulon verotuksen siirtämisestä tulevaisuuteen että rahastosijoituksen tuoton kerryttämisestä verotta.¹²⁵

Rahastointia puoltavana seikkana työryhmä piti urheilu-uran lyhyttä¹²⁶. Se totesi, ettei missään muussa ammatissa ole niin itsestään selvää, että aktiivinen, tuloa tuottava työvaihe kestää korkeintaan kymmenisen vuotta, harvoin näinkään pitkään. Eläkettä uran jälkeen ei makseta, koska urheilija on parhaassa työiässä tavanomaisia ammatteja ajatellen. Ammattiuransa päättäneiden urheilijoiden ongelmaksi muodostuu useimmiten ”siviiliammatin” puute opintojen estyttyä ammattimaisen urheilu-uran seurauksena.¹²⁷

Lisäksi työryhmä piti tärkeänä sitä, että urheilujärjestelmä voisi näin itse kustantaa sosiaaliturvan aktiiviuransa lopettaneiden urheilijoiden kohdalla. Ilman rahastointimahdollisuutta urheilijan riski jäädä pelkän yleisen sosiaaliturvan varaan ennen työelämään siirtymistä olisi suuri. Rahastoinnin avulla voitaisiin, yhteiskunnankin kannalta, edullisella tavalla edistää entisten urheilijoiden sopeutumista normaaliin työelämään tai opiskeluun.¹²⁸

Työryhmä esitti ratkaisuehdotuksenaan kahteen osaan jakautuvaa rahastointijärjestelmää: varsinainen *urheilijarahasto* koskemaan kaikkia urheilu-uransa päättäneitä sekä *valmennusrahasto* varmistamaan yksilölajien urheilijoille mahdollisuuden varautua etukäteen valmentautumisesta aiheutuviin kuluihin. Valmennusrahasto koskisi lähtökohtaisesti niitä urheilijoita, jotka eivät ole työsuhteessa seuraansa. Valmennusrahasto voisi toimia myös läpi-

124Tulon jaksottamista koskeva ns. *kassaperiaate*. TVL 110.1 §: *Tulo katsotaan sen verovuoden tuloksi, jona se on nostettu, merkitty verovelvollisen tilille tai muutoin saatu vallintaan.*

125*Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 78-79.

126Ammattiurheilijan uran lyhyys on todettu myös myöhemmissä urheilijan tapaturmaturvaan liittyvissä raporteissa (mm. *Ammattiurheilijoiden sosiaaliturvatyöryhmä* 2013, s. 24). Muina urheilun erityispiirteinä raportissa mainitaan mm. ansioiden epätasainen kertyminen, tapaturmariskit ja urheiluvamman aiheuttama työ- tai urheilukyvyttömyys. Samat piirteet nostaa esiin myös *Wendeberg* (2010) lisäen mukaan myös pelaajasopimusten lyhyen keston, joita vertaa ”pätkätyöhön”. Myös ulkopuolisilla tekijöillä, kuten seuran sarjapaikan menetyksellä tai muilla taloudellisilla vaikeuksilla voi olla huomattava vaikutus urheilijan ansiotasoon. Ks. *Wendeberg* 2010, s. 10-12.

127*Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 79-80; *HE 278/1998 vp*, s. 5.

128*Urheilun verotustyöryhmä* 1998, s. 80.

kulkurahastona urheilijarahastoon myöhemmin ohjattaville urheilutuloille.¹²⁹

Kohtuuttoman veroedun välttämiseksi työryhmä esitti urheilijarahastoon tiettyjä rajoituksia. Vuosittain siirrettävä määrä voisi olla enintään 20 % ja enintään 150 000 markkaa urheilusta kotimaassa saatujen bruttotulojen määrästä. Urheilijarahaston purku tulisi lisäksi tehdä uran päätyttyä 5-10 vuoden kuluessa tasasuuruksina erinä, jotta verosuunnittelu estyisi. Rahastojen käytännön toimia valvomaan työryhmä esitti opetusministeriötä.¹³⁰

3.2 Rahastot ja niiden erot

3.2.1 Valmennusrahassto

Säännös valmennusrahasstosta lisättiin tuloverolakiin 1.1.1999 alkaen ja sitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 1999 verotuksessa. Hallituksen esityksessä (HE 278/1998) todetaan rahastointikäytännön yksilölajien osalta olleen olemassa jo vuodesta 1984 lähtien, mutta siitä säätämistä lailla perusteltiin tarpeella tiukempaan valvontaan sekä ehkäisemään epätervettä verosuunnittelua¹³¹.

Valmennusrahasstosta säädetään TVL 116 b §:n 1 momentissa seuraavasti:

Valmennusrahasstoon voidaan maksaa muita urheilutuloja kuin palkkaa. Valmennusrahasstoon maksettua urheilutuloa voidaan käyttää urheilemisesta ja valmentautumisesta verovuoden aikana aiheutuvien tositteisiin perustuvien menojen kattamiseen. Rahastossa verovuoden päättyessä oleva määrä katsotaan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi siltä osin kuin sitä ei ole siirretty urheilijarahastoon. Valmennusrahasstoon voidaan kuitenkin vuosittain jättää verovapaasti tulevaa valmentautumista varten enintään 20 000 euroa (valmennuskate).

Valmennusrahassto toimii yksilölajien urheilijoilla eräänlaisena ”kassana”, jolla urheilija voi etukäteen varautua valmentautumisesta aiheutuviin kuluihin. Rahastoon voi vuoden aikana kerryttää urheilutuloja ilman ylärajaa. Rahastosta voidaan kattaa samoja urheiluun liittyviä kustannuksia, kuin mitkä joukkueurheilijoiden työnantajat maksavat urheilijoiden puolesta. Rahastosta voidaan myös maksaa korvauksia henkilökohtaiselle valmentajalle taikka muille urheilijan kilpailemiseen ja valmentautumiseen osallistuville henkilöille, kuten hierojalle tai huoltajalle.¹³²

¹²⁹Urheilun verotustyöryhmä 1998, s. 80-82

¹³⁰Urheilun verotustyöryhmä 1998, s. 82-83.

¹³¹HE 278/1998 vp s. 6-7.

¹³²HE 278/1998 vp s. 7-8; Ekman 2004, s. 159-160

Urheilija voi myös ohjata valmennusrahaan keräämiään varoja edelleen urheilurahaan¹³³, ilman veroseuraamuksia. Tämän lisäksi valmennusrahaan voi verovuoden päättyessä veroseuraamuksitta jättää tulevaa valmentautumista varten enintään 20 000 euroa¹³⁴. Valmennusrahaan jäävät varat katsotaan urheilijan veronalaiseksi tuloksi siltä osin, kun määrä ylittää edellä mainitun 20 000 euron valmennuskatteen. Suuren kertatulon tasaajana valmennusraha yhdistettynä urheilijarahastoon tehdyllä siirrolla toimii varsin hyvin¹³⁵. Työn rajauksesta johtuen valmennusrahaa ei tässä yhteydessä yksityiskohtaisemmin tarkastella.

Urheilu-uran päättymisestä ja sen seurauksista valmennusrahaan säädetään TVL 116 b §:n 2 momentissa seuraavasti:

Jos valmennusrahaan on maksettu kahtena peräkkäisenä vuotena urheilutuloa vähemmän kuin 800 euroa vuodessa, rahastossa jäljellä olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan näitä vuosia seuraavan verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi ellei urheilija ole jo aikaisemmin ilmoittanut urheilu-uran päättymisestä valmennusrahastolle.

Valmennusraha ei siis voi olla pysyvä keino urheilutulojen säilyttämiseen tilanteessa, jossa urheilu-ura on hiipumassa. Tilanne, jossa kahden vuoden ajalta urheilutuloa ei kerry, ei välttämättä tarkoita uran päättymistä. Esimerkiksi perhesyyt voisivat hyvin pitää urheilijan poissa kilpailukentiltä kahden vuoden ajan. Tällöin valmennusrahaan jääneet varat tuloutuisivat vaikka jo samana vuonna rahastoon tulisi jälleen urheilutuloa. Käytännössä tuloutuminen ei liene ongelma, koska palatakseen kilpaurheilun pariin urheilijalle syntyy jälleen valmennuskustannuksia, joita kattaakseen hän oletettavasti jo käyttäisi rahastoon jääneitä varoja.

3.2.2. Urheilijarahasto

Säännös urheilijarahastosta lisättiin tuloverolakiin 1.1.1999 alkaen ja sitä sovellettiin en-

¹³³Urheilijarahaston ja sinne siirrettävien tulojen ehtoja ja enimmäismääriä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin luvussa 3.2.2

¹³⁴Valmennuskatteen määrä on ollut rahaston voimaantulosta lähtien vakio, joskin aluksi markkamääräinen, eli 120 000 markkaa.

¹³⁵Suuruudeltaan n. 130 000 – 140 000 euron palkkio voisi jäädä täysin verottamatta, mikäli urheilijan vuotuinen kilpailu- ja valmennusbudjetti olisi n. 10 000 – 20 000 euroa, urheilijarahastoon tehtäisiin enimmäissiirto 100 000 euroa ja valmennusrahaan 20 000 euron valmennuskate käytettäisiin.

simmäisen kerran vuoden 1999 verotuksessa. Urheilijarahaston osalta perustelut olivat lähökohdiltaan samoja kuin valmennusrahaan liittymisen käytettiin¹³⁶. Urheilijarahaston oma erityispiirteenä hallituksen esityksen mukaan oli sen urheilijaa tukeva vaikutus urheilun päättymisestä seuraavana ”sopeutumisaikana”. Ammattilaisurheilijan siirtymistä työelämään haluttiin helpottaa sillä, että urheilijalla tämän siirtymisajan kuluessa on käytettävissä varoja, eikä hän olisi täysin minimisosiaaliturvan varassa.¹³⁷

Urheilijarahastosta säädetään TVL 116 c §:n 1 momentissa seuraavasti:

Urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulojen hankkimista tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 9 600 euroa, on oikeus siirtää urheilutulostaan verovapaasti urheilurahaan enintään 50 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna ja samalla enintään 100 000 euroa vuodessa. (19.12.2008/946)

Säännöksen tultua TVL:iin vuonna 1999 urheilijarahastoon siirrettävien urheilutulojen määrä oli huomattavasti pienempi eikä euromääräistä alarajaa urheilutulolle ollut asetettu. Määriä on sittemmin korotettu vaiheittain, ensimmäisen muutoksen tultua voimaan vuonna 2004. Urheilijarahastoon verovuonna siirrettävä enimmäismäärä nostettiin tuolloin 30 %:iin tai enintään 50 000 euroon urheilutulon vuotuisesta bruttomäärästä¹³⁸. Valmisteluvaiheessa valtiovarainvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa (VaVM 24/2003) esille tuli sallittujen enimmäismäärien vieläkin suurempi korotusehdotus sekä rahastojen käyttöehtojen väljentäminen vastaamaan esimerkiksi Ruotsissa jääkiekkoilijoille tarjottaviin vastaaviin etuihin¹³⁹. Valiokunta piti esitettyjä korotuksia urheilijarahastoon vuotuisesti siirrettävistä summista perusteltuina ja riittävinä. Lisäksi valiokunta esitti omana muutosehdotuksenaan urheilijalle mahdollisuutta nostaa urheilijarahastoon siirtämiään varoja erityistilanteen aiheuttaman syyn johdosta nopeammassa tahdissa kuin lain nyt sallimassa viidessä vuodessa. Tällaiseksi erityistilanteeksi luettaisiin esim. työkyvyttömyys tai muu vastaava ennakoima-

¹³⁶HE 278/1998 vp s. 6-7. Sen mukaan urheilijoilla katsottiin olevan liikaa vapautta määrätä vuosittain maksamista veroista.

¹³⁷HE 278/1998 vp s. 5-6.

¹³⁸Muutokseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 49/2003 vp, s. 3) todettiin ensin urheilutulon jaksottamista koskevien säännösten toimineen varsin hyvin. Tämän jälkeen esityksessä todettiin eräiden tapausten osalta urheilijarahaston sallimien enimmäismäärien osoittautuneen alhaisiksi. Esityksestä tai sen valmisteluaineistosta ei kuitenkaan käy ilmi, minkälaisista tapauksista tässä on ollut kyse. Korotusehdotusten perusteluna todettiin, että menestyvät mutta vain verrattain lyhyen aikaa hyvin ansaitsevat urheilijat voisivat nykyistä paremmin varautua urheilun jälkeiseen aikaan.

¹³⁹Asiantuntijakuulemisessa kävi ilmi mm., että suurimpaan (jääkiekkoilijoiden) urheilijarahastoon kuului vuoden 2002 lopussa 154 pelaajaa, joiden rahastosiirrot olivat keskimäärin 28 300 euroa. Ruotsissa tarjolla olevista eduista ei mietinnössä tarkemmin mainita. VaVM 24/2003 vp, s. 5.

ton syy.¹⁴⁰ Samassa yhteydessä valiokunta toi esiin urheilutulon jaksotussäännösten ongelmallisuuden verojärjestelmän kannalta¹⁴¹.

Viimeisin muutos urheilutulon rahastoinnin enimmäismääriin tuli vuoden 2009 alusta, jolloin urheilijarahastoon vuosittain rahastoitavan tulon prosentuaalinen osuus nousi 50 prosenttiin ja euromääräinen yläraja 100 000 euroon urheilutulon vuotuisesta bruttomäärästä. Muutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 112/2008) syitä enimmäismäärien korotuksiin perusteltiin aiemman esityksen (HE 49/2003) kanssa identtisesti toteamalla, että ”eräissä tapauksissa urheilijarahastoon siirrettäväksi säädetyt enimmäismäärät ovat kuitenkin osoittautuneet alhaisiksi.” sekä sillä, että ”menestyvät, mutta vain verrattain lyhyen aikaa hyvin ansaitsevat urheilijat voisivat nykyistä paremmin varautua urheilu-uran jälkeiseen aikaan”¹⁴².

Myöskään tästä hallituksen esityksestä tai sen valmisteluaineistosta, ei käy ilmi minkälaisissa tapauksissa urheilijarahastoon siirrettävien varojen yläraja olisi muodostunut ongelmalliseksi. Lain valmisteluvaiheen valiokuntamietinnössä (VaVM 22/2008) todetaan, ettei urheilijarahastossa oleva keskimääräinen varallisuus ei ole kovin suuri, vaan suurimmalla käyttäjäryhmällä, ammattijääkiekkoilijoilla, se on vain noin 45 000 euroa¹⁴³. Hallituksen esityksessä perustellaan rahastoitavien urheilutulojen enimmäismäärien korottamista lisäksi sillä, että näin ”pyritään osaltaan tukemaan hyvin menestyvien urheilijoiden pysymistä Suomessa.” Taustaa tai kannanottoja tähän perusteluun ei valmisteluaineistosta kuitenkaan löydy.¹⁴⁴

Urheilijarahastoon siirrettyjen varojen tuloutumisesta säädetään TVL 116 c §:n 2 momentissa seuraavasti:

Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilijauran päättymistä seuraavien vä-

¹⁴⁰VaVM 24/2003 vp, s. 5. Urheilijarahaston tuloutusvaiheen aikoja ei kuitenkaan tämän muutosehdotuksen perusteella muutettu, vaan tuloutusaikana säilyi 5-10 vuotta.

¹⁴¹Mietinnössä todetaan valtiovarainministeriön huomauttaneen siitä, että urheilutulon jaksotussäännökset ovat ongelmallisia verojärjestelmän kannalta ja että sen [urheilutulon jaksottamisen] kaltaisista erityisjärjestelyistä on pyritty eroon viime aikoina. VaVM 24/2003 vp s. 5. Tässä on oletettavasti viitattu samanlaisesti valmistelussa olleeseen vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen verovähennysoikeuden muuttamiseen ansiotulojen sijaan pääomatuloista tehtäviksi. Vapaaehtoisten eläkevakuutusten verovähennyksiä käsitellään myöhemmin tutkielman luvussa 3.3.

¹⁴²HE 112/2008 vp, s. 20.

¹⁴³VaVM 22/2008 vp, s. 10.

¹⁴⁴HE 112/2008 vp, s. 20.

hintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutuu tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Erityisestä syystä, kuten työkyvyttömyyden vuoksi, varat voidaan tulouttaa myös nopeammin kuin kahden vuoden aikana. Rahastoon tuloutumisaikana kertynyt tuotto katsotaan viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tuloksi.

Rahastoon siirrettyjen varojen noston alarajan lyhentäminen viidestä kahteen vuoteen tapahtui vuoden 2009 muutoksen yhteydessä. Valiokunta puolsi mietinnössään (VaVM 22/2008 vp) muutosta, jossa säädetään urheilurahastoon siirrettyjen varojen tuloutusajasta. Esityksen mukaan voimassa oleva 5-10 vuoden aika tulisi muuttua 2-10 vuodeksi, jotta se tukisi nykyistä paremmin säännöksen perusidea turvata mm. uuteen ammattiin kouluttautumismahdollisuudet urheilu-uran jälkeen. Sen sijaan valmennusrahastoon vuosittain jätettävän verovapaan enimmäismäärän korotusta valiokunta ei puoltanut¹⁴⁵. Lisäksi valiokunta totesi kiinnittäneensä huomiota mm. taiteilijoiden asemaan¹⁴⁶, ja pitävänsä suotavana, että sopivassa yhteydessä tarkastellaan myös sitä, onko nykyisin voimassa oleva tulontasausjärjestelmä riittävä.¹⁴⁷

Jotta urheilija voi alkaa nostaa urheilurahastoon siirtämiään varoja, hänen on ilmoitettava uransa päättymisestä. Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi silloin, kun urheilijan urheilutulot kahtena peräkkäisenä vuotena jäävät alle 9 600 euron eikä urheilija osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-uraansa taikka jos vammautumisen tai urheilijan rahastolle tekemän ilmoituksen vuoksi urheilu-ura on päättynyt (TVL 116 c § 3 momentti). Urheilijan kuollessa, valmennus- ja urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan kuolinvuoden veronalaiseksi ansiotuloksi (4 momentti) ja muutenkin urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa (5 momentti) .

3.2.3 Eri urheilulajien rahastot

Suomessa toisistaan erillisiä valmennus- ja urheilurahastoja on viisi ja ne toimivat joko la-

¹⁴⁵Valiokunnan mukaan valmennus- ja urheilijarahasto ovat luonteeltaan erilaisia, koska vain urheilijarahaston tarkoituksena on tukea urheilu-uran jälkeistä aikaa. Lisäksi urheilijarahasto on sekä yksilö- että joukkueurheilijoiden käytössä, joten siihen tehdyt enimmäismäärien korotukset hyödyttävät molempia. Valiokunnan mukaan vain yksilöurheilijoille tarkoitettu valmennusrahasto antaa mahdollisuuden melko joustavaan tulontasaukseen ja viime kädessä myös verotuksen minimointiin. Siksi valiokunta piti tärkeänä sitä koskevan sääntelyn pysyvän riittävän kapea-alaisena ja rahastoon vuosittain jätettävän verovapaan määrän tiukemmin rajattuna. *VaVM 22/2008 vp*, s. 11.

¹⁴⁶Valiokunta totesi, että myös taiteilijoille voi kertyä suuri kertatulo usean vuoden työn tuloksena. *VaVM 22/2008 vp*, s. 11.

¹⁴⁷*VaVM 22/2008 vp*, s. 10-11.

jiliiton tai pelaajayhdistyksen perustamien säätiöiden hallinnoimina. Vanhin näistä säätiöistä on vuonna 1953 perustettu Yleisurheilun Tuki -säätiö, joka toimii Suomen urheiluliitto ry:n yhteydessä. Toiseksi vanhin on Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö, joka sai alkunsa Suomen Jääkiekkoilijat ry:n aloitteesta vuonna 1982. Hiihtolajien (Suomen Hiihtoliitto ry) rahasto on toiminut vuonna 1995 perustetun Suomen Hiihtourheilun Kannatussäätiön alaisuudessa. 2000-luvun säätiöitä ovat SLU ry:n vuonna 2001 perustama ja kaikille urheilijoille avoin Suomen urheilijoiden tukisäätiö sekä vuotta myöhemmin Jalkapallon Pelaajayhdistyksen (JPY) perustama Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö.¹⁴⁸

Vuoden 2012 tilinpäätöstietojen perusteella Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö on tasearvoltaan säätiöistä suurin (taseen loppusumma n. 24,5 milj. euroa) ja sen hallinnoima urheilijarahasto selkeästi suurin (n. 23,6 milj. euroa). Se on lisäksi aktiivisin toimija mitattuna urheilijoiden rahastoihin tekemien sijoitusten kokonaismäärällä (3,3 milj. euroa), urheilurahastosta tehtyjen nostojen määrällä (n. 1,4 milj. euroa) sekä vuotuisella sijoitustoiminnan aktiivisuudella (luovutusvoitot n. 1,3 milj. euroa, osinko- ja korkotuotot sekä pääomanpalautukset n. 0,53 milj. euroa) mitattuna¹⁴⁹. Säätiö antaa lisäksi toimintakertomuksessaan hyvin eritellyt tiedot rahastoon varojaan siirtävien ja niitä sieltä nostavien urheilijoiden määristä ja määrien kehityksestä.¹⁵⁰

Seuraavaksi suurin on Yleisurheilun Tuki -säätiö n. 9,5 milj. euron taseella. Sen sijoitusstrategia on huomattavasti maltillisempi, sisältäen myyntivoittoja (n. 370 000 euroa), vuokratuloja (n. 200 000 euroa) sekä osinkoja, korkoja ja rahastojen tuotto-osuuksia (n. 150 000 euroa). Säätiön hallinnoimiin rahastoihin tehtiin vuonna 2012 yhteensä n. 1,2 milj. euron sijoitukset siten, että valmennusrahastoon tästä sijoitettiin n. 1 milj. euroa ja urheilijarahastoon loput n. 0,2 milj. euroa. Rahastoihin varojaan siirtävien tai sieltä varoja nostavien urheilijoiden määristä ei säätiön toimintakertomuksessa anneta tietoja.¹⁵¹

Muut kolme säätiötä erottuvat varoiltaan selvästi pienempinä. Suomen hiihtourheilun kannatussäätiön tase vuonna 2012 oli n. 2,6 milj. euroa, Suomen urheilijoiden tukisäätiön 1,3

148Tiedot Patentti- ja rekisterihallituksen VIRRE-tietopalvelusta.

149Luvut tilikaudelta 2012.

150Yksityiskohtaisempi erittely näistä tiedoista esitetään tutkielman sivulla 57.

151Yleisurheilun Tuki -säätiön toimintakertomukset 2011 ja 2012.

milj. euroa sekä jalkapalloilijoiden¹⁵² n. 1,2 milj. euroa. Suomen urheilijoiden tukisäätiö erottuu muista säätiöistä sekä rahastoa käyttävien urheilijoiden vuotuisessa kokonaismäärässä (686 aktiivista) että urheilijoiden määrässä rahaston koko toiminta-aikana (2 135 urheilijaa / 13 toimintavuoden aikana). Säätiö toteaa sijoituspolitiikkansa olevan erittäin mallittista ja tähtäävän sijoitusten riskittömyyteen tuoton sijasta¹⁵³. Rahastotoiminta koskee valtaosin valmennusrahastoa¹⁵⁴ ja säätiön hallinnoima urheilijarahasto onkin vaatimaton (n. 35 000 euroa) ja sieltä nosti varoja ainoastaan kaksi urheilijaa. Jalkapalloilijoiden ja hiihtäjien osalta urheilijarahastot ovat suurempia, mutta vain murto-osa jääkiekkoilijoiden vastaavasta. 45 jalkapalloilijan urheilurahaston varat olivat vuoden 2012 päättyessä n. 1,9 milj. euroa. Rahastosijoituksia tehtiin n. 150 000 euroa ja nostoja n. 113 000 euroa. Huomionarvoista on, että Suomen hiihtourheilun kannatussäätiön urheilijarahaston varat ovat melko pienestä urheilijamäärästä (21) huolimatta n. 1,8 milj. euroa¹⁵⁵. Oletettavasti hiihtolajien rahastossa on vielä nähtävissä mm. rahakkaiden alppilajien hyvä suomalaismenestys muutamien vuosien takaa.¹⁵⁶

Taulukko 1. Suomessa toimivien eri urheilulajien urheilijarahastojen tilinpäätöstietoja (2012).

	Joukkuelajit		Yksilölajit		
	Jääkiekko	Jalkapallo	Hiihtourheilu	Yleisurheilu	Yksilölajit (muut)
Taseen loppusumma	24 530 919	1 246 280	2 600 092	9 451 473	1 325 011
Urheilijarahaston koko	23 759 056	1 96 407	1 677 301	1 463 695	35 055
Sijoitukset urheilijarahastoon / vuosi	3 349 295	151 579	100 521	213 947	0
Nostot rahastosta / vuosi	1 352 963	113 645	314 315	86 847	7 861
Sijoitustoiminnan tulos	1 537 533	- 4 484	139 862	329 969	6 999
Urheilijarahaston jäsenmäärä	287	45	21	-	2

152Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö on Jalkapallon pelaajayhdistys ry:n urheilijarahastoa hallinnoiva säätiö.

153Suomen urheilijoiden tukisäätiön vuosikertomus 2012, s. 1.

154Vuosikertomuksen mukaan vuonna 2012 tapahtuneet suoritukset valmennusrahastoon olivat n. 2,3 milj. euroa ja nostot sieltä n. 2,1 milj. euroa.

155Hiihtolajien osalta urheilijarahastoa on pystytty kerryttämään yhtä hyvin kuin jääkiekkoilijoiden kohdalla on tapahtunut. Rahastojen nykyinen koko huomioiden jääkiekkoilijoilla pelaajakohtainen rahasto-osuus on n. 80 000 euroa, kun hiihtolajien urheilijoilla se on lähes vastaava, n. 78 000 euroa urheilijaa kohden.

156Tilinpäätöstiedot ja toimintakertomukset vuosilta 2010-12 on saatu PRH:n säätiörekisteriin kirjatuista sähköisistä tilinpäätöstiedoista, VIRRE-tietopalvelusta.

Lukuja tarkasteltaessa on syytä vielä huomioida jako joukkue- ja yksilölajien välillä¹⁵⁷. Yksilölajeissa urheilutulon rahastointi tapahtuu pääsääntöisesti ensin valmennusrahastoon ja vasta sitten urheilijarahastoon. Koska urheilijarahastoon siirretään varoja vasta sen jälkeen kun valmentautumiseen liittyvät kulut on valmennusrahastosta katettu, selittää se osaltaan sitä, miksi urheilijarahastot ovat yksilölajeilla suhteellisesti pienempiä. Toisaalta, syynä varmasti on myös näiden lajien urheilijoiden alhaisempi palkkiotaso, etenkin jääkiekkoon verrattuna.

Myös säätiöiden harjoittama sijoitustoiminta saattaa olla syynä urheilijarahastojen pieneen kokoon. Esimerkiksi Suomen urheilijoiden tukisäätiö toteaa suoraan sijoitusstrategiassaan pyrkivänsä varojen säilyttämiseen tuottojen hakemisen sijaan. Yksilölajien osalta sijoitustoimintaa vaikeuttaa valmennusrahaston luonne eräänlaisena ”käteiskassana”, josta varoja nostetaan vuoden mittaan. Tämä pakottaa valmennusrahaston olemaan erittäin likvidiä, joten siihen kuuluvien varojen sijoittaminen pidempiaikaisesti on luonnollisesti vaikeaa. Jääkiekkoilijoiden ja yleisurheilijoiden urheilurahastoa lukuunottamatta muiden säätiöiden urheilurahastojen pieni koko tuo mukanaan omat haasteensa sijoitustoimintaan. Jääkiekkoilijoiden urheilijarahaston merkittävästi suurempi koko sekä sijoitustoiminnan määrätietoinen tuottohakuisuus tekee rahastosta¹⁵⁸ melko vertailukelpoisen muihin sijoituspalveluja tarjoaviin toimijoihin nähden.

3.3 Vertailu vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkesäästämiseen

3.3.1 Vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus

Vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus on vakuutusyhtiöiden tarjoama sijoitusmuoto, jossa vakuutuksenottaja maksaa sopimuksenmukaisen summan vakuutusyhtiölle sijoitettavaksi ohjeidensa mukaisesti sijoitusrahastoon. Valtio kannustaa vapaaehtoista eläkesäästämistä myöntämällä veroedun, jossa vakuutuksenottaja saa vuosittain vähentää verotukseensa tekemänsä vakuutusmaksut tiettyyn rajaan asti. Lisäksi säästöaikana vakuutus sopimukseen kuuluvien sijoitusten tuottoa ei veroteta, vaan se tapahtuu vasta eläkeiässä varoja

¹⁵⁷Taulukossa joukkuelajit on esitetty sen vasemmassa reunassa ja yksilölajit oikealla.

¹⁵⁸Tarkemmin sanottuna vertailu tulisi tässä tehdä rahastoa hallinnoivan Obsido Holding Oy:n ja muiden sijoituspalveluja tarjoavien tahojen välillä.

nostettaessa. Tavanomaisesti sopimus tehdään jatkuvaksi; se velvoittaa vakuutuksenottajaa tekemään sovitun talletuksen kuukausittain tai vuosittain, lähtökohtaisesti eläkeikään asti. Eläkevakuutuksen perusteella vakuutusyhtiö maksaa vakuutetulle eläkettä sovitusta isästä alkaen ja sovituisia eläke-erissä. Eläkevakuutuksen yksi keskeinen ominaisuus on varojen sitoutuminen eläkeikään asti. Lisäksi vakuutusyhtiö perii vakuutuksenottajalta hoitopalkkiota.¹⁵⁹ Vuodesta 2010 myös ns. pitkäaikaissäätämissopimukseen (PS-sopimus)¹⁶⁰ perustuvat maksut ovat vastaavalla tavoin vähennyskelpoisia.

Vapaaehtoisten eläkevakuutuksien tuloverotuksessa vähennyskelpoisten suoritusten rajoja on korjattu useasti 1980-luvulta lähtien¹⁶¹, mutta merkittävämpi muutos tehtiin vuonna 2005. Tuossa muutoksessa (Laki tuloverolain muuttamisesta, 772/2004) silloinen ansiotuloverotukseen perustunut vähennysjärjestelmä korvattiin pääomatuloverotukseen pohjautuvalla vähennysjärjestelmällä¹⁶². Samalla sekä vähennyksen suuruutta että vähennyskelpoisuuden edellytyksiä muutettiin. Tähän, 1.1.2005 voimaan tulleeseen lakimuutokseen, liittyi useita siirtymäsäännöksiä ja niitä verovelvollisia, jotka jo tuolloin säästivät vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen, verotetaan aikanaan ansio- ja pääomatuloverotuksen sekamallilla, kuttakin hieman toisesta poiketen ja mahdollisesti eri iässä¹⁶³. Tässä työssä siirtymäsäännösten yksityiskohtaiseen tarkasteluun ei ryhdytä, mutta työn kannalta oleellinen ansiotulovero-

¹⁵⁹Vaihekoski 2003, s. 564, Kari - Kiander - Ulvinen 2006, s. 9.

¹⁶⁰Laki sidotusta pitkäaikaissäätämisestä (PS-laki, 22.12.2009 1183/2009)

¹⁶¹Muutoksista tarkemmin esim. Ossa 1999, s. 164-172.

¹⁶² Hallituksen esityksen yleisperusteluissa (HE 80/2004 vp, s. 15) todettiin, että muutoksen tavoitteena oli siirtyä omaehtoisen eläkesäästämisen verotuksessa kaikille säästäjille tasapuoliseen ja siten oikeudenmukaisempaan verotustapaan sekä vähentää vakuutussäästämisen veroedun etupainotteisuutta ja edistää eläkevakuutussäästämisen vertailtavuutta muiden säästämistapojen kanssa. Lisäksi eläkejärjestelmän uudistamisen tavoitetta, eli eläkeiän nostoa, tukevana toimenpiteenä pidettiin verotuen poistamista vakuutus-sopimuksilta, joiden mukainen vanhuuseläkeikä oli 62 ikävuotta alempi (s. 17). Ongelmallisena hallituksen esityksen mukaisessa muutoksessa oli perustuslaillinen kysymys sopimussuhteiden pysyvyydestä ja PeL 15 §:n mukaisesta omaisuuden suojasta, erityisesti sen taustalla olevasta ajatuksesta oikeussubjektien perusteltujen odotusten suojaamisesta taloudellisissa asioissa. Perustuslakivaliokunta (PeVL 21/2004 vp, s. 4) pitikin asiassa välttämättömänä, että eläkeiän korottamisesta johtuvia vaikutuksia pehmennetään pidentämällä hallituksen esityksessä ehdotettua yhden vuoden siirtymäaikaa vanhojen sopimusten mukaan vähennyskelpoisille vakuutusmaksuille merkittävästi, esimerkiksi viiteen vuoteen.

¹⁶³Esimerkiksi tilanne, jossa vapaaehtoinen eläkesäästämissopimus on solmittu vuonna 2003 eikä nostoja ole vielä aloitettu, johtaa nykyisen tiedon mukaan eläkesuoritusten jakoon sekä ansio- että pääomatulona ja vielä tietyssä iässä maksettaviin suoritusten osiin. Esimerkissä kuvatun vakuutetun täyttäessä 60 vuotta voi hän aloittaa ensimmäisten eläkesuoritusten noston. Nostoja voidaan tosin tehdä vain vuoden 2009 loppuun mennessä maksettujen suoritusten ja näille kertyneiden tuottojen osalta. Nostoja verotetaan osittain ansiotulona (vuoden 2005 loppuun mennessä maksetut maksut sekä näiden tuotto) ja pääomatulona (vuoden 2009 loppuun mennessä maksetut suoritukset sekä näiden tuotto). Vakuutuksenottaja voi 62. ikävuodestaan alkaen nostaa seuraavaksi niitä tekemiään suorituksia ja näiden tuottoja, jotka hän on maksanut vuoden 2016 loppuun mennessä. Tätä osaa nostoista verotetaan vain pääomatulona. Eläkeiän oletettavasti noustessa tulevaisuudessa vastaavia siirtymäaikoihin liittyviä rajoituksia jouduttaneen jatkossakin tekemään.

tukseen pohjautuva vanha vähennysjärjestelmä on haluttu tuoda esiin.

Vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutukseen tai PS-sopimukseen tehtävistä maksuista verotuksessa myönnettävistä vähennyksistä säädetään TVL 54 d §:ssä. Sen mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää oman eläkevakuutuksensa ja pitkäaikaissäästämissopimuksensa maksuja *yhteensä 5 000 euroa vuodessa*. Mikäli myös verovelvollisen työnantaja on verovuonna osallistunut verovelvolliselle ottamansa vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksuihin, vähennyskelpoinen enimmäismäärä laskee 2 500 euroon. TVL 60.3 §:n mukaan vähennys tehdään verovelvollisen pääomatuloista, tai, ellei näitä ole riittävästi, erityisenä alijäämähyvityksenä ansiotuloista, mutta pääomatulolajin tappiota ei maksujen perusteella vahvisteta.

Myös vähennyksen tekemisen aikarajoista säädetään TVL 54 d §:ssä. Sen mukaan maksuja voidaan vähentää aikaisintaan siltä verovuodelta, jonka aikana vakuutettu tai varoihin oikeutettu täyttää 18 vuotta, ja viimeistään siltä vuodelta, jonka aikana eläkettä tai muuta suoritusta on alettu maksaa. Vähennysoikeus koskee vakuutusta, jonka on ottanut verovelvollinen tai hänen puolisonsa ja jossa verovelvollinen on vakuutettuna, sekä PS-sopimusta, jonka on tehnyt verovelvollinen tai hänen puolisonsa ja jossa verovelvollinen on PS-laissa tarkoitettu varoihin oikeutettu.

Vapaaehtoisia eläkevakuutuksia voidaan tarkastella kahdesta näkökulmasta. Ensinnäkin ne ovat yksi sijoitustoiminnan muoto, jolloin ne ovat vaihtoehtoja muille sijoitusinstrumenteille. Toisaalta ne voidaan rinnastaa pakollisiin eläkevakuutuksiin, jolloin ne voidaan ymmärtää lähinnä vapaaehtoisesti lykätyksi palkaksi¹⁶⁴. Vapaaehtoisissa eläkevakuutuksissa kysymys on pitkälti säästämisestä. Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen veroetuja on perusteltu sen yhteiskunnallisella merkityksellä ja sillä, että eläkeikää varten säästäminen on yhteiskunnallisesti tärkeämpää¹⁶⁵ kuin muu säästäminen.¹⁶⁶

164Näin mm. *Ossa* (1999) kuvatessaan vapaaehtoisia eläkevakuutuksia luonteeltaan kahdenlaisiksi: toisaalta sijoitusinstrumenteiksi, jotka kilpailevat toisia sijoitusinstrumentteja vastaan ja toisaalta vapaaehtoiseksi palkanlykkäykseksi. Hän korostaa myöhemmin sitä, ettei palkan vapaaehtoinen lykkääminen [ts. rahastosuoritusten vähennysoikeus ansiotuloista] merkitse tulon kokonaan verottamatta jättämistä, vaan verottamisen siirtämistä ajankohtaan, jolloin tulo on [eläkkeen]saajan käytössä. *Ossa* 1999, s. 1 ja 92-93.

165*Ossa* 1999, s. 91-93; *Ossa* 2010b, s. 357-359.

166*Kari – Kiander – Ulvinen* 2006, s. 10.

3.3.2 Sääntelymallit eläkevakuutusten verotuksessa

Erilaisia säästämismuotoja kohdellaan verotuksessa varsin eri tavoin. Eroja voidaan havaita ainakin kolmessa vaiheessa säästöjen ”elinkaarta”, *säästämisvaiheessa*, varojen *karttumisvaiheessa* ja varojen *purkuvaiheessa*. Säästöt voivat olla vähennyskelpoisia tai vähennyskelvottomia henkilön tuloveroa laskettaessa (säästämisvaihe). Säästöjen vuosittaiseen tuottoon tai arvonnousuun saattaa kohdistua tuloverotus tai arvonnousu on verovapaa (karttumisvaihe). Nostettavat varat saatetaan lukea saajan veronalaisiin tuloihin tai vaihtoehtoisesti ne ovat verovapaita (varojen nostovaihe). Tiivistettynä kysymys on siitä, verotetaanko pääoman muodostumista, pääoman vuotuista tuottoa, vai varallisuuden nostamista kulutukseen (eläkettä). Säästämisen verokohtelua tulee arvioida tarkastelemalla kaikkia osatekijöitä yhdessä.¹⁶⁷

Eri veromalleista on yleistyneenä käytäntönä käyttää kolmikirjaimisia lyhenteitä, joissa T-kirjain viittaa verotukseen (*taxed*) ja E-kirjain verovapauteen (*exempt*). Useimmissa teollisuusmaissa ja Suomessa sovelletusta eläkesäästämisen verokohtelusta, jossa eläkevakuutusmaksut maksetaan verovapaista tuloista ja niiden tuotot ovat verovapaita, mutta eläke on veronalaista tuloa, käytetään nimitystä EET-malli¹⁶⁸. Veromallissa TEE eläkevakuutusmaksuja tehdään verotetuista tuloista (ei vähennystä), mutta sijoitusten tuotot ja itse eläkkeet ovat verovapaita¹⁶⁹. TTE-malli vastaa tavanomaista tuloverotusta, jossa säästöihin ei liity vähennystä ja säästöjen vuosittainen tuotto verotetaan. Säästöpääoman nostamisesta ei puolestaan aiheudu veroseuraamuksia. EU:n jäsenmaista Italiassa, Ruotsissa ja Tanskassa eläkesäästämisen verotus perustuu ETT-malliin, jossa eläke-etuuksien lisäksi myös eläkepääoman vuosituottoon (kasvuun/arvonnousuun) kohdistuu vero. Mallit EET ja TEE edustavat kulutusverotyyppistä verotusta kun taas mallien TTE ja ETT lähestymistapana on laaja tuloveropohja.¹⁷⁰

¹⁶⁷Kari – Kiander – Ulvinen 2006, s. 10; Ossa 1999, s. 93

¹⁶⁸Myrsky – Rabinä 2010, s. 91; Ossa 1999, s. 93.

¹⁶⁹TEE-tyyppinen järjestelmä on joissain ohjelmissa käytössä mm. Iso-Britanniassa (Harju 2008, s. 8-9).

Yksityiskohtaisempaa tietoa isobritannialaisista verotuetuista säästökohteista, kuten PEP- ja TESSA-säästökohteista esim. Disney – Emmerson – Wakefield (2007).

¹⁷⁰Kari – Kiander – Ulvinen 2006, s. 10; Ossa 1999, s. 100-103.

Taulukko 2. Eläkesäästämiseen ja pitkäaikaissijoittamiseen sovellettavia verotusmalleja (*Ossa* 1999, s. 103 mukailten)

	EET (exempt, exempt, taxed)	TEE (taxed, exempt, exempt)	ETT (exempt, taxed, ta- xed)	TTE (taxed, taxed, ex- cempt)
VEROTUSMALLI	kulutus-/menovero	kulutus-/menovero	laaja tuloveropohja	laaja tuloveropohja
VEROTUKSEN VAIHEET				
säästämisvaihe	verovapaa/ vähennyskelpoinen	veronalainen/ ei vähennyskelpoinen	verovapaa/ vähennyskelpoinen	veronalainen/ ei vähennyskelpoinen
karttumisvaihe	verovapaa	verovapaa	tuotto veronalaista tuloa	tuotto veronalaista tuloa
nostovaihe	veronalaista tuloa	verovapaata tuloa	veronalaista tuloa	verovapaata tuloa
VEROTUEN KOHDISTUMINEN	säästämis- ja karttumisvaihe	karttumis- ja nostovaihe	säästämisvaihe	- (säästöt nostettaessa verotus jo toteutunut)
OHJAUSVAIKUTUS	neutraali nykyisen tai tulevan kulutuksen välillä	(riippuvaisuus inflaatio-/ tuotto-odotuksista)	(riippuvaisuus inflaatio-/ tuotto-odotuksista)	nykyistä kulutusta suosiva, ohjaa pois tulevasta kulutuksesta
VERONSAAJAN NÄKÖKULMA	lykkääntyvä verotus/ veronsaanti siirtyy kokonaisuudessaan tulevaisuuteen	etupainotteinen/ arvonnousu verovapaata	osittain lykkääntyvä verotus/ veronsaanti siirtyy vähitellen tulevaisuuteen	ei verotukea, tavanomainen tuloverotus
MUUTA	yleisin OECD-maissa	joissain Iso-Britannian eläkesäästämismalleissa	Italian, Ruotsin ja Tanskan eläkesäästämismalli	tavanomainen tuloverotus

Suomessa vapaaehtoisten eläkevakuutusten verokohtelu on perustunut jo useiden vuosikymmenten ajan EET-mallin mukaiseen järjestelmään, jossa vakuutusmaksut ovat vähennyskelpoisia, rahastotulo verovapaata ja vakuutusmaksu (eläke) veronalainen. Järjestelmän muutoksia ovat arvioineet mm. *Kari – Kiander – Ulvinen* (2006), joiden mukaan vanhan järjestelmän epäkohtana pidettiin ansiotuloverotuksen progressiivisuudesta johtuvaa veroedun riippuvuutta henkilön rajaveroasteista ja tästä seuraavaa edun sattumanvaraista vaihtelua. Lisäksi vanhan järjestelmän katsottiin kohdentavan säästämisen sijaan epätar koituksen mukaisella tavalla hyvätuloisia suosien.¹⁷¹ Uuden vähennysjärjestelmän myötä maksuvaiheen verovähennykseen ja eläke-etuuden saantiin kohdistuu kaikissa tapauksissa

¹⁷¹*Kari – Kiander – Ulvinen* 2006, s. 13;

sama suhteellinen veroprosentti.¹⁷²

3.3.3 Eläkesäästämisen verotuki

Vakuutusmaksujen vähennyskelpoisuus kasvattaa vakuutuslajittajan sijoitusmahdollisuuksia, koska ansiotuloverojen väheneminen vakuutusmaksujen myötä lisää sijoittajan käytettävissä olevaa tuloa. Eläkesäästäjä voi siten maksaa enemmän vakuutusmaksuja kuin ilman vähennysoikeutta. Maksuille kertynyttä tuottoa ei veroteta kertymisvuonna, vaan vasta kun eläke nostetaan. Tuotot kumuloituvat verovapaasti säästämisaikana, mistä verohyöty syntyy. Mikäli marginaaliveroaste on sama maksua vähennettäessä ja eläkettä nostettaessa, lopputuloksena säästäjälle jää sijoittamansa pääoma ja sen tuotto verovapaana. Syntyvästä edusta käytetään nimitystä *lykkäysetu*¹⁷³. Lykkäysetusta saatu verohyöty on riippumaton säästäjän veroasteesta, kunhan tämä aste on sama sekä säästämisen että eläkeaikana.¹⁷⁴

Lykkäysetun lisäksi vanhoissa, ennen 5.4.2004 (eli ennen HE 80/2004) tehdyissä eläkesäästämissopimuksissa, on mahdollisena verotuen osana huomioitava myös ns. *progressiovaikutus*. Progressiovaikutuksella tarkoitetaan sitä mahdollista etua, joka aiheutuu maksujen nostovaiheen veroasteiden poikkeamisesta toisistaan¹⁷⁵. Kun nostovaiheen marginaaliveroaste on maksuvaiheen marginaaliveroastetta alempi, puhutaan *progressiohyödystä*. On huomioitava, että tämä poikkeama voi toteutua myös käänteisenä, eli toimia negatiivisesti ja aiheuttaa verojen kokonaismäärän nousua¹⁷⁶. Käänteinen vaikutus toteutuu silloin, kun nostovaiheen marginaaliveroaste on maksuvaiheen marginaaliveroastetta korkeampi. Tällaisessa tilanteessa progressiovaikutusta voitaisiin pitää eläkesäästäjän näkökulmasta *haitallisena*¹⁷⁷.

Siirtyminen vuoden 2005 uudistuksessa ansiotulomallista pääomatulomalliin poistui

¹⁷²Uuden vähennysjärjestelmän vaikutuksia suomalaisten säästämiskäyttäytymisessä ja säästäjäryhmissä on tarkastellut mm. *Harju* (2008).

¹⁷³Ks. esim. *HE 80/2004 vp*, s. 9.

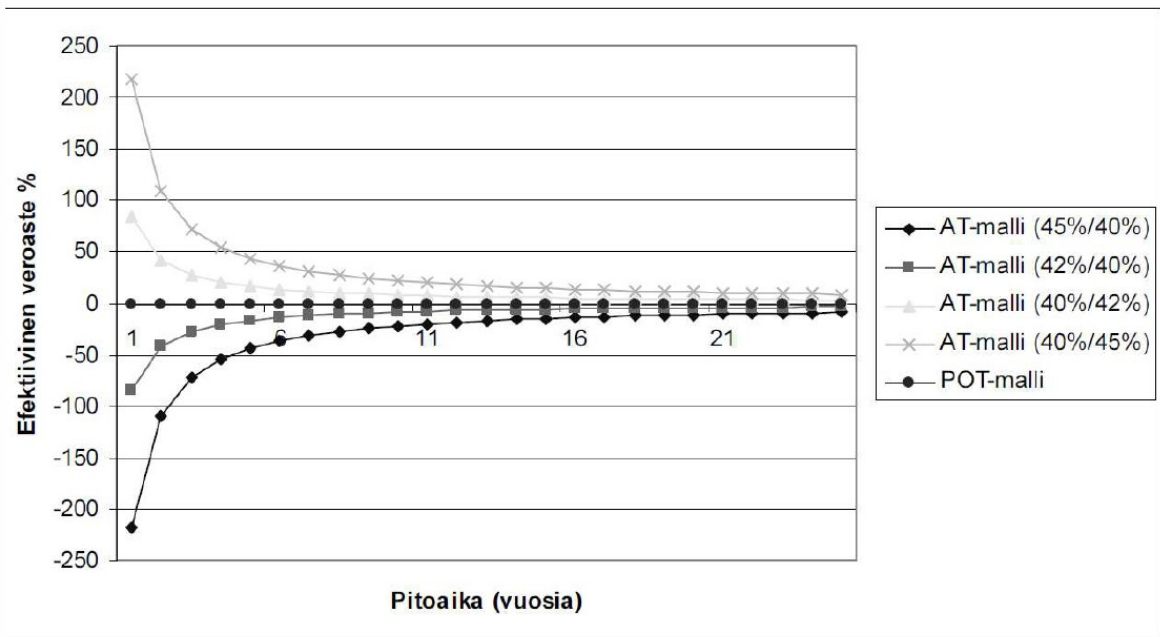
¹⁷⁴Lykkäysetun periaatteesta edellisen lisäksi mm. *HE 200/1992 vp*, s. 16; *Ossa* 1999, s. 282-283 sekä yksityiskohtaisemmin mm. *Kari* 1999, s. 13-17.

¹⁷⁵mm. *Ossa* 1999, s. 279-283; *HE 80/2004 vp*, s. 9.

¹⁷⁶*HE 80/2004 vp*, s. 9.

¹⁷⁷Toisaalta, tilanne vastaa tällöin normaalia progressiivista ansiotulojen tai eläkkeen verotusta. Tämän johdosta ei kenties voida niinkään puhua progressiohaitasta, vaan kysymyksessä on enemmänkin neutraali tilanne sen suhteen, saataisiinko vastaavan suuruisen eläke lakisäätöiseltä maksajalta vai yksityisestä eläkevakuutuksesta.

efektiivisen veroasteen (progressiovaikutuksen) tapauskohtainen vaihtelu. EET-malli yhdistettynä suhteelliseen verokantaan vastaa siis tilannetta, jossa säästöjen tuotto on vapautettu verosta. Uudistuksen vaikutusta ovat tarkastelleet mm. *Kari – Lyytikäinen (2003)*. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 2) nähdään, kuinka efektiivinen veroaste vaihtelee eri vaihtoehdoissa, kun käytetään ansiotulomallia ja käytettäessä pääomatulomallia, se säilyy vakiona.

Kuvio 2. Efektiivisen veroasteen vaihtelu ansiotulomallilla ja pääomatulomallilla. (*Kari – Lyytikäinen 2003, s. 20.*)

Kuviosta nähdään, että eläkevakuutusten osalta suurin progressiovaikutus syntyy mahdollisimman lyhyellä säästöajalla. Negatiivinen efektiivinen veroaste tarkoittaa kuviossa tilannetta, jossa säästäjälle syntyy etua siitä, että hänen veroasteensa säästövaiheessa on korkeampi (45 %) kuin nostovaiheessa (40 %). Positiivinen efektiivinen veroaste kuvaa päinvastaista tilannetta, jossa säästäjälle aiheutuu haittaa progressiovaikutuksesta.¹⁷⁸

Siirtyminen suhteelliseen verokantaan vähennyksen laskemisessa vuonna 2005 kevensi pienituloisten ja kiristi suurituloisten henkilöiden efektiivistä veroastetta. Uudistus toimi siten verotuksen progressiota kiristävä¹⁷⁹. Jos oletetaan, että säästäjillä oli oikeaan osuvat

¹⁷⁸*Kari – Lyytikäinen 2003, s. 18-21. Kari – Lyytikäinen tarkastelevat tässä yksittäistä lisäsjoitusta, ei säännöllisiä ja toistuvia suorituksia. Yllä esitetystä kuviossa käy kuitenkin selvästi ilmi progressiovaikutuksen periaate.*

¹⁷⁹*Määttänen 2005, s. 21-22.*

odotukset eläkesäästöjen todellisesta verokohtelusta, uudistus periaatteessa lisäsi pienituloisten vapaaehtoista eläkesäästämistä ja vähensi suurituloisten säästämistä.¹⁸⁰

Muutoksen vaikutuksia tarkemmin tutkineen *Määttäsen* (2006) mukaan eläkevakuutus-säästäjät eivät kuitenkaan ole systemaattisesti maksimoineet eläkevakuutuksen tuottoa poistumalla työelämästä vapaaehtoisten eläkkeiden turvin ennen lakisääteisen eläkkeen alkamista. Myöskään vastaajien ansio- ja koulutustaso sekä lakisääteisen eläkkeen määrä huomioon ottaen eläkevakuutussäästäjien eläkkeelle siirtymisen (ts. työelämästä poistumisen) ajankohta ei myöskään näytä oleellisesti poikkeavan muista vastaajista.¹⁸¹

Vakuutussäästöjen määrästä *Määttänen* lisäksi toteaa, että useimpien eläkevakuutussäästäjien vakuutussäästö on suhteellisen pieni verrattuna esimerkiksi lakisääteisten eläkkeiden pääoma-arvoon. Verotuksen aiheuttama taloudellinen kannustin aikaistaa työelämästä poistumista voi tällöin olla hyvin pieni suhteessa menetettyihin ansiotuloihin. *Määttänen* arvioikin, että jatkossa olisi vielä vähemmän syytä olettaa, että vapaaehtoiset eläkevakuutukset vaikuttaisivat ainakaan verotuksellisista syistä eläkkeelle siirtymisen ajankohtaan. Tämä johtuu hänen mukaansa siitä, että vaikka vapaaehtoiset eläkkeet saattavat olla suurempia tulevaisuudessa, nykyinen pääomatulojärjestelmä on kuitenkin työntarjonnan suhteen täysin neutraali.¹⁸²

3.4 Urheilijarahaston käyttö jääkiekkoilijoilla

3.4.1 Rahastoitavan tulon määrä ja rahastoon tehtävät maksut

Urheilijarahastoon tehtävästä varojen siirrosta säädetään TVL 116 c §:ssä. Sen mukaan urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 9 600 euroa, on oikeus siirtää urheilijarahastoon tästä urheilutulostaan verovapaasti enintään 50 prosenttia vuotuisen urheilutulon bruttomäärästä laskettuna¹⁸³, kuitenkin enintään 100 000 euroa vuodessa. Rahastoon ei ole

180 *Kari – Kiander – Ulvinen* 2006, s. 15-16. Uudistuksen seurauksista eri tulotasoilla olevien kuluttajien säästämiskäyttäytymisessä esim. *Määttänen* 2005, s. 18-22.

181 *Määttänen* 2006, s. 18-21.

182 *Määttänen* 2006, s. 22.

183 Tässä työssä tarkastelluilla joukkueurheilijoilla (ts. jääkiekkoilijat) urheilijarahastosiirto tapahtuu suoraan palkasta (tai kolmikantasopimuksen perusteella saadusta mainostulosta) ilman välivaiheita. Yksilöurheilijat sitä vastoin voivat ensin käyttää valmennusrahastoa, josta sitten ohjaavat parhaaksi katsomansa summan urheilijarahastoon.

mahdollista siirtää muita kuin urheilusta saatuja tuloja. Kuten aiemmin kohdassa 2.1.3 on todettu, urheilusta saatuina tuloina pidetään myös mainossopimuksista saatuja tuloja, mikäli ne on tehty ns. kolmikantasopimuksena kyseisen lajin lajiliito ollessa osallisena tässä sopimuksessa.

Jääkiekkoilijoilla suoritukset urheilijarahastoon tapahtuvat suoraan työnantajana olevan seuran palkanmaksun yhteydessä. Urheilija ja seura sopivat tästä menettelystä tarkemmin keskenään. Jääkiekkoilijoiden osalta menettely tapahtuu joko paperisella lomakkeella (liite 3) tai sähköisesti siten, että pelaaja kirjautuu rahastoa hallinnoivan Obsido Holding Oy:n verkkosivuille, jonka kautta ilmoittaa haluamistaan suorituksista urheilijarahastoon. Lomakkeella tai yhtiön verkkosivulla olevalla merkintälomakkeella pelaaja valitsee työnantajansa ja rahastoon siirrettävän määrän. Kuukausittaisia merkintöjä voi tehdä kolmeen tarjolla olevaan salkkuun¹⁸⁴ haluamallaan tavalla ja merkinnät voivat vaihdella suuruudeltaan eri kuukausina. Myös kuukaudet, jolloin merkintöjä ei tehdä, ovat mahdollisia.

Sähköisesti annetun merkintäilmoituksen jälkeen järjestelmästä lähtee automaattisesti tieto kyseisen seuran palkanmaksajalle sekä Obsido Holding Oy:lle. Merkintälomakkeen tietojen mukaisesti palkanmaksaja suorittaa tilisiirron säätiön¹⁸⁵ tileille, jonka jälkeen Obsido Holding Oy varmistaa merkintälomakkeen ja tilisiirtojen täsmävyvyyden ja on tarvittaessa yhteydessä palkanmaksajaan sekä pelaajaan. Mikäli seuran maksamat varat eivät ole tilillä merkintäpäivänä, merkintä siirtyy automaattisesti seuraavalle merkintäpäivälle. Uusien merkintöjen lisäksi myös rahastossa jo olevia varoja on mahdollista siirtää eri salkkujen välillä. Siirto ilmoitetaan euromääräisenä tai prosenttiosuutena sekä annetaan tiedot mistä salkusta mihin salkkuun/salkkuihin siirto tehdään. Salkkujen välisestä varojen siirrosta veloitetaan 25 euroa/siirto.¹⁸⁶

3.4.2 Varojen nostaminen rahastosta ja tilitys verovelvolliselle

Varojen nostaminen urheilijarahastosta on mahdollista vasta urheilu-uran päätyttyä. Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi, jos pelaajan urheilutulo kahtena peräkkäisenä vuotena jää alle 9 600 euron eikä pelaaja tässä tilanteessa osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-

¹⁸⁴Salkut on jaoteltu riskitason mukaisesti ja nimetty ”Varovaiseksi”, ”Tasapainoiseksi” ja ”Aggressiiviseksi”.

¹⁸⁵Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö.

¹⁸⁶Obsido Holding Oy. (<https://www.obsido.fi/?q=fi/node/12>). Luettu 5.4.2014.

uraansa tai, jos pelaaja oma-aloitteisesti ilmoittaa urheilu-uransa päättymisestä vammautumisen tai muun syyn johdosta. Nostot rahastosta on aloitettava viimeistään seuraavana vuonna siitä, kun kaksi perättäistä alle 9 600 euron vuotta on kulunut, mutta ne voi aloittaa myös heti uran päätyttyä¹⁸⁷.

Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat vähintään kahden¹⁸⁸ ja enintään kymmenen vuoden aikana siten, että jokaisena verovuonna tuloutuu tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Lisäksi rahastoon tuloutumisaikana kertynyt tuotto katsotaan viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tuloksi. Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa. Kuolemantapauksessa urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan verovelvollisen kuolinvuoden veronalaiseksi ansiotuloksi.

Halutessaan aloittaa rahastoon kertyneiden varojen nostamisen, pelaajan tulee joko käyttää paperista lomaketta tai kirjautua Obsido Holding Oy:n verkkosivujen kautta järjestelmään ja täyttää siellä sähköinen nostolomake, jonka perusteella nostosta lähtee automaattisesti tieto Obsidolle. Nostolomakkeen tietojen mukaisesti Obsido toteuttaa tilisiirron pelaajan ilmoittamalle pankkitilille seuraavaan kuukauden kymmenenteen päivään mennessä. Noston voi vuosittain tehdä yhdessä tai useammassa erässä, kuitenkin enintään kuukausittain. Nostoja voi myös valita tehtäväksi vain tietystä salkusta, mutta kuitenkin siten, että vuotuinen nostojen määrä täytyy¹⁸⁹. Obsido Holding Oy huolehtii varoja tilittäessään verokortin mukaisen ennakonpidätyksen suorittamisesta ja muista palkanmaksajan ilmoitusvelvollisuuksista.

3.4.3 Rahaston hallinnointi, sijoitustoiminta ja sen tuotto

Jääkiekkopelaajien Koulutus- ja Ammatinedistämisseuran hallinnoiman urheilijarahaston tiedottamisesta, markkinoinnista, yleisestä kehittämisestä, sijoitustoiminnasta sekä riskien-

¹⁸⁷Esim. lopetusvuosi 30.4.2013, jonka jälkeen kaksi verovuotta (2014, 2015) ilman urheilutuloa, jolloin nostot urheilijarahastosta on aloitettava vuoden 2016 aikana.

¹⁸⁸Erityisestä syystä, kuten työkyvyttömyyden vuoksi, varat voidaan tulouttaa myös nopeammin kuin kahden vuoden aikana

¹⁸⁹Pelaaja voisi esimerkiksi haluta käyttää ensin riskipitoisimman salkkunsuorat varat, mikäli uskoo, että salkun arvonkehitys tulevina vuosina olisi negatiivinen. Noususuhdanteessa tilanne saattaisi olla toinen, jolloin vähätuottoinen salkku saatettaisiin haluta ”tyhjentää” ensin. Vuosittaisten nostojen kokonaismäärän tulee kuitenkin vastata tuloutusajan mukaista suhteellista osuutta (esim. 5 vuoden tuloutuksessa vuosittain tuloutuu 1/5 rahaston varoista uran päättöhetkellä).

hallinnasta on 1.1.2006 lähtien vastannut Obsido Holding Oy yhteistyössä säätiön kulloisenkin varainhoitajan ja hallituksen kanssa. Yhtiö on myös vastannut urheilijarahaston osuusrekisterin ylläpidosta, kuten pelaajien omistuksista, merkinnöistä, siirroista ja nostoista sekä rahaston arvonlaskennasta. Urheilijarahaston sääntöjen¹⁹⁰ mukaan rahastoon sijoitetut varat on sijoitettava varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla niin, että rahastolla on jäsenten rahasto-osuuksien nosto-oikeuksiin nähden riittävä maksuvalmius. Rahastoa käytävillä urheilijoilla on mahdollisuus valita Obsido Holding Oy:n tarjoamista sijoitussalkuista omaan riskinsietokykyynsä sopivin vaihtoehto.

Obsido Holding Oy tarjoaa sijoituskohteiksi kolmea eri salkkua: *varovainen*, *tasapainoinen* ja *aggressiivinen* salkku. Yhtiön antaman selvityksen¹⁹¹ mukaan ”*Varovainen salkku*” voi koostua euromääräisistä valtioiden joukkovelkalainoista, korko-, yrityslaina- ja indeksirahastoista, ETF:sta ja hedge-rahastoista. Osakesijoitusten käyttö sijoituskohteina ei varovaisessa salkussa ole sallittua. ”*Tasapainoinen salkku*” voi koostua osakesijoituksista yksittäisiin kotimaisiin osakkeisiin, osake- ja indeksirahastoihin tai osake-ETF:iin sekä raaka-aineisiin. Lisäksi salkussa on sallittua käyttää alemman riskitason (varovaisen salkun) sijoituskohteita. Osakepaino salkussa voi vaihdella 40 – 60 %:n välillä. Kaikkein riskipitoisin ”*Aggressiivinen salkku*” voi sisältää kaikkia edellä mainittuja sijoituskohteita, mutta sen osakepaino on suurempi, vaihdellen 70 – 100 %:n välillä. Lisäksi salkku voi painottaa yhtä yksittäistä osaketta hieman alemman riskitason salkkua enemmän.

Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö antaa vuosittaisessa toimintakertomuksessaan varsin hyvän yhteenvedon urheilurahastoa käyttävistä pelaajista, rahastoon tehdyistä suorituksista ja nostoista sekä rahaston salkkukohtaisista tuotoista. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (Taulukko 3) on esitetty toimintakertomusten yhteenvedot vuosien 2009 – 2012 tiedoista.

---

190 Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiön alaisen urheilijarahaston säännöt.

Rahastoitujen varojen sijoittamisesta sääntöjen 8 §. (säännöt hyväksytyt 14.12.2009)

191 Sijoitussalkkujen sijoitusrajoitukset. *Obsido Holding Oy* (<https://www.obsido.fi/?q=fi/node/18>). Luettu 5.4.2014.

Taulukko 3. Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätöön urheilijarahaston käyttäjät ja rahaston käyttö vuosina 2009 – 2012.

	PELAA- JIA (yht.)	RAHAS- TOIVIA	uusia	RAHASTOIDUT VA- RAT / VUOSI (euroa)	NOSTA- VIA (yht.)	NOSTETUT VARAT / VUOSI (euroa)	NOSTOT PÄÄTTI
2009	263	192	11	2 881 969,89	71	584 264,69	11
2010	261	198	14	2 614 008,66	63	801 106,27	16
2011	274	201	18	3 477 214,90	73	1 278 483,30	9
2012	287	205	24	3 349 294,92	82	1 352 963,38	11
<i>4 vuoden ka / pelaaja</i>				15 480,51		13 899,02	

Taulukosta voidaan nähdä, että viimeisten neljän vuoden aikana urheilijarahastoon siirretyt varat ovat keskimäärin 15 480,51 euroa yhtä rahastoivaa pelaajaa kohden¹⁹². Neljän vuoden seuranta-aikana aktiivisesti rahastoivien pelaajien määrä on noussut 192:sta 205:een. Seuranta-aikana enemmän uusia pelaajia (67) on siis vuosittain liittynyt rahastoon kuin mitä rahastosta on lähtenyt (47). Rahastosta lähtevillä pelaajilla tarkoitetaan tässä niitä pelaajia, jotka ovat ehtineet nostaa kaikki varansa rahastosta, eivätkä siten enää käytä rahastoa.

Rahastosta tehtävien nostojen osalta nähdään, että nostettujen varojen kokonaismäärä on noussut varsin nopeasti. Vuonna 2012 rahastosta nostettiin yli kaksi kertaa enemmän varoja kuin vuonna 2009 vaikka nostoja tekevien pelaajien määrä nousi samalla ajalla vain n. 15 prosenttia. Kun tarkastellaan pelaajakohtaisia keskiarvoja koko seuranta-aikana, ovat rahastoon tehdyt sijoitukset hieman suuremmat kuin rahastosta nostetut varat, mutta viimeisten kahden vuoden aikana keskimääräiset nostot ovat kuitenkin jo olleet merkittävästi suuremmat. Vuosittaisten nostojen pelaajakohtainen kasvu saattaisi muodostaa mielenkiintoisen tutkimuskohteen¹⁹³, mikäli nousu tulevinakin vuosina jatkuu yhtä nopeana. Tässä tutkielmassa tähän kysymykseen ei kuitenkaan enempää käytetä aikaa.

¹⁹²Tässä tutkielmassa ja luvun 4 laskelmissa yksittäisen, ns. keskivertopelaajan vuosittaisena rahastosuorituksena on em. keskimääräisen rahastosuorituksen perusteella käytetty 15 000 euroa.

¹⁹³Ollaanko jääkiekkoilijoiden kohdalla jo siirtymässä tilanteeseen, jossa rahaston pääomat eivät enää kerry vaan niitä aletaan ”syömään”? Yksittäinen urheilijarahasto voisi tässä toimia vertailuna tulevan ns. ”eläkepommin” tutkimuksessa. Kysymys huoltosuhteesta (monellako maksajalla ja tietyn suuruisella suorituksella pystytään huolehtimaan yhdestä edunsaajasta ?) voitaisiin yhtä hyvin esittää pienemmässä mitakaavassa, yksittäistä rahastoa tarkastellessa.

3.5 Yhteenveto

Idea urheilijan palkkioiden rahastoimisesta perustui alkujaan siihen, että tällä keinolla urheilijoiden nopeasti lisääntyneitä tuloja saatiin heidän oman välittömän määräysvaltansa ulottumattomiin. Samalla niitä saatiin käytettäväksi urheilijan omaan valmentautumiseen. Yleisesti rahastoja pidettiin aluksi liian sallivina, koska urheilijoiden katsottiin voivan vapaasti säädellä veronalaisten tulojensa määrää. Todellisuudessa verotuksen välttäminen ei rahastossa kuitenkaan toteudu, vaan kysymys on ansiotulojen verotuksen siirtämisestä tulevaisuuteen.

Rahastointiin liittyvää lainsäädäntöä valmistellut työryhmä totesi urheilijoiden rahastointikäytännön yhteneväisyydet mm. henkilöstörahasojärjestelmien tai vapaaehtoisten yksilöllisten eläkevakuutuksiin, joita verotuksessa kohdeltiin samankaltaisesti, eli käteisperiaatteesta poikkeavasti. Työryhmä esitti rahastojen jakoa kahteen osaan: *urheilijarahastoon* sekä *valmennusrahastoon*. Ensimmäisen tarkoituksena olisi turvata urheilijoiden uran jälkeistä työelämään valmistautumista ja valmennusrahaston taas varmistamaan erityisesti yksilölajien urheilijoille mahdollisuuden varautua valmentautumiseen liittyviin kustannuksiin. Rahastointia hallinnoimaan työryhmä esitti tähän tarkoitukseen erityisesti perustettua säätiötä. Säännökset valmennus- ja urheilijarahastosta lisättiin lainsäädäntöön 1999 alkaen.

Nykyään Suomessa toimii viisi lajiliiton tai pelaajayhdistyksen perustamaa säätiötä, jotka hallinnoivat omia valmennus- ja urheilurahastojaan. Yksilölajeissa urheilutulon rahastointi tapahtuu pääsääntöisesti ensin valmennusrahastoon ja vasta sitten urheilijarahastoon, jonka johdosta näillä säätiöillä sijoituskelpoiset varat ovat vain osa taseessa esitetystä rahastovallisuudesta. Lajien väliset erot urheilijoiden palkkioitasossa sekä säätiöiden harjoittama sijoitustoiminta ja sijoitustoiminnan tavoitteet johtavat eroihin eri lajien urheilijarahastojen koossa ja niiden tuotoissa.

Urheilijarahastoa voidaan verrata vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutukseen, joka on verotuksellisesti tuettu sijoitusmuoto, jossa verovelvollinen säästää omaa eläkkeelle jäämistään varten. Eläkevakuutuksen maksut tiettyyn rajaan asti ovat verotuksessa vähennyskelpoisia, eikä säästöaikana vakuutus sopimukseen kuuluvien sijoitusten tuottoa veroteta.

Suomessa sovelletusta eläkesäästämisen verokohtelusta, jossa eläkevakuutusmaksut maksetaan verovapaista tuloista ja niiden tuotot ovat verovapaita, mutta eläke on veronalaista tuloa, käytetään nimitystä EET-malli. Tuotot kumuloituvat säästämisaikana verovapaasti, jolloin saavutetaan ns. lykkäysetu. Lykkäysedusta saatu verohyöty on riippumaton säästäjän veroasteesta, kunhan tämä aste on sama sekä säästämisen että eläkeaikana. Vanhoissa eläkesäästämissopimuksissa, oli mahdollista saada lisäksi progressioetua tilanteessa, jossa maksu- ja nostovaiheen veroasteet poikkeavat toisistaan. Etua saadaan, kun nostovaiheen marginaaliveroaste on maksuvaiheen marginaaliveroastetta alempi.

Jääkiekkoilijoilla suoritukset urheilijarahastoon tapahtuvat suoraan työnantajana olevan seuran palkanmaksun yhteydessä ja urheilija voi seuransa kanssa sopia tästä menettelystä melko vapaasti. Rahastomerkintöjä voi tehdä kuukausittain ja merkintöjä voi tehdä kolmeen tarjolla olevaan, eri tuotto- ja riskitasolla olevaan salkkuun. Rahastoon siirretyt varat tuloutuvat aikanaan vähintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana tasaerissä. Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa, myös siltä osin, kun kysymyksessä on rahaston sijoitustoiminnasta kertynyt tuotto. Urheilijarahastossa käytetään edelleen ansiotuloon perustuvaa vähennysmallia, joten sekä lykkäysetu että progressioetu ovat urheilijarahaston käyttäjällä mahdollisia.

Jääkiekkoilijoiden urheilijarahastoon siirretyt varat ovat suuruusluokaltaan n. 15 000 euroa pelaajaa kohden. Tätä keskimääräistä rahastoitua määrää on käytetty tutkielman seuraavassa luvussa esitetyissä laskelmissa. Rahastosta tehtävät nostojen määrät ovat nousseet varsin nopeasti ja ne ovat yli kaksinkertaistuneet työssä käytetyn neljän vuoden seurantajaksolla (2009-12).

4 TUTKIMUSAINEISTO JA TULOKSET

4.1 Tulotiedot ja olettavat rahaston käytöstä

4.1.1 Palkkatiedot

Tätä tutkielmaa varten selvitettiin jääkiekon SM-liigajoukkueiden (14 joukkuetta) palkkatietoja verovuodelta 2010. Pelaajien tulona on käytetty kunkin pelaajan kyseisen vuoden (2010) veronalaisia tuloja valtionverotuksessa¹⁹⁴. Pelaajat ovat valikoituneet joukkuekohtaiseen aineistoon siten, että mukaan on otettu kunkin joukkueen 10 eniten pistettä tehnyttä pelaajaa sekä se maalivahdeista, jolla on kyseiseltä kaudelta eniten pelattuja otteluita. Näin yksittäistä joukkuetta edustaa 11 pelaajaa ja valikoituneista pelaajista voidaan ajatella, että nämä ovat niitä, jotka todellisuudessa pelaavat säännöllisesti ja paljon¹⁹⁵. Pelaajien ansioiden yhteenvedossa on lisäksi vertailtu SM-liigan ja pelaajayhdistyksen ilmoittamia tietoja SM-liigapelaajien keski- ja mediaaniansioista vuosilta 2002- 2011¹⁹⁶.

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 3) pelaajat on ryhmitelty kolmeen tulotasoon siten, että ensimmäinen ja korkein tulotaso muodostuu kunkin joukkueen parhaiten palkatun pelaajan ansioiden keskiarvosta. Taulukossa tälle tulotasolle asetuvasta pelaajasta on käytetty nimitystä *tähtipelaaja*. Seuraava, eli keskimäinen tulotaso, muodostuu kunkin joukkueen keskiarvopalkkojen keskiarvosta. Taulukossa tälle tulotasolle asetuvasta pelaajasta on käytetty nimitystä *vakiopelaaja*. Kolmas ja alin tulotaso on muodostettu käyttämällä keskimääräisenä ansiotasona 40%:a vakiopelaajan ansioista. Tähän ansiotasoon kuuluvasta pelaajasta on taulukossa käytetty nimitystä *tulokaspelaaja*.

Taulukossa on lisäksi esitetty Suomen Jääkiekkoliigajoukkueiden pelaajayhdistyksen (SJRY) jäsenilleen tekemän kyselyn mukaiset kauden 2010-11 keskiarvo- ja mediaanipalkat¹⁹⁷. Pelaajayhdistyksen tekemän kyselyn tietojen voidaan lähtökohtaisesti olettaa poikkeavan jonkin

194Tiedot on koottu vertaamalla MTV3:n 2.11.2011 julkaisemassa ”SM-liigan suuri palkkavertailu” esitettyjä tulotietoja Verohallinnon tietokantaan verotuksen julkisista tiedoista verovuodelta 2010. Vertailun perusteella voidaan todeta, että em. palkkavertailussa on käytetty kunkin pelaajan veronalaisen tulon määrää vuoden 2010 valtionverotuksessa.

195Valinnan perusteella voitaneen ajatella, että ainakin nämä pelaajat ovat työnantajan näkökulmasta täysimääräisesti ja säännöllisesti työtään tekeviä työntekijöitä.

196SJRY:n pelaajakysely 2011.

197SJRY:n pelaajakysely 2011. Lisäksi pidemmän ajan keskiarvo- ja mediaanipalkoista mm. *Kilpa- ja huippu-urheilun faktapankki - 2012*.

verran niistä tuloksista, jotka saadaan verotustietojen perusteella. Tämä on seurausta siitä, että pelaajayhdistyksen kysely koskee elokuusta huhtikuuhun kestävästä pelikautta eikä kalerivuotta. Lisäksi pelaajayhdistyksen palkkakyselyn toteutustapa on sellainen, jonka perusteella ei voida tehdä samanlaista, yksittäisen pelaajan palkkatasoon perustuvaa ryhmittelyä, kuin verotustietoihin perustuvasta aineistosta on voitu tehdä. Pelaajayhdistyksen kyselyn tietoja voitaneen silti pitää käyttökelpoisina tätä tutkielmaa varten ja käyttää niitä hyvänä vertailutietona verotustietoihin.¹⁹⁸

Taulukko 4. Jääkiekon SM-liigan pelaajien keskimääräiset vuosi- ja kuukausiansiot pelaajaryhmittäin (verovuosi 2010).

NIMIKE	VUOSIANSIOT (euroa / vuosi)	KK-ANSIOT (vuosiansio / 12)	SELITE
”Tähtipelaaja”	209.000	17.416,67	Seurojen (14 seuraa) parhaiten palkattujen pelaajien keskiarvo
”Vakiopelaaja”	86.000	7.166,67	Keskiarvo seurojen (14 seuraa) vakiopelelaajien keskiarvosta
<i>keskiarvo</i>	<i>81.996</i>	<i>6.833</i>	<i>pelaajayhdistyksen (SJRY) kyselyn mukaan, kausi 2010-11.</i>
<i>mediaani</i>	<i>63.000</i>	<i>5.250</i>	<i>pelaajayhdistyksen (SJRY) kyselyn mukaan, kausi 2010-11.</i>
”Tulokaspelaaja”	34.400	2.866,66	40% vakiopelaajan vuosiansiosta

Jääkiekkoilijoiden ansiotasoon liittyvänä muuna vertailuna seuraavassa taulukossa on esitetty Veronmaksajain keskusliitto ry:n¹⁹⁹ vuotta 2012 koskevaa palkkaverovertailua varten tehty ryhmittely, joka kuvaa suomalaisten keskimääräisiä palkkatasoja. Taulukossa on lisäksi esitetty esimerkinomaisesti eri ammatteja tai työtehtäviä kuvaamaan kutakin käytettyä palkkaryhmää.

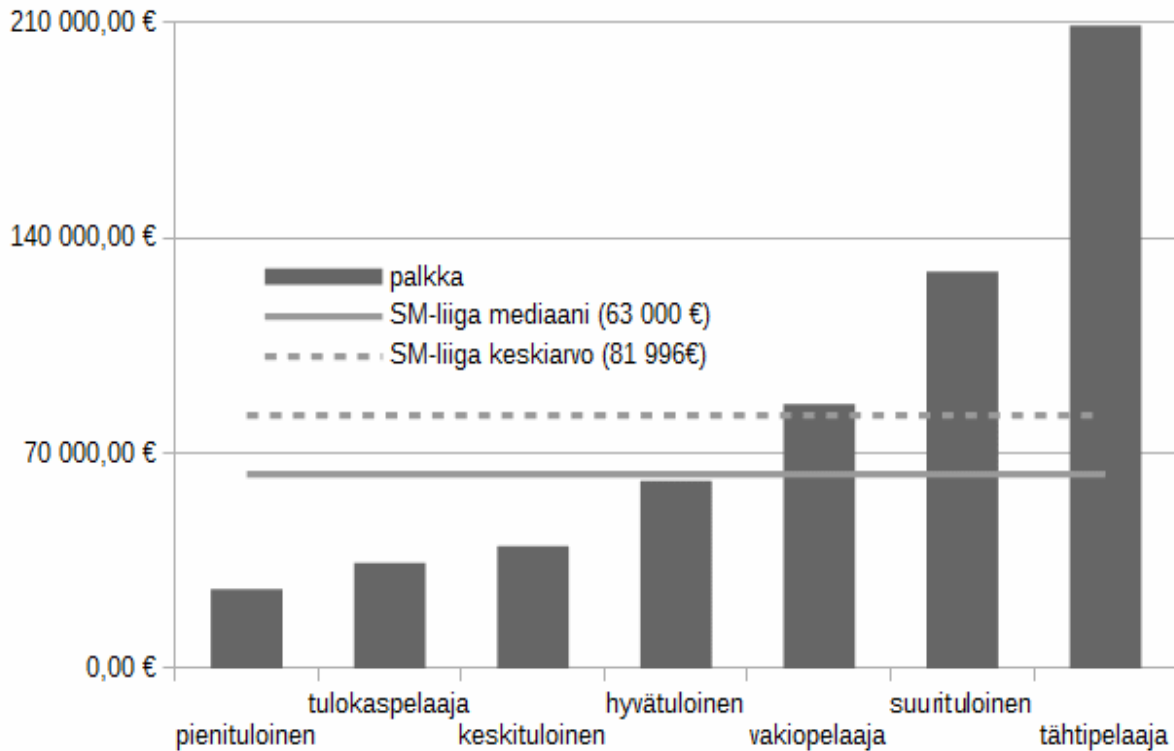
198 Jääkiekkoyhdistyksen tavanomaisesti kuuluu n. 25-30 sopimuspelaajaa, joista n. 18-20 ovat kulloinkin pelaavassa kokoonpanossa. Koska tutkielmassa käytetyn ”Vakiopelaajat”-palkkaryhmän määrittelyyn on käytetty eniten pisteitä keränneitä ja siten myös oletettavasti paljon pelanneita pelaajia, lienee perusteltua olettaa heidän palkkojensa olevan koko yhden seuran sopimuspelaajien keskiarvoa ylempänä. Toisaalta, tällöin tulisi myös olettaa, että pelaajayhdistyksen jäsenistö koostuisi tasaisesti kaikista sopimuspelaajista, eikä painottuisi vain joukkueensa enemmän pelaaviin pelaajiin.

199 *Punakallio* 2012. Kansainvälinen palkkaverovertailu, s. 6-7.

Taulukko 5. Suomalaisten palkansaajien palkkatasot tuloryhmittäin. (*Punakallio* 2012)

NIMIKE	VUOSIANSIOT (euroa / vuosi)	KK-ANSIOT (vuosiansio / 12)	ESIMERKKEJÄ
<i>Suurituloinen</i>	129.200	10.766,67	johtaja (yks.sektori), johtava lääkäri (kunta), hallintoneuvos (valtio)
<i>Hyvätuloinen</i>	61.000	5.083,33	lainopillinen asiantuntija (yks.sektori), tuotantojohtaja (teoll.), erityisasiantuntija (valtio/terv.huolto)
<i>Keskituloinen</i>	39.700	3.308,33	Käyttäjätukihenkilö (teknologia), opettaja (peruskoulu), hallinnon erityisasiantuntija (kunta)
<i>Pienituloinen</i>	25.800	2.150	Kassatyöntekijä, tarjoilija, hoiva- ja terveydenhuollon työntekijä

Aineistoa vertailemalla (Taulukko 4 ja Taulukko 5) voidaan todeta, että jääkiekon SM-liigassa pelipaikan saavuttava tulokaspelaaja asettuu ansiotasolla mitaten keskituloisen suomalaisen palkansaajan tasolle. Mikäli pelaaja etenee joukkueessaan vakituisesti pelaavien ja pisteillä mitattuna kymmenen tärkeimmän pelaajan joukkoon, on odotettavissa että hänen ansiotasonsa on jo ylittänyt hyvätuloisen palkansaajan ja lähestyy suurituloisten keskimääräistä ansiotasoa (ks. Kuvio 3 seuraavalla sivulla).

Kuvio 3. Vertailu jääkiekon SM-liigan palkoista suomalaisten palkansaajien tulotasoihin tuloryhmittäin luokiteltuna.

4.1.2 Uraskenaariot ja oletamat rahastoitavista varoista

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 5) on esitetty kolme kuvitteellista peliuraa kuvaamaan yksittäisen pelaajan koko urheilu-uran aikaisia ansioita ja rahastosuorituksia. Urankestoksi on määritelty 12 vuotta ja peliurille on ajateltu 3 vaihtoehtoista skenaariota. Ensimmäisessä vaihtoehdossa pelaaja on 4 vuoden tulokasajan jälkeen edennyt vakiopelaajaksi, jollaisena pysyy uransa päättymiseen asti (8 vuotta). Tämä skenaario on nimetty *perusuraksi*. Toisessa vaihtoehdossa pelaajan tulokasvaihe kestää 2 vuotta, jonka jälkeen hän on pääosan urastaan vakiopelaaja, mutta kuuluu lisäksi kaksi vuotta joukkueen tähtipelaajiin. Tämä skenaario on nimetty *menestyksekkääksi uraksi*. Kolmannessa skenaariossa pelaaja on vain yhden vuoden tulokkaan roolissa, siirtyy sitten vakiopelaajaksi (4 vuotta) ja edelleen tähtipelaajaksi (7 vuotta). Viimeinen skenaario on nimetty *tähtipelaajan uraksi*.

Urheilijarahaston käytöstä saatujen tietojen²⁰⁰ perusteella kullekin pelaajaryhmälle on mää-

ritelty vuosittain rahastoitava säästösumma siten, että urheilijarahastoon siirrettävää vuotuista summaa on pidetty tähtipelaajalla 37 500 euron, vakiopelaajalla 15 000 euron²⁰¹ ja tulokaspelaajalla 6 000 euron. Rahastosuorituksen suuruutena vakiopelaajalla on käytetty rahastosuoritusten vuotuista keskiarvoa (15 000 euroa). Tähti- ja tulokaspelaajan rahastosuoritus on laskettu käyttämällä vastaavaa suhdelukua kuin tähti- tai tulokaspelaajan palkka on vakiopelaajan palkasta²⁰². Koko uran aikaisia urheilijarahastosuorituksia on taas pyritty selvittämään yhdistämällä pelaajan kuulumisen tiettyyn pelaajaryhmään uransa aikana ja laskemalla yhteen kyseisen pelaajaryhmän oletetut vuotuiset rahastosuoritukset. Lisäksi mukaan on laskettu urheilijarahastossa tapahtuva oletettu arvonnousu 3 % / vuosi²⁰³. Taulukossa esitetty loppusumma on tehtyjen rahastosuoritusten ja rahastointiaikaisen arvonnousun²⁰⁴ yhteismäärä ennen kuin rahastoa aletaan uran päätyttyä purkamaan. Viimeisessä sarakkeessa nähdään rahastointiaikana syntyvä verosäästö. Samalle summalle käytetään myös nimeä *veroluotto*, kun työssä myöhemmin verrataan urheilijarahastoa sijoituksena vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen.

201Lähtökohta vakiopelaajan palkalle on tutkielman sivulla 58 (Taulukko 3) esitetty pelaajakohtainen keskiarvo (15.480,51 euroa) vuosina 2009-12 tehdyistä urheilijarahastosuorituksista. Luku on pyöristetty lähimpään 1 000 euroon.

202Tähtipelaajan keskimääräinen palkka on n. 2,5-kertainen vakiopelaajaan nähden kun taas tulokaspelaajan palkka on n. 40 % vakiopelaajan palkasta.

203Tuotto prosentti on saatu käyttämällä Jääkiekkopelaajien Koulutus- ja Ammatinedistämiskeskityksen ”Tasapainoinen” sijoitusprofiilin vuosituottoa 5,5 %, josta on vähennetty oletettu inflaatio 2,5 %.

204Taulukossa tuotto prosenttien kohdalla esitetty arvonnousu kuvaa jaksollisten suoritusten loppuarvoa. Loppuarvo on vuosittain maksettujen pääomien ja niille rahastointiaikana kertyvien tuottojen (korkea korolle) yhteismäärä taulukossa esitettyssä järjestyksessä laskettuna.

Taulukko 6. Jääkiekkoilijoiden vaihtoehtoiset uraskenaariot. (oma esitys)

URASKENAARIO (12 vuoden peliura)	NIMIKE	KESTO (vuotta)	RAHASTO- SUORITUS VUODESSA	RAHASTO- SUORITUKSET YHTEENSÄ	VEROSÄÄSTÖ ts. VEROLUOTTO
”Perusura”	”Tulokaspelaaja”	4	6 000	24 000	9 480
	”Vakiopelaaja”	8	15 000	120 000	61 800
				144 000	71 280
Tuotto 3 % / a				26 139	
YHTEENSÄ				170 139	
”Menestyksekkäs ura”	”Tulokaspelaaja”	2	6 000	12 000	4 740
	”Vakiopelaaja”	8	15 000	120 000	61 800
	”Tähtipelaaja”	2	37 500	75 000	38 250
				207 000	104 790
Tuotto 3 % / a				34 022	
YHTEENSÄ				241 022	
”Tähtipelaajan ura”	”Tulokaspelaaja”	1	6 000	6 000	2 370
	”Vakiopelaaja”	4	15 000	60 000	30 900
	”Tähtipelaaja”	7	37 500	262 500	133 875
				328 500	167 145
Tuotto 3 % / a				55 513	
YHTEENSÄ				384 013	

Nähdään, että 12 vuoden kuluessa ns. ”perusuran” jääkiekkoilija on ehtinyt säästää urheilijarahastoon yhteensä 170 139 euroa, ”menestyksekkään uran” luonut kiekkoilija yhteensä 241 022 euroa ja ”tähtipelaaja” 384 013 euroa. Rahastoon kertyneistä varoista tai niistä saaduista tuotoista ei rahastoinnin aikana ole vielä maksettu veroja.

4.1.3 Rahastoitujen säästöjen tuloutus

Urheilu-uran päätyttyä urheilijarahastossa olevia varoja voidaan tulouttaa 2 – 10 vuoden kuluessa. Seuraavassa taulukossa (Taulukko 7) urheilijarahastosta tuloutuvat varat on laskettu kahdella eri vaihtoehdolla (tuloutus 5 vuodessa ja tuloutus 10 vuodessa). Lisäksi tuloutuksen aikana rahastopääomalle kertyvä tuotto tuloutuu yhtenä ylimääräisenä vuonna (5 vuoden tuloutuksessa 6. vuonna tai 10 vuoden tuloutuksessa 11. vuonna). Tämä tarkoittaa sitä, että rahastoitu määrä (pääoma ja säästöaikana kertynyt tuotto) maksetaan tasaerissä ja tuotto, joka kertyy tuloutusaikana, maksetaan omana eränään tuloutusajan päättymistä seuraavana vuonna.

Taulukossa 7 (alla) näkyy kunakin vuonna maksetun pääoman arvonnousu siihen asti kun pääoma kotiutetaan pelaajalle. Arvonnousu jatkuu vielä pääoman kotiuttamisen jälkeen siihen asti, kunnes myös rahaston tuotto puretaan. Taulukossa esitetään myös urheilijan oletettu työhön palaaminen viidentenä vuonna uran päättämisestä. (viittaus Ruotsin tutkimuksiin). Urheilijan siviilityön tulotasoksi kuudentena vuonna urheilu-uran päättämisestä on oletettu jääkiekkoilijan mediaanipalkkataso (63 000 euroa/vuosi).

Taulukko 7. Jääkiekkoilijoiden rahastosäästöjen kertymä. (oma esitys²⁰⁵)

	rahastopääoma	Tuloutus / vuosi	Muut ansio- tulot / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Vero- / marg.vero %:t
”Perusura”	170 139				
tuloutus 5 v		34 028		34 028	22 / 40
tuloutus 10 v (1-5)		17 014		17 014	9,5 / 27,5
tuloutus 10 v (6-10)		17 014	63 000	80 014	34,5 / 51,5
Tuloutusajan tuotto / (6. vuoden tulo)		10 208	63 000	73 208	
Tuloutusajan tuotto / (11. vuoden tulo)		22 969	63 000	85 969	
”Menestyksekkäs ura”	241 022				
tuloutus 5 v		48 204		48 204	27,5 / 43,5
tuloutus 10 v (1-5)		24 102		24 102	16 / 28,5
tuloutus 10 v (6-10)		24 102	63 000	87 102	36 / 51,5
Tuloutusajan tuotto / (6. vuoden tulo)		14 461	63 000	77 461	
Tuloutusajan tuotto / (11. vuoden tulo)		32 538	63 000	95 538	
”Tähtipelaajan ura”	384 013				
tuloutus 5 v		76 803		76 803	34 / 51,5
tuloutus 10 v (1-5)		38 401		38 401	24 / 40
tuloutus 10 v (6-10)		38 401	63 000	101 401	38 / 50,5
Tuloutusajan tuotto / (6. vuoden tulo)		23 041	63 000	86 041	
Tuloutusajan tuotto / (11. vuoden tulo)		51 842	63 000	114 842	

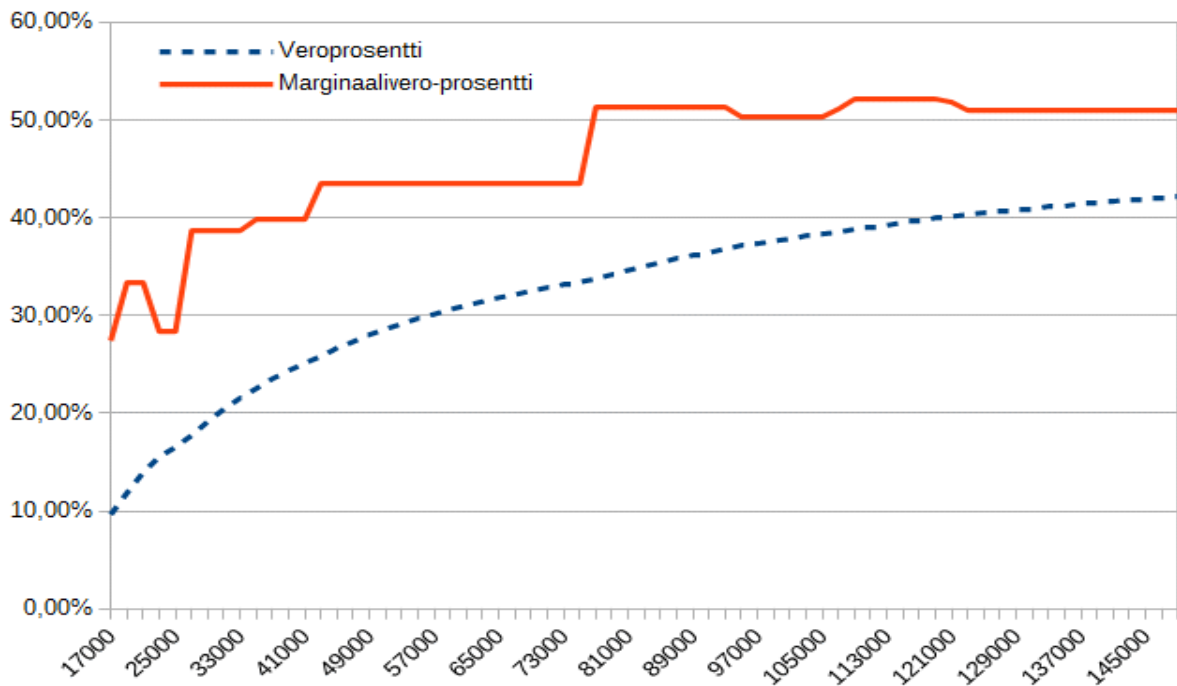
²⁰⁵Veroprosentit on laskettu Verohallinnon vuoden 2013 veroprosenttilaskuria apuna käyttäen. Laskuri huomioi viran puolesta tehtävät vähennykset. Laskurissa kunnan tuloveroprosenttina on käytetty 19,25 %, ja seurakunnan tuloveroprosenttina 1,15 %:a.

4.2 Verosäästöt urheilijarahastossa

4.2.1 Verosäästö rahastointivaiheessa

Pelaajalle, joka siirtää osan tuloistaan urheilijarahastoon, voidaan laskea rahaston käytöstä syntyvä vuotuinen verosäästö. Kuvitellaan ensin, että kaikkea pelaajan tietyn tason ylittämää lisätuloa verotetaan marginaaliveroprosentilla. Tässä tutkielmassa ns. tähtipelaajan asemaan päässeen pelaajan on arvioitu ansaitsevan vuosittain 209 000 euroa, jolloin hänen marginaaliveroprosenttinsa on 51. Mikäli pelaaja siirtäisi kaikki lisätulonsa urheilijarahastoon, verotus ei realisoidu tämän tulon osalta ja pelaaja saa marginaaliveroprosentin suuruisen verosäästön tehdessään siirron rahastoon. Kuten tutkielmassa aiemmin on todettu, vero todellisuudessa ensin lykkääntyy myöhempään hetkeen ja siitä syntyvä etu (tai haitta) selviää vasta myöhemmin.

Kuvio 4. Ansiotulojen vero- ja marginaaliveroprosentit vuonna 2013 (asteikko *Verohallinto* ja *Veronmaksajain keskusliitto ry* (2013) mukailten).

Marginaaliveroprosentti on yllä (Kuvio 3) esitetty graafisesti. Kuvaajasta nähdään, että vain tulokaspelaajan palkka (34 400 euroa) sekä pelaajapalkkojen mediaani (63 000 euroa) jäävät kuvaajan siihen osaan, joka on alle korkeimpien (yli 50 %) marginaaliveroasteiden. Jo vakio pelaajan tulotasolla (86 000 euroa) marginaalivero on jo vähintään 50 %:a. Kun tulosta tehtävä vähennys tehdään tässä marginaaliverotuksen vaiheessa, saadaan siitä

verojen näkökulmasta mahdollisimman suuri säästö²⁰⁶.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (Taulukko 8) vuotuista verosäästöä on tarkasteltu pelaajatyypeittäin. Tulokaspelaajan tulotasolla (vuositulot 34 400 euroa) tämän marginaaliveroprosentti on 39,5. Vuotuisesta rahastosuorituksestaan (6 000 euroa) tulokaspelaajalle syntyy verosäästöä 2 370 euroa. Vakiopelaajan vuotuisesta rahastosuorituksesta (15 000 euroa) syntyvä verosäästö on 7 725 euroa. Verosäästö on suhteellisesti suurempi, johtuen korkeammasta marginaaliveroasteesta (51,5 %). Tähtipelaajan vuotuisesta 37 500 euron rahastosuorituksesta verosäästöä syntyy 19 125 euroa. Tähtipelaajan marginaaliveroprosentti on myös korkea, eli 51,5 %:a.

Taulukko 8. Rahastoitavasta tulosta saatava vuosittainen verosäästö (pelaajatyypeittäin).

	Verotettava tulo / vuosi	Marg.vero %	Rahastosiirrot / vuosi	Verosäästö / -luotto vuodessa
”Tulokaspelaaja”	34.400	39,5	6 000 €	2 370 €
”Vakiopelaaja”	86.000	51,5	15 000 €	7 725 €
”Tähtipelaaja”	209.000	51	37 500 €	19 125 €

Koko uran käsittävällä tarkastelulla verosäästö perusuran pelanneella pelaajalla on 71 400 euroa, menestyksekkään uran luoneella 104 850 euroa ja tähden uran luoneella pelaajalla 167 175 euroa. Rahastossa ollessaan tälle määrälle kertyvä tuotto on verovapaa.

Taulukko 9. Rahastoitavasta tulosta saatava uranaikainen verosäästö (uraskenaarion mukaan).

	Rahasto uran päätyessä	Verosäästö / ura	Rahastosiirrot / ura	Rahaston tuotto (3% / vuosi)
”Perusura”	170 139	71 280	144 000	26 139
”Menestyksekkäs ura”	241 022	104 790	207 000	34 022
”Tähtipelaajan ura”	384 013	167 145	328 500	55 513

4.2.2 Verojen määrä tuloutusvaiheessa

Taulukon 10a perusteella perusuran pelannut pelaaja, joka tulouttaa rahastonsa viidessä

²⁰⁶Tämä ns. ”upside down” -vaikutus tarkoittaa sitä, että verovelvollinen hyöttyy vähennyksestä (verotuesta) sitä enemmän, mitä suuremmat hänen ansiotulonsa ovat, johtuen verotuksen progressiosta. *Määttä* 2007, s. 99-100; Tietyissä tilanteissa tämä voi olla tavoitteiden vastaista. Ks. *Hjerppe – Kari* 2003, 40-41.

vuodessa, maksaa varoja tulouttaessaan veroa yhteensä 41 870 euroa. Veroista 37 430 euroa (5 x 7 486 euroa) syntyy ensimmäiseltä viideltä varsinaiselta tuotusvuodelta. Tämän lisäksi 6. vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, eli 10 208 eurosta, veroja maksetaan 4 400 euroa. Huomioitavaa viiden vuoden tuloutuksessa on, että 6. vuoden tulo (tuloutusvaiheen tuotto) saadaan samanaikaisesti 63.000 euron suuruisten muiden ansiotulojen kanssa. Muista ansiotuloista johtuen tuloutusajan tuoton verotus tapahtuu 43,5 %:n marginaaliverokannan mukaan. Taulukoissa oleva ”Välisumma” -rivi kertoo rahastosta tuloutuvien ansioiden ja näistä maksettavien verojen yhteismäärän ilman muiden ansiotulojen osuutta.

Taulukko 10a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Perusura” (5 vuoden tuloutus).

”Perusura” rahastosäästöt 170 139 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 5 v	1. - 5.	34 028	34 028	7 486	37 430	22,0 %
Tuloutusvaiheen tuotto	6.	10 208	10 208 (73 208)	4 440 (24 285)	4 440	43,5%
VÄLISUMMA	1. - 6.	180 348			41 870	23,2
<i>muut tulot</i>	6.		63 000	19 845		31,5 %
YHTEENSÄ	1. - 6.	180 348	243 348		61 715	25,4

Verratessa todellisuudessa maksettuja veroja (41 870 euroa) säästämisaikana syntyneeseen verosäästöön (71 280 euroa, ks. Taulukko 8 edellisellä sivulla) lopulliseksi verosäästökseen saadaan 29 410 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilijarahaston vaikutuksesta veroja maksetaan n. 59 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva verovelvollinen ilman rahoitintimahdollisuutta maksaisi.

Mikäli perusuran pelannut pelaaja tulouttaisi rahastonsa kymmenessä vuodessa (Taulukko 10b, seuraavalla sivulla), maksaa hän tuloutuvista varoista veroa yhteensä 55 076 euroa. Veroista 8 080 euroa (5 x 1 616 euroa) syntyy vuosien 1. - 5. aikana ja 37 005 euroa (5 x 7 401 €) 6. - 10. tuloutusvuodelta. Tämän lisäksi 11. vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, eli 22 969 eurosta, veroja maksetaan 9 991 euroa. Huomioitavaa kymmenen vuoden tuloutuksessa on, että tulot kuudennesta tuloutusvuodesta eteenpäin saadaan samanaikaisesti 63.000 euron suuruisten muiden ansiotulojen kanssa, joiden vaikutuksesta kuudennesta tuloutusvuodesta eteenpäin verotus tapahtuu 43,5 % marginaaliverokannan mukaan.

Taulukko 10b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Perusura” (10 vuoden tuloutus).

”Perusura” rahastosäästöt 170 139 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 10 v	1. - 5.	17 014	17 014	1 616	8 080	9,5 %
tuloutus 10 v	6. - 10.	17 014	17 014 (80 014)	7 401 (27 246)	37 005	43,5 %
Tuloutusvaiheen tuotto	11.	22 969	22 969 (85 969)	9 991 (29 836)	9 991	43,5 %
VÄLISUMMA	1. - 11.	193 109	193 109		55 076	28,5 %
<i>muut tulot</i>	6.		63 000	19 845		31,5 %
YHTEENSÄ	1. - 11.	193 109	571 109		174 146	30,5 %

Verrattaessa todellisuudessa maksettuja veroja (55 076 euroa) säästämisaikana syntyneeseen verosäästöön (71 280 euroa, ks. Taulukko 8 edellisellä sivulla) lopulliseksi verosäästökseksi saadaan 16 204 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilijarahaston vaikutuksesta veroja maksetaan n. 77 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva verovelvollinen ilman rahastointimahdollisuutta maksaisi.

Siirryttäessä tarkastelemaan menestyksekkään uran pelannutta pelaajaa (Taulukko 11a), nähdään tämän maksavan rahastosta viidessä vuodessa varoja tulouttaessaan veroa yhteensä 72 570 euroa. Veroista 66 280 euroa syntyy viiden ensimmäisen tuloutusvuoden ajalta (5 x 13 256 euroa). Lisäksi kuudentena vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, eli 14 461 eurosta, veroja maksetaan 6 290 euroa.

Taulukko 11a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Menestysekäs ura” (5 vuoden tuloutus).

”Menestysekäs ura” rahastosäästöt 241 022 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 5 v	1. - 5.	48 204	48 204	13 256	66 280	27,5 / 43,5
Tuloutusvaiheen tuotto	6.	14 461	14 461 (77 461)	6 290 (26 135)	6 290	43,5 %
VÄLISUMMA	1. - 6.	255 481			72 570	28,4
<i>muut tulot</i>	6.		63 000	19 845	19 845	31,5 %
YHTEENSÄ	1. - 6.	255 481	318 481		92 415	29,0

Verrattaessa todellisuudessa maksettuja veroja (72 570 euroa) säästämisaikana syntyne-

seen verosäästöön (104 790 euroa, ks. Taulukko 8 sivulla 65), lopulliseksi verosäästöksi saadaan 32 220 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilijarahaston vaikutuksesta veroja maksetaan n. 69 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva verovelvollinen ilman rahoitintimahdollisuutta maksaisi.

Mikäli menestyksekkään uran pelannut pelaaja tulouttaa rahaston kymmenessä vuodessa, maksaa hän veroa yhteensä 83 854 euroa, josta 19 280 (5 x 3 856 euroa) syntyy vuosien 1. - 5. aikana ja 50 420 euroa (5 x 10 484 euroa) 6. - 10. tuloutusvuodelta. Tämän lisäksi 11. vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, eli 32 538 eurosta, veroja maksetaan 14 154 euroa.

Taulukko 11b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Menestysekäs ura” (10 vuoden tuloutus).

”Menestysekäs ura” rahastosäästöt 241 022 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 10 v	1. - 5.	24 102	24 102	3 856	19 280	16 %
tuloutus 10 v	6. - 10.	24 102	24 102 (87 102)	10 484 (30 329)	50 420 (151 645)	43,5 %
Tuloutusvaiheen tuotto	11.	32 538	32 538 (95 538)	14 154 (33 999)	14 154 (33 999)	43,5 %
VÄLISUMMA	1. - 11.	273 560	273 560		83 854	30,7 %
<i>muut tulot</i>	6. -		63 000	19 845	19 845	31,5
YHTEENSÄ	1. - 11.	273 560	651 560		202 924	31,1 %

Verrattaessa todellisuudessa maksettuja veroja (83 854 euroa) säästämisaikana syntyneeseen verosäästöön (104 790 euroa, ks. Taulukko 8 sivulla 65), lopulliseksi verosäästöksi saadaan 20 936 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilijarahaston vaikutuksesta veroja maksetaan n. 80 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva verovelvollinen tavanomaisesti maksaisi.

Kun tarkastelussa on tähtipelaajan uran pelannut pelaaja, maksaa tämä rahastosta viidessä vuodessa veroja tulouttaessaan veroa yhteensä 141 931 euroa, josta 130 065 euroa syntyy ensimmäisiltä viideltä tuloutusvuodelta (5 x 26 113 euroa) ja lisäksi kuudentena vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, 23 041 eurosta, vielä 11 866 euroa.

Taulukko 12a. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Tähtipelaajan ura” (5 vuoden tuloutus).

”Tähtipelaajan ura” rahastosäästöt 384 013 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 5 v	1. - 5.	76 803	76 803	26 113	130 065	34
Tuloutusvaiheen tuotto	6.	23 041			11 866	51,5
VÄLISUMMA	1. - 6.	407 056			141 931	34,9
<i>muut tulot</i>	6. -		63 000	19 845	19 845	
YHTEENSÄ	1. - 6.	407 056	470 056		161 776	34,4

Verrattuna säästämisaikana saatuun verosäästöön (167 145 euroa, ks. Taulukko 8 sivulla 65), veroja rahastosta saatavista varoista maksetaan 141 931 euroa. Lopullinen verosäästö muodostuu näin n. 25 214 euroksi. Suhteellisesti tämä vastaa n. 85 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva ei-urheilija maksaisi.

Mikäli tähtipelaajan uran pelannut pelaaja tulouttaa rahaston kymmenessä vuodessa, (Taulukko 12b, seuraavalla sivulla) maksaa hän veroa yhteensä 152 151 euroa, josta 46 080 (5 x 9 216 euroa) syntyy vuosien 1. - 5. aikana ja 83 520 euroa (5 x 16 704 euroa) 6. - 10. tuloutusvuodelta. Tämän lisäksi 11. vuonna saamastaan tuloutusajan tuotosta, eli 51 842 eurosta, veroja maksetaan 22 551 euroa.

Taulukko 12b. Rahaston tuloutusvaiheen verotus, ”Tähtipelaajan ura” 10 vuoden tuloutusella.

”Tähtipelaajan ura” rahastosäästöt 384 013 €	Jakso	Tuloutus rahastosta / vuosi	Ansiotulot yhteensä	Verot / vuosi	Verot yhteensä	Verot / tulot (prosenttia)
tuloutus 10 v	1. - 5.	38 401	38 401	9 216	46 080	24 %
tuloutus 10 v	6. - 10.	38 401	38 401 (101 401)	16 704 (36 549)	83 520 (182 745)	43,5 %
Tuloutusvaiheen tuotto	11.	51 842	51 842 (114 842)	22 551 (42 396)	22 551 (42 396)	43,5
VÄLISUMMA	1. - 11.	435 855	435 855		152 151	34,9 %
<i>muut tulot</i>	6.-		63 000	19 845		
YHTEENSÄ	1. - 11.	435 855	813 855		271 221	33,3 %

Verrattaessa todellisuudessa maksettuja veroja (152 151 euroa) säästämisaikana syntyneeseen verosäästöön (167 145 euroa, ks. Taulukko 9 sivulla 65), lopulliseksi verosäästökseksi

saadaan 14 994 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilijarahaston vaikutuksesta veroja maksetaan n. 91 %:a siitä, mitä vastaavalla tulotasolla oleva verovelvollinen tavanomaisesti maksaisi.

4.2.3 Toteutunut lopullinen verosäästö

Urheilijarahaston käytöstä syntyvää lopullista verosäästöä on tässä työssä arvioitu siten, että säästämisaikana tapahtuneista verojen maksun lykkääntymisistä on vähennetty rahaston tuloutusaikana tapahtunut veronmaksu urheilijarahaston. Vertailtaessa säästämisvaiheen verosäästöä aikanaan maksettaviin veroihin (tuloutusvaihe) nähdään, että 5 vuoden tuloutus (Taulukko 13a) lähtökohtaisesti johtaa suhteellisesti suurempaan verosäästöön kaikissa uraskenaarioissa.

Taulukko 13a. Toteutunut lopullinen verosäästö, 5 vuoden tuloutuksella (uraskenaarioiden mukaan).

	Lykätty vero (säästämisvaihe)	Verot (tuloutusvaihe)	Erotus	Erotus (%)	Rahaston tuotto
”Perusura”	71 280	41 870	29 410	- 42,3 %	26 156
”Menestyksekkäs ura”	104 790	72 570	32 220	- 30,7 %	32 837
”Tähtipelaajan ura”	167 145	141 931	25 214	- 15,1 %	47 814

Tilanne ei eniten hyötyvän ryhmän osalta muutu silloinkaan, kun tuloutus tehdään 10 vuodessa. Suhteellinen verosäästö jää jokaisella uraskenaariolla hieman pienemmäksi, mutta etu kuitenkin säilyy.

Taulukko 13b. Toteutunut lopullinen verosäästö, 10 vuoden tuloutuksella (uraskenaarioiden mukaan).

	Lykätty vero (säästämisvaihe)	Verot (tuloutusvaihe)	Erotus	Erotus (%)	Rahaston tuotto
”Perusura”	71 280	55 076	16 204	- 22,7 %	30 099
”Menestyksekkäs ura”	104 790	83 854	20 936	- 20,0 %	40 158
”Tähtipelaajan ura”	167 145	152 151	14 994	- 9,0 %	63 709

Verosäästön lisäksi on huomioitava, että urheilijarahastosta saadaan myös tuottoa.

Taulukossa on esitetty omana sarakkeenaan rahaston tuotto, jota tässä esitystavassa voitaisiin pitää saajansa ”verovapaana tulona”. Koska rahaston tuotto on saatu tuloutusajan kuluessa tästä tulon osasta maksettu vero sisältyy jo tuloutusvaiheen verojen määrään. Vertailusta tavanomaisen rahastosijoituksen ja urheilijarahastosijoituksen välillä tarkemmin tutkielman seuraavassa kohdassa.

4.2.4 Vertailu rahastosijoitukseen ei-urheilijalla

Urheilijarahaston tuoton verotuksen vertailemisessa on käytetty oletusta rahastosäästäjästä (ei-urheilija), jonka bruttoansiotulot vastaavat kuhunkin uraskenaarioon sopivaa jääkiekkoilijaa. Tämä säästäjä sijoittaa identtiseen rahastoon samalla tahdilla ja saman suuruisen bruttotulon kuin jääkiekkoilijat tekevät²⁰⁷. Vertailuna käytetty säästäjä voi kuitenkin käyttää säästämiseensä vain verojen jälkeisiä nettotulojaan. Vertailusäästäjälle sovellettava verotusmalli on näin ollen TEE (pääoman osalta) ja TET (arvonnousun osasta). Seuraavana olevissa taulukoissa on esitetty eroja näiden kahden erilaisen esimerkin avulla.

Taulukko 14a. Urheilijarahaston ja tavanomaisen sijoitusrahaston vertailua (”Perusura”-skenaarion mukaan).

	Rahastopääoma (urh.rahasto) EET-malli	Tuotto (3%)	Verosäästö	Rahastopääoma (norm.) TEE/TET-malli	Tuotto (3%)	Vero tuotosta (sovell. verokanta)	Netto (Euroa)
”Perusura”	170 139	26 139	71 280				
Ilman muita ansiotuloja						5 751 (22 %)	20 388
Muut ansiotulot 63.000 €						9 018 (34,5 %)	17 121
Vertailu (ei-urheilija)			-	98 859	13 728	4 118 (30 %)	9 610

Taulukosta voidaan nähdä, että verovelvollinen, joka voi hyödyntää urheilijarahastoa pysyy kartuttamaan rahastopääomaansa huomattavasti suuremmaksi. Skenaariossa ”Perusura” jääkiekkoilijan rahastopääoma (170 139 euroa) on n. 172 % tavallisen verovelvollisen rahastopääomasta (98 859 euroa.). Kun reaalisena vuosituottona käytetään 3 %:a, jääkiekkoilijan rahastopääoma tuottaa säästöaikana n. 190 %:a verrokkisäästäjän tuotoista. Lisäksi tuottoa nostettaessa ja tilanteessa, jossa jääkiekkoilija tulouttaa rahastonsa viiden vuoden

²⁰⁷Tämä vastaa tilannetta, jossa molemmilla säästäjillä rahastosuorituksen jälkeen muuhun elämiseen käytävissä olevat varat vuotuisista tuloistaan ovat yhtä suuret.

kuluessa, hänen saamaansa tuottoa verotetaan pienemmällä verokannalla (22 %) kuin tavanomaiseen rahastoon säästävää²⁰⁸ verotettaisiin. Siltä osin, kun jääkiekkoilija tässä skenaariossa tulouttaa rahastosäästöjään saaden samanaikaisesti muita ansiotuloja, tuoton verotus on pääomatulon verokantaa kireämpi (34,5 %).

Mikäli sama vertailu tehdään menestyksekkään pelaajauran pelanneen jääkiekkoilijan ja tavanomaisen rahastosäästäjän välillä, tulokset (Taulukko 13b, seuraavalla sivulla) ovat lähes samoja. Rahastopääoma kehittyy edelleen selvästi urheilijarahaston käyttäjän eduksi (n. 177 %:a verrokista), kuten myös rahastolle kertyvä tuotto (n. 199 %). Tulouttaessa rahastoon viiden vuoden tahdissa, jääkiekkoilija on edelleen 27,5 %:n verokannalla edullisemmassa asemassa rahaston tuoton osalta, mutta ero on kaventunut. Tuloutuksen tapahtuessa silloin, kun myös muita ansiotuloja saadaan, verokanta säilyy pääomatulon kantaa korkeampana ja nouseekin kahdella prosenttiyksiköllä (36 %).

Taulukko 14b. Urheilijarahaston tuoton ja vaihtoehtoisen tuoton vertailu ("Menestysekäs ura"-skenaariion mukaan).

	Rahastopääoma (urh.rahasto) EET-malli	Tuotto (3%)	Vero- säästö	Rahastopääoma (norm.) TEE/TET- malli	Tuotto (3%)	Vero tuotosta (sovell. verokanta)	Netto (Euroa)
"Menestysekäs ura"	241 022	34 022	104 790				
Ilman muita ansiotuloja						9 356 (27,5 %)	24 666
Muut ansiotulot 63.000 €						12 248 (36 %)	21 774
Vertailu (ei-urheilija)			-	136 232	17 101	5 130 (30 %)	11 971

Viimeinen skenaarioista noudattaa samaa trendiä kuin kaksi edellistä. Tähtipelaajan uran pelanneen pelaajan rahastopääoma, yhteensä 328 500 euroa, on jo yli kaksinkertainen (n. 204 %) verrokkisäästäjän rahastopääomaan verrattuna. Rahastolle kertyvä tuotto suhteessa verrokkiin on niin ikään näistä esimerkeistä korkein (n. 203 %). Rahaston tuloutus viiden vuoden tahdissa ei kuitenkaan enää onnistu verrokkiä tehokkaammin, vaan verokanta nousee 36 %:iin. Siltä osin, kun muita ansiotuloja saadaan aiempien esimerkkien tapaan, vero-

²⁰⁸Sijoitusrahaston tuottoa verotetaan pääomatulon verokannalla, joka on 30/32 %.

kanta on 38 prosenttiyksikköä.

Taulukko 14c. Urheilijarahaston tuoton ja vaihtoehtoisen tuoton vertailu ("Tähtipelaajan ura"-skenaarion mukaan).

	Rahasto- pääoma (urh.rahasto) EET-malli	Tuotto (3%)	Vero- säästö	Rahasto- pääoma (norm.) TEE/TET- malli	Tuotto (3%)	Vero tuotosta (sovell. verokanta)	Netto (Euroa)
"Tähtipelaajan ura"	328 500	55 513	167 145				
Ilman muita ansiotuloja						18 874 (34 %)	36 639
Muut ansiotulot 63.000 €						21 095 (38 %)	34 418
Vertailu (ei-urheilija)			-	161 355	27 379	8 214 (30 %)	19 165

Urheilijarahaston tuoton verotus ansiotuloina tulisikin huomioida kohdan 4.2.3 taulukoissa 12a ja 12b esitettyjen verosäästöjen lisäksi, kun tilannetta verrataan ns. tavanomaisiin rahastosijoittajiin. Kun muita rahastosijoittajia verotetaan saamastaan tuotosta pääomatulon verokannalla (30/32 %), on urheilijarahastoon säästävällä mahdollisuus tietyissä tilanteissa saada tuotto ulos rahastosta kevyemmin verotettuna. Tämä tapahtuisi sellaisissa tilanteissa, jossa rahaston pääoma ei vielä olisi kasvanut kovin suureksi ja rahastoa tuloutettaisiin ilman, että samanaikaisesti saataisiin muita ansiotuloja. Rahastosta vuosittain tuloutuva pääoma ja sen tuotto tulisi säilyä keskimäärin alle 38 000 eurossa, jotta ansiotulojen verokanta ei nousisi korkeammaksi kuin pääomatulojen verokanta.

4.3 Johtopäätökset

Mikäli rahastosta kotiutettavat tulot yhdessä muiden ansiotulojen kanssa yltyvät ylimmälle marginaaliveroasteelle tai lähelle tätä, verosäästön merkitys jää vähäiseksi. Toisin sanoen, mitä alempaan marginaaliveroasteeseen uran jälkeiset yhteenlasketut ansiotulot yltyvät, sitä suurempaa verosäästöä urheilijarahaston käyttäjälle on odotettavissa. Tutkielmassa tehtyjen laskelmien perusteella näyttäisi siltä, että mikäli tuloutus tehdään välittömästi pelaajauraa seuraavien viiden vuoden kuluessa ja ilman muita ansiotuloja, verosäästö on suurin. Tässä

tutkielmassa esitetyin oletuksin ja viiden vuoden tuloutusaikaa noudattaen ”Perus-” ja ”Menestyksekkään uran” pelanneilla lopullisten verojen määrä jäisi n. 40 – 30 %:a pienemmäksi kuin ilman rahastointimahdollisuutta. ”Tähtipelaajan uran” pelanneella säästö viidessä vuodessa on n. 15 %:a. Kun tuloutusaika pitenee, rahastotuloa saavan muut ansiotulot alkavat vaikuttamaan verosäästöä pienentäen. Pisimmällä 10 vuoden tuloutusajalla ”Perus-” ja ”Menestyksekkään uran” pelanneilla säästö pysyy n. 20 %:n tuntumassa, ”Tähtipelaajan uran” pelanneella n. 10 %:ssa.

On huomioitava, että urheilijarahasto on aina myös sijoitusvaihtoehto ja, varsinkin jääkiekkoilijoiden kohdalla, hyvä sellainen. Jääkiekkoilijoiden Tuki- ja Ammatinedistämissätiön valvoma ja Obsido Holding Oy:n hallinnoimalla rahastolla on riittävän suuri sijoituspääoma ja sen toiminta on muihin rahastoihin verrattuna selvästi tuottohakisempaa. Lisäksi rahaston tarjoamat sijoitusvaihtoehdot (kolme riskeiltään ja tuotto-odotuksiltaan vaihtelevaa salkkua) sekä mahdollisuus vaihdella sijoituksia (mm. kuukausittaisten suoritusten vaihtelu, siirrot salkkujen välillä) hyvinkin vapaasti, eivät juurikaan eroa ulkopuolisista rahastoyhtiöistä. On pidettävä varsin todennäköisenä, että jääkiekkoilija, joka hyödyntää urheilijarahastoa, saa siitä myös ns. sijoitustuottoa. Laskelmien perusteella tämä urheilijarahaston käytöstä aiheutuva ”ylimääräinen” tulo pelaajille vaihtelisi n. 20 000 – 36 000 euron välillä ja olisi karkeasti ottaen n. kaksinkertainen verrattuna siihen tuottoon, jota tavanomainen rahastosäästäjä voisi odottaa saavansa. Parempi tuotto ja suurempi sijoittamiseen käytettävä pääoma perustuu urheilijarahaston tarjoamaan ns. *veroluottoon* ja tälle osuudelle kertyvään tuottoon²⁰⁹.

Urheilijarahaston optimaalinen käyttöalue säästämisvaiheessa on korkeimman marginaaliveroasteen alue, jolloin saavutetaan ns. upside down -vaikutus²¹⁰. Jääkiekkoilijoiden osalta todettiin, että jo ns. vakio pelaajan kohdalla marginaaliveroaste on vähintään 50 %:a. Kun rahastoidut varat säätiön toiminnan perusteella aina myös sijoitetaan, voidaan samalla hyödyntää mahdollisimman suuri veroluotto, jota taas voidaan ajatella mahdollisimman suurena velkavipuna sijoittamisessa. Koska suuri osa SM-liigassa pelaavista jääkiekkoilijoista ovat tällä tulotasolla, heidän tiedostaessaan nämä seikat verosuunnitteluun on todellisuus-

209Kuten tutkielmassa on aiemmin selitetty, urheilijarahaston käyttäjä sijoittaa käytännössä omilla varoillaan sekä lykätyn verotuksen johdosta saamallaan ”vieraalla pääomalla”, eli lykättyjen verojen määrällä. Urheilijalla on sijoituksessaan käytettävissään ns. verovelkavipu.
210mm. *Määttä* 2007, s. 99-100.

dessa mahdollisuus. Koska onnistuminen verosuunnittelussa riippuu ensisijaisesti urheilijarahaston tuloutusvaiheen aikaisesta tulotasosta, jopa sapattivuosien pitäminen tai osa-aikainen työskentely rahaston purkuvaiheessa saattaisi olla entiselle urheilijalle perusteltua. Puuttuvan koulutuksen hankkiminen tuona aikana on luonnollisesti hyödyllisin ja myös urheilijarahaston tarkoituksen kannalta paras vaihtoehto.

Vaikka laskelmissa ei erikseen selvitettykään sitä, minkälainen verotus toteutuisi hyvin suurille rahastosäästöille, vaikuttaisi siltä, että verohyöty siinä tilanteessa vähitellen pienehkö. Vaikka säästämisvaiheen verosäästö syntyisikin korkeimman marginaaliveron alueella, mitä suuremmasta rahastosta on myöhemmin kysymys, sitä korkeammaksi myös tuloutusvaiheen veroaste nousee. Tällaisessa tilanteessa myös rahaston tuottoa verotettaisiin korkeammalla veroasteella kuin pääomatuloa yleensä. Progressiohaitan syntyminen urheilijarahaston käytöstä lienee mahdotonta, ainakaan tilanteessa, jossa säästövaiheen marginaaliveroaste on korkein mahdollinen. Sen sijaan progressioetu hyvin suurien rahastosäästöjen ollessa kysymyksessä lienee käytännössä jo merkityksetön.

5 POHDINTA

5.1 Yksittäisen verovelvollisen näkökulmat

5.1.1 Etu- ja veronmaksukykyisyysperiaate

Pyrittäessä oikeudenmukaiseen verotukseen on ratkaistava ongelma siitä, miten verorasitus jaetaan verovelvollisten kesken. Yhtenä, ja historiallisesti vanhimpana, periaatteena on käytetty etuperiaatetta. Tämä periaate kuvaa ajatusta siitä, että *veroa tulisi maksaa sen hyödyn mukaan, mitä verovelvollinen saa julkisen vallan toimenpiteistä*²¹¹. Veronmaksajan ja veronsaajan välillä vallitsee näin ajatellen *edun ja korvauksen suhde*, joten etuperiaatteesta voidaan käyttää myös ilmaisua *ekvivalenssiteoria*²¹². Veronsaajan näkökulmasta tulot ja menot ovat riippuvaisia toisistaan; enemmän hyötyvä verovelvollinen myös tilittää enemmän veroja.

Etuperiaatteen ongelmana on se, kuinka paljon hyötyä veronmaksajan voidaan katsoa julkiselta vallalta saaneen ja miten tämä muutetaan etua vastaavaksi veroasteeksi²¹³. Lisäksi olosuhteet, joissa suuri osa verotuloista käytetään tulonsiirtona julkiselta sektorilta yksityiselle, on ongelmallinen etuperiaatteen näkökulmasta²¹⁴. Etuperiaatteen soveltaminen onnistuu paremmin mm. kiinteistöverotuksessa, jossa kiinteistöille voidaan katsoa syntyvän etua kunnan infrastruktuurista²¹⁵. Lisäksi käyttöön perustuvissa veronluonteisissa maksuissa, kuten autoverotuksessa, tiemaksuissa tai sosiaaliturvamaksuissa etuperiaatteen mukaisia näkökulmia voidaan soveltaa paremmin.²¹⁶ Etuperiaatteen näkökulmasta ajateltuna verovelvollisen tulot eivät siis ole ensisijainen kriteeri verojen määräytymisessä.

Toinen, ja historiallisesti nuorempi, näkemys oikeudenmukaiseen verotukseen pääsemiseksi on *veronmaksukykyisyysperiaate*. Sen mukaan verovelvollisen tulee *osallistua verojen maksuun oman maksukykynsä mukaisesti*²¹⁷. Maksukykyyn mittarina on lähtökohtaisesti pi-

211 Tikka 1990, s. 50, Myrsky 2009b, s. 745-746.

212 Myrsky 2009b, s. 746.

213 Myrsky 2009b, s. 746.

214 mm. Tikka 1990, s. 50.

215 Tikka 1990, s. 50.

216 Tikka 1990, s. 50, Myrsky 2009b, s. 745-746.

217 mm. Tikka 1990, s. 51, Wikström 2008, s. 74, Myrsky 2009b, s. 745-746.

detty realisoitunutta nettotuloa, jonka määrään verot suhteutetaan.²¹⁸ Tämä näkemys eroaa etuperiaatteesta merkittävästi kahdessa mielessä. Ensinnäkin, verojen määrä on riippuvainen tuloista, ei julkiselta taholta saadusta hyödystä ja toiseksi, tulojen uudelleenjako on mahdollista toteuttaa paremmin²¹⁹.

Veronmaksukyvyyn mittaaminen yksinomaan verovelvollisen nettotuloista ei kuitenkaan ole aivan yksiselitteistä. Todellinen veronmaksukyky voi vaihdella kahden verovelvollisen välillä niin samalla tulotasolla ollessa kuin tilanteessa, joissa tulotasot ovat erilaiset. Ensin mainitussa tilanteessa erot veronmaksukyvyssä voivat syntyä henkilö- tai perhekohtaisten seikkojen johdosta, kun taas jälkimmäisessä kysymyksenä on oikeutus verotuksen progressioon, eli verojen suhteellisen määrän kasvattamiseen tulojen kasvaessa. Näitä, ns. horisontaalista ja vertikaalista oikeudenmukaisuutta²²⁰ käsitellään lyhyesti seuraavassa alaluvussa.

Veronmaksukykyisyyden arviointiin soveltuvampana mittarina Myrsky (2009b) on esittänyt henkilön *kokonaishyvintia*. Tällöin mukaan luetaan henkilön kulutus, varallisuus, vapaa-ajan käyttö sekä muut vastaavat seikat. Tällöin kuvaavampi termi veroista suoriutumiseksi olisi *veronkanto-* tai *-suorituskyky*.²²¹ Ongelmallinen, tai ainakin epätydyttävä, on myös julkisyhteisöjen erilainen asema veronmaksukykyisyyden perusteella tapahtuvan veronmaksun ollessa kysymyksessä. Kärjistetysti ilmaisten, veronsaaja voisi vain ilmoittaa tarvitsemansa veron määrän, jonka maksuun verovelvolliset osallistuvat veronmaksukykynsä mukaan²²². Veronmaksajan saamaa hyötyä ei tällöin pyritäkään suhteuttamaan maksettuun veroon nähden. Oikeudenmukaisuutta voidaan tällöin perustella *utilitaristisista*²²³ päämääristä käsin.

5.1.2 Urheilijarahaston yhteensopivuus periaatteiden näkökulmasta

Kun yksittäisen verovelvollisen kohdalla arvioidaan ajatusta siitä, että veroa tulisi maksaa

²¹⁸Nettotulo tarkoittaa tuloa, josta on vähennetty sen hankkimisesta johtuvat menot. Realisoitumisvaatimus erottaa pelkän arvonnousun siinä, että realisoitumisen jälkeen verovelvollisella on varoja käytettävissään verojen maksuun. Ks. Tikka 1990, s. 51; Wikström 2008, s. 76.

²¹⁹Myrsky 2009b, s. 747.

²²⁰Mm. Myrsky 2013a, s. 137-138. Myrsky lisää oikeudenmukaisuuden arviointiin vielä sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden ja oikeudenmukaisuuden tarkastelun koko verovelvollisen elinkaaren aikana.

²²¹Myrsky 2009b, s. 747-749.

²²²Myrsky 2009b, s. 747.

²²³ Filosofinen ajatus ”suurimman hyödyn tai onnellisuuden periaatteesta” mm. John Stuart Mill (1773-1836), Jeremy Bentham (1748-1832).

suhteessa siihen hyötyyn, mitä tämä verovelvollinen saa julkisen vallan toimenpiteistä, tulisi se urheilijarahastoa käyttävien osalta kääntää päinvastaiseksi. Tulisikin kenties esittää kysymys: ”Mitä verovaroin järjestettyjä toimenpiteitä julkinen valta jättää ammattuurheilijoiden kohdalla tekemättä, jotta verohyötyyn johtava urheilijarahaston käyttö on nykyisellä tavalla perusteltavissa ?”

Urheilijarahaston perustamisvaiheessa urheilijarahastoa puoltavina perusteluina esitettiin mm. sitä, että ammattuuransa päättäneiden urheilijoiden ongelmaksi muodostuu useimmiten ”siviiliammatin” puute opintojen estyttyä ammattimaisen urheilu-uran seurauksena. Voitanee pitää perusteltuna, että urheilijarahastosta saatu tulo ja sen matalampi verotus olisi tällaisena työurien välisenä ”välikäutena” oikeudenmukainen ratkaisu. Tutkielmassa esitettyjen laskelmien mukaan tilanteessa, jossa uransa päättäneellä urheilijalla jo olisi ammatti ja hän aloittaisi ansiotyön pian uran päättymisen jälkeen, verosäästö ei tällaisessa tapauksessa ole yhtä merkittävä. Koska toimeentulo ei tällöin ole pelkän urheilijarahastotulon varassa lienee oikeudenmukaisuusperiaatteen mukaista, että myös verotus voi tässä tilanteessa olla kireämpää.²²⁴

Kuten tutkielman tuloksista voitiin todeta, ammattijääkiekkoilijat Suomessa ovat peliuransa aikana keskimäärin sellaisella ansiotasolla, jossa säästövaiheen suoritukset urheilijarahastoon johtavat merkittävään veroluottoon ja rahastossa ollessaan ovat tuottavasti sijoitettuina. Varojen sijoittamisen näkökulmasta oikeudenmukaisuusperiaate toteutuukin hieman heikommin kuin pelkkää ansiotulojen tasoa tarkasteltaessa. Tutkimustulokset osoittivat, että urheilijarahasto mahdollistaa n. kaksinkertaisen sijoituspääoman käytön säästöaikana verrattuna samalla tulotasolla olevan ei-urheilijan säästämismahdollisuuksiin nähden. Sijoituksista saatu tuotto on vastaavalla tavoin n. kaksinkertainen. Kun tarkastellaan urheilijarahastoja hallinnoivien säätiöiden sijoitustoimintaa, ovat jääkiekkoilijat erityisen hyvässä asemassa vielä säätiöidenkin välisessä vertailussa. Jääkiekkoilijoiden urheilijarahasto on tutkielmassa käytetyn neljän vuoden seurantajakson aikana saavuttanut varsin hyviä tuloksia sijoitustoiminnallaan ja sen sijoitussalkun koko mahdollistaa huomattavasti ammattimaisemman toiminnan harjoittamisen, kuin mihin muilla säätiöillä on mahdollisuus.

224Ks. vertikaalisesta oikeudenmukaisuudesta esim. *Myrsky* 2013a, s. 137.

Toisaalta, urheilu-uran lyhyt kesto ja sen aikainen korkea loukkaantumisriski puoltaa jonkin verran sitä, että yksittäisen urheilijan rahastovarallisuuden on hyvä kehittyä nopeastikin. Lisäksi, poikkeuksellisen pitkä ura ja suuret rahastosäästöt tulisivat kuitenkin johtamaan suhteellisesti kireämpään verotukseen, koska rahaston tuloutusvaihe on rajattu enintään 10 vuoden mittaiseksi. Myös 100 %:n veropohja, eli se, että sekä rahastosäästöt koko määrältään että kaikki niille kertyneet tuotot ovat veronalaista ansiotuloa rahastosta nostettaessa, toimii esteenä mahdollisille muille verosuunnittelutoimille.

Kun tarkastellaan veronmaksukykyisyysperiaatetta käytettäviin jäävien tulojen osalta, urheilijarahaston käyttäminen ei ole ristiriidassa periaatteen kanssa. Kun urheilijarahastoon tehty suoritus on vähennetty rahaston käyttäjän bruttotulosta, maksaa rahaston käyttäjä veronsa samalla verokannalla kuin vastaavalla ansiotasolla oleva ei-urheilija. Tuloutusvaiheessa taas vero maksetaan yhteenlaskettujen ansiotulojen määrittämällä verokannalla, riippumatta siitä, koostuuko tulojen yhteismäärä kahdesta tavanomaisen työn ansioista tai työansioden ja urheilijarahastotulon yhdistelmästä.²²⁵

Kun urheilijarahastoa taas tarkastellaan sijoitustoiminnan näkökulmasta, rahaston käyttäjän ja ei-urheilijan välillä havaitaan eroavaisuuksia. Kun ei-urheilija käyttää tuloistaan tietyn määrän sijoittamiseen, tekee hän tämän verojen jälkeisillä nettovaroillaan. Urheilijarahastoon sijoittava urheilija tekee sijoituksensa bruttomääräisenä. Vaikka verojen osuus sijoitetusta määrästä ei olekaan rahaston käyttäjän omassa käytössä, ei se myöskään ole verovaroina käytettävissä jossakin muualla. Veron maksun sijaan, urheilijarahastoa käyttävä saa tämän verojen määrän käytettäväkseen sijoituksen tuottoa kerryttävänä pääomana, ns. veroluottona.

5.2 Verojärjestelmän näkökulmat

5.2.1 Hyvänä pidettävä verojärjestelmä

Hyvää verojärjestelmää määritteli jo runsaat 200 vuotta sitten skotlantilainen taloustieteilijä Adam Smith. *Wikströmin* (2008) mukaan hänen esittämänsä neljä tavoitetta ovat *verora-*

---

²²⁵Ks. horisontaalisesta oikeudenmukaisuudesta esim. *Myrsky* 2013a, s. 137.

situksien jakaminen suhteessa julkiselta sektorilta saatuun hyötyyn, verovelvollisen oikeus-
suojan korostaminen, verotuksen toteuttaminen mahdollisimman vähin haitoin ja verotuk-
sen taloudellinen tehokkuus²²⁶. Ensimmäistä tavoitetta nimitetään nykyään etuperiaatteeksi
ja toinen voitaneen rinnastaa vaatimukseen verotuksen lakisidonnaisuudesta²²⁷.

Kolmantena tavoitteena Smith tarkoittanee havainnollisuutta, eli sitä, että verovaikutukset
ovat säännöstöstä helposti lainsäätäjän, veroviranomaisten ja verovelvollisten todettavis-
sa²²⁸. Toisaalta, Smithin tavoite saattaa myös tarkoittaa pyrkimystä verotuksen neutraali-
suuteen, eli siihen, että verotus ei väärinä verovelvollisen mahdollisuuksia valita mm. ku-
lutuksen, säästämisen, investointien tai riskinoton välillä²²⁹. Ensin mainittu tarkastelutapa
liittyy lainsäädännön selkeyteen ja yksiselitteisyyteen, joten tällöin tavoitetta voidaan ar-
vioida lainopin näkökulmasta. Jälkimmäinen vaihtoehto on enemmän veropoliittinen kysy-
myksenasettelu siitä, tulisiko verotuksella ohjata verovelvollisen toimia taikka markkinoi-
den toimintaa, vai ei.

Neljäs tavoite voitaneen nykyaikana muotoilla kustannustehokkaan toiminnan
periaatteeksi²³⁰. Verot tulisi kerätä mahdollisimman tehokkaasti ilman virkakoneiston
tarpeetonta paisumista ja vähin kustannuksin. Kaksi viimeksi mainittua tavoitetta ovatkin
olleet ajankohtaisia Suomessa Verohallinnon aloitettua mittavan organisaationsa
uudistamisen vuonna 2008. Valtakunnallisiin yksiköihin siirtymisen lisäksi uudistukseen
liittyviksi strategisiksi päämääriksi asetettiin mm. asiakkaiden mahdollisuudet hoitaa
veroasiansa vaivattomasti ja Verohallinnon tuottava ja taloudellinen toiminta.²³¹

Hyvän verojärjestelmän piirteitä on esitetty kattavasti myös *Meaden komitean* (1978)
raportissa Yhdistyneen kuningaskunnan verojärjestelmästä. Raportissa todettiin kuuden
merkittävimmän hyvän verojärjestelmän piirteiden olevan seuraavat: a) *kannustimet ja*
taloudellinen tehokkuus, b) *tulonjakovaikutukset*, c) *kansainväliset näkökulmat*, d)

²²⁶Wikström 2008, s. 140-141. Ks. myös *Adam Smith Institute* 2013, kohta About Adam Smith.

²²⁷Yleisesti laissa säädetystä oikeudesta verojen perintään mm. PeL 81.1 § *Valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta* sekä PeL 121.3 § *Kunnilla on verotusoikeus. Lailla säädetään verovelvollisuuden ja veron määräytymisen perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta.*

²²⁸Ks. Tikka 1990, s. 56

²²⁹Tikka 1990, s. 47.

²³⁰Wikström 2008, s. 141

²³¹Verohallinto *Vuosikertomus* 2011, s. 34

yksinkertaisuus, [alhaiset] *hallintokustannukset ja ohjeidenmukaisuus*, e) *sopeutumiskyky ja pysyvyys* sekä f) *siirtymäkyky* [järjestelmästä toiseen]²³². Meaden komitean työhön on palattu uudelleen ns. Mirrleesin raportissa²³³, jolla esitettiin kehitysehdotuksia Ison-Britannian verojärjestelmän uudistamiselle. Mirrleesin raporttia on hyödynnetty edelleen mm. tuoreessa VAT:n julkaisussa hyvän veropolitiikan periaatteista²³⁴.

Suomalaisessa oikeuskirjallisuudessa hyvän verojärjestelmän piirteinä on mainittu mm. oikeudenmukaisuus, selkeys, ennustettavuus, neutraalisuus, hallinnollinen tehokkuus ja niveltvyvyys ulkomaisiin järjestelmiin²³⁵. *Tikka* (1990) on näiden lisäksi käyttänyt hyvää verojärjestelmää kuvaavia määritelmiä havainnollinen, johdonmukainen, symmetrinen ja kattava²³⁶. *Määttä* (2007) on myös esittänyt hyvän verojärjestelmän tunnusmerkkeinä kykyä epäasianmukaisten verontorjuntareaktioiden ehkäisyyn sekä yleisesti taloudellista kasvua edistäviä tekijöitä²³⁷. Lisäksi verojärjestelmän johdonmukaisuus ja eurooppaoikeudellinen hyväksyttävyyys ovat muita esiin nostettuja edellytyksiä²³⁸. Laajaa veropohjaa sekä suhteellisen matalia veroasteita on taas ekonomistien piirissä pidetty hyvän verojärjestelmän tuntomerkkeinä²³⁹. Viimeaikaisissa verojärjestelmää koskevissa raporteissa tehokas, läpinäkyvä ja taloudellinen toiminta itse verojen keräämisessä on noussut enemmän esiin²⁴⁰.

5.2.2 Urheilijarahaston yhteensopivuus verojärjestelmään

Jos urheilijarahastoa tarkastellaan suhteessa Smithin kuvaileman hyvän verojärjestelmän ensimmäiseen tavoitteeseen, *etuperiaatteeseen*²⁴¹, voidaan todeta tämän olleen yksi urheilijarahaston perustamisvaiheen yhtenä näkökulmana. Urheilijarahaston tarkoitus on ollut varmistaa urheilijan tukeminen sellaisena aikana uran jälkeen, jolloin urheilu-uran jälkeinen ns. perinteinen työelämä ei vielä hänen kohdallaan ole alkanut. Tilanteessa, jossa

²³²Meade Committee 1978, s. 7-23.

²³³Raportti on julkaistu kaksiosaisena, *Mirrlees Review (2010): Dimensions of Tax Design ja Mirrlees Review (2011): Tax by Design*.

²³⁴Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen julkaisuja 2013:63.

²³⁵Myrsky 2009b, s. 739.

²³⁶Tikka 1990, s. 56-59.

²³⁷Määttä 2007, s. 65, 72-80.

²³⁸Johdonmukaisuudesta ja eurooppaoikeudellisesta hyväksyttävyydestä mm. *Niskakangas* 2011, s. 68-77 ja muista EU:n kehityssuunnista mm. *Myrsky* 2013, s. 327-339.

²³⁹mm. *Mustonen – Pirttilä* 2003, s. 66; *Korkman* 2007, s. 21

²⁴⁰Ks. mm. *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen julkaisuja 2013:63*, s. 5-6; *Mirrlees Review 2011*, s. 22-35; *Valtiovarainministeriön julkaisuja 2010:51*, s. 15-37.

²⁴¹Smithin kuvausta verorasituksen jakamisesta suhteessa julkiselta sektorilta saatuaan hyötyyn, on myöhemmässä kirjallisuudessa nimetty etuperiaatteeksi tai ekvivalenssiteoriaksi. Ks. mm. *Myrsky* 2009b s. 746.

uransa päättäneellä urheilijalla ei enää olisi vakituisia tuloja, toimii urheilijarahasto normaalisti verotuksen keinoin toteutetun tulonsiirron korvaajana. Kyseessä oleva ex-urheilija ei tämän järjestelyn seurauksena tarvitsekaan turvautua yleiseen sosiaaliturvaan, vaan säilyy eräällä tavoin ”omavaraisena” toimeentulonsa osalta. Ilman urheilijarahastosta tuloutuvia varoja, urheilija joko joutuisi tulemaan toimeen minimaalisella sosiaaliturvalla tai häntä jouduttaisiin tukemaan tavanomaista enemmän yhteisistä varoista.

Mikäli urheilija uransa jälkeen ei olisikaan samanlaisen taloudellisen tuen tarpeessa, esimerkiksi siirtyessään välittömästi työelämään, verosäästöä ei tutkielmassa esitetyllä tavalla synny samassa määrin kuin tilanteessa ilman ansiotuloja. Tarvittava tuki²⁴² kohdentuu urheilijarahastosta tuloutuessaan juuri sitä tarvitsevalle ja pienenee sitä mukaa, kun siirtymä tavanomaiseen ansiotyöhön on tapahtunut. Tuen kohdistaminen vastaavalla tarkkuudella tavanomaisen verotuksen keinoin olisi käytännössä mahdotonta. Urheilijarahaston toimintaa tästä näkökulmasta tarkasteltuna voitaisiin hyvinkin pitää etuperiaatteen huomioivana ja siten hyvään verojärjestelmään sopivana.

Toista tavoitetta, *verovelvollisen oikeussuojaa* tai vaihtoehtoisesti, *lakisidonnoisuutta*, tuskin voidaan kyseenalaistaa urheilijarahaston kohdalla. Niin urheilutulon jaksottaminen rahastoa käyttämällä ja sieltä myöhemmin tapahtuva varojen nosto noudattavat mitä suurimmassa määrin voimassa olevaa lakia. TVL:ssa on ensinnäkin selkeä määritelmä urheilutulosta, rahastoon siirrettävien varojen määrä on rajattu laissa ja uran varojen nostamisesta on niin ikään säädetty tarkasti. Laissa todetaan jopa se, milloin verovelvollisen urheilu-ura katsotaan päättyneeksi. Tämän lisäksi lailla säädetään myös itse rahastoa hallinnoivasta säätiöstä ja sen ilmoitusvelvollisuudesta Verohallintoa kohtaan. Rahastoja koskevat säännökset ovat olleet olemassa vuodesta 1999 alkaen eikä niihin ole rahanmääriä lukuun ottamatta tehty merkittäviä muutoksia. Myös oikeuskäytäntöä urheilusta saatuihin palkkioihin ja urheilutulon rahastointiin on olemassa runsaasti.

Vaikka tietty lainsäädännöllinen riski tulevaisuudessa tapahtuvien lakimuutosten osalta on urheilutuloon liittyen olemassa, ei sitä voida pitää kovinkaan merkittävänä. Urheilijarahaston käytössä ei ole kysymys sellaisesta tulkinnanvaraisista alueesta, johon

---

²⁴²Tukena voidaan tässä ajatella taloudellista tukea yleisesti tai urheilijarahaston käytön vaikutuksesta syntyvää verotukea (verosäästöä).

verotuskäytäntöä ei olisi olemassa tai jota Verohallinto ohjeistuksellaan joutuisi puuttumaan, taikka johon odotettaisiin KVL:n tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä. Rahastoa käyttävä verovelvollinen voikin olla hyvin levollisin mielin sen suhteen, että rahastoinnissa tapahtuisi merkittävää tulkintalinjan vaihtumista ilman perusteellisempia, laintasoisia muutoksia.

Kolmas tavoite, eli *verotuksen toteuttaminen mahdollisimman vähin haitoin*, ei sekään liene ongelmallinen urheilijarahaston osalta. Urheilijarahastosta tapahtuviin suorituksiin ja niiden kirjaamiseen (tietyn tyyppiseksi palkanmaksuksi) on vakiintunut käytäntö. Lisäksi verotuksen toimittaminen ennakonpidätyksin rahastoa purettaessa ei hallinnollisesti aiheuta yhtään enempää työtä kuin tavanomainen palkanmaksukaan. Selkeän lainsäädännön seurauksena lienee perusteltua olettaa, että urheilijarahaston kohdalla myös oikeudellinen tehokkuus²⁴³, eli voimassa olevan verolainsäädännön mukainen verotus toteutuu käytännössä. Verovelvollisen näkökulmasta urheilurahastosta uran jälkeen saatu tulo on täysin samanlaista palkkaa ja ansiotuloa, kuin uran aikainen ja ei-rahastoitu tulo. Verovelvolliselle sen saaminen ei aiheuta mitään ylimääräistä kustannusta tai vaivaa sen ilmoittamisessa Verohallinnolle.

Neljäs tavoitteista, *verotuksen taloudellinen tehokkuus*, toteutunee urheilijarahastosta saadun tulon kohdalla edellisen tavoitteen kaltaisesti. Rahastotuloon ei sisälly verotuksen näkökulmasta hallinnollisia toimia lisääviä tekijöitä eikä niiden seurauksena kuluja. Lisäksi rahastotulon veropohja on laaja; siihen ei sisälly ”verovapaata” osaa kuten esimerkiksi osinkotuloihin tai luovutusvoittoihin kuuluu²⁴⁴. Urheilijarahaston avulla tuloa ei myöskään voi lykätä rajattomiin, vaan se tuloutuu väistämättä. Vaikutusta ei myöskään ole sillä, onko rahastotulon saaja tuolloin Suomessa yleisesti verovelvollinen. Tulo katsotaan tässäkin tilanteessa Suomesta saaduksi ja sitä verotetaan Suomessa. Käytännössä verovelvollisen vaikutusmahdollisuudet jäävät ainoastaan verotuksen progressioon vaikuttamiseen, mikäli tällainen valintamahdollisuus hänellä olisi käytettävissä.

243Ks. *Myrsky* 2013, s. 80, alav. 113, jossa *Myrsky* edelleen viittaa *Juuseelan* (1998) väitöskirjaan (s. 95 ss) ja siinä mainittuun verotuksen oikeudelliseen tehokkuuteen. *Määttä* (2007) sen sijaan erottelee nämä nimikkeillä ”administrative costs” ja ”compliance costs”. *Määttä* 2007, s. 82.

244Esimerkiksi osinkotulosta verovapaata on 15 % silloin, kun osinkoa jakaa noteerattu yhtiö. Kun osinkoa jakaa ei-noteerattu yhtiö, osingon pääomatulo-osuudesta verovapaata on 75 %. Luovutusvoiton verotuksessa taas hankintameno-olettaman käyttö johtaa joko 20 tai 40 prosentin verovapaaseen osuuteen.

Sellainen tilanne, jossa ainoastaan urheilijatuloa saava verovelvollinen tekisi samanaikaisesti vapaaehtoisen eläkevakuutuksen suorituksia, säästäisi hän osan veroistaan. Vaikka järjestely siltä näyttäisikin, se ei todellisuudessa tee rahastosta maksettavasta urheilutulosta verovapaata. Eläkevakuutuksen suoritukset ovat tietyn edellytyksin ja tiettyyn rajaan asti verovähennyskelpoisia, mutta riippumatta siitä, minkä tyyppistä tuloa vakuuttaja saa. Vähennys tehdään ensisijaisesti pääomatuloista ja näiden ollessa vähennykseen riittämättömät, alijäämähyvityksen kautta ansiotuloista. Mikäli muuta tuloa kuin urheilutulosta ei ole, vähennys on tehtävä siitä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita urheilutulosta vähennyskelpoisen osuuden ns. ”muuttumista” verovapaaksi.

5.3 Yhteenveto

Tutkielman alussa esitettiin kysymys: *Miten urheilijarahaston käyttö vaikuttaa jääkiekkoilijan kokonaisverorasitukseen Suomessa koko rahastointiajalla tarkasteltuna?* Tällä pyrittiin selvittämään sitä, onko urheilijarahaston käyttäminen verotuksellisesti edullista SM-liigan jääkiekkoilijan todellisella tulotasolla. Tutkielmassa käytettiin kolmea erilaista mallia säästöajalle ja näistä jokaisen kohdalla kahta erilaista säästöjen tuloutusmallia. Vaihtoehtoja oli näin ollen yhteensä kuusi. Säästöaikana, joka myös kuvasi jääkiekkoilijan peliuraa, tutkielmassa käytettiin 12 vuotta. Rahaston tuloutusaikana käytettiin kuutta tai yhtätoista vuotta. Jääkiekkoilijoiden tulotiedot perustuivat vuoden 2010 verotuksen julkisiin tietoihin sekä jääkiekkoilijoiden pelaajayhdistyksen (SJRY:n) teettämiin palkkakyselyihin.

Laskelmien perusteella voitiin havaita, että *urheilijarahaston käyttö SM-liigan jääkiekkoilijan tulotasolla johti kaikissa tapauksissa verosäästöön koko rahastointiaikaa tarkasteltaessa.* Verosäästö vaihteli n. 40 %:sta n. 10 %:iin eri vaihtoehdoissa. Merkittävin säästö syntyi vaihtoehdossa, jossa rahastosäästöt olivat suhteellisen pienet (n. 170 000 euroa) ja niiden tuloutus tapahtui kuuden vuoden aikana siten, että vain kuudentena vuonna saatiin lisäksi muita ansiotuloja. Pienin säästö taas syntyi vaihtoehdossa, jossa rahastosäästöt olivat käytetyistä vaihtoehdoista suurimmat (n. 385 000 euroa) ja niiden tuloutus tapahtui yhdentoista vuoden aikana siten, että kuudennesta vuodesta eteenpäin saatiin lisäksi muita ansiotuloja.

Toisena tutkielman alussa esitettynä kysymyksenä oli: *Saavatko jääkiekkoilijat urheilijarahastosta epäoikeudenmukaista verotuksellista etua muihin verovelvollisiin nähden?* Tällä pyrittiin selvittämään sitä, onko urheilijarahaston käyttö sijoittamisen näkökulmasta etuoikeutetussa asemassa muihin sijoitusvaihtoehtoihin nähden, mutta samalla myös sitä, onko urheilijarahasto kokonaisuutena hyvänä ja oikeudenmukaisena pidettävän verojärjestelmän vastainen. Tutkielmassa verrattiin urheilijarahastoon kertyneiden varojen määrää ja tuottoa siihen, mitä samalla tulotasolla olevan verovelvollisen olisi mahdollista säästää vastaavanlaiseen rahastoon ilman urheilijarahaston mahdollistamaa veroluottoa. Tutkielman lopussa tarkasteltiin lisäksi urheilijarahastosta saadun verosäästön sekä rahastopääoman kertymän yhteensopivuutta hyvänä pidettävän verojärjestelmän tunnusmerkkeihin.

Laskelmien perusteella voitiin havaita, että *urheilijarahasto lähtökohtaisesti tarjoaa epäoikeudenmukaista etua sijoittamisen näkökulmasta.* Urheilijarahaston mahdollistama veroluotto on SM-liigan pelaajien ansiotasolla huomattava ja johtaa n. kaksinkertaiseen rahastopääomaan ja tuottoon verrattuna verovelvolliseen, joka ei voi hyödyntää urheilijarahastoa. Eriarvoisuutta pienentää tosin se, että kertyneet rahastosäästöt tuloutuvat aikanaan ansiotulona, joten tuloutusvaiheessa niitä verotetaan progressiivisella verokannalla ja joka tietyissä tutkielman vaihtoehdoista oli korkeampi kuin pääomatulon verokanta, jolla sijoitusten tuottoa yleensä verotetaan.

Verotuksen yleisten periaatteiden näkökulmasta tarkasteltuna *urheilijarahaston käyttö jääkiekkoilijoilla lähtökohtaisesti sopi hyvän verojärjestelmän osaksi.* Vaikka jääkiekkoilijan todettiin tietyssä skenaariossa saavan melko huomattavan verosäästön (n. 30 – 40 %) uransa ajalta, tämä vaatisi urheilijan tulevista toimeen hyvin pienin ansioin (n. 17 000 euron vuositulo) tai siten, että hän käyttäisi elämiseensä muita säästöjä. Uran jälkeisten muiden ansiotulojen vaikutuksesta ja tilanteessa, jossa rahastoon on kertynyt huomattavasti varoja, verosäästö pienenee (n. 10 – 20%) verotuksen progression johdosta. Etuperiaatteen näkökulmasta tutkielmassa onkin todettu, että urheilija käyttää uran jälkeiseen toimeentuloonsa *omia säästöjään*, eikä tästä syystä joudu turvautumaan muiden veronmaksajien tukeen.

Urheilu-uran poikkeuksellisen lyhyden ja korkean loukkaantumisriskin johdosta rahaston nopea kartuttaminen on myös perusteltua. Mikäli ura katkeaisi loukkaantumiseen jo varhain, tai siinä vaiheessa, jossa rahastointi on vasta aloitettu, veroluotolla tapahtuneen sijoittamisen tuloksena tuloutuvia varoja on oletettavasti kertynyt jonkin verran enemmän. Kuten todettua, rahaston ylenmääräinen kartuttaminen ei enää johda merkittävään verosäästöön, joten nopea varojen kertymä palvelee erityisesti rahaston alkuvaihetta tai pieniä rahastosäästöjä.

Oikeudenmukaisuusperiaatteen osalta horisontaalinen oikeudenmukaisuus toteutui urheilijarahastoiden kohdalla siinä, että rahastosuorituksensa jälkeen urheilija maksaa veroja kuten kuka tahansa samalla tulotasolla oleva verovelvollinen. Uran jälkeen rahastosta tuloutuvat ansiotulot lasketaan mukaan muihin ansiotuloihin, jälleen kuten kenellä tahansa verovelvollisella. Vertikaalisen oikeudenmukaisuuden osalta on todettava, että urheilijalla on huomattava etu tavanomaiseen verovelvolliseen verotettavan ansiotulonsa määrästä päätettäessä. Koska urheilijarahastoa voivat käyttää ainoastaan ammattimaisesti urheilevat ja urheilusta välittömästi tuloa saavat henkilöt, on tälle verovelvollisten ryhmälle jo lähtökohdaisesti myönnetty erioikeus muuhun, laajaan verovelvollisten massaan nähden. Se, että urheilutulo rahastoidaan ja on urheilijan välittömän käytön tavoittamattomissa, tulosta disponointi on, ainakin jääkiekkoilijalla, vähintään hyvin lähellä.

Etenkin jääkiekkoilijoiden urheilijarahasto erottuu selvästi muista urheilijarahastoista siinä, että sitä voidaan pitää todellisena ja varsin hyvänä sijoitusvaihtoehtona. Sijoitussalkkujen valikoimaa, vapauksia vaihdella sijoitusten määrää jopa kuukausittain sekä sijoitukselle saadut verrattain hyvät tuotot, ovat ennemminkin epäoikeudenmukaisia etuja ammattijääkiekkoilijoille. Toisaalta, ammattieurheilun vähittäinen muuttuminen omaksi, erityisesti ammatikseen viimeisten 20 - 30 vuoden aikana ja tämän huomioinut lainsäädäntö ei itsessään ole syynä jääkiekkoilijoiden hyvälle asemalle tällä hetkellä. Enemmänkin syytä voidaan löytää lajin hyvästä asemasta Suomessa ja kansainvälisellä tasolla, sen ympärillä olevasta merkittävästä taloudellisesta toiminnasta ja suuren yleisön kiinnostuksesta. Varmuutta siitä, että jääkiekko vielä 20 vuoden päästä olisi yksin samassa tilanteessa, ei tällä hetkellä ole. Kuten työssä todettiin, lainvalmistelun yhteydessä on jo avattu keskustelu siitä, olisiko myös muilla ammattikunnilla, kuten taiteilijoilla, oltava oikeus saman tyyppiseen

rahastointimenettelyyn.

Yleistäen sanottuna urheilutulojen rahastointijärjestelmä toimii samankaltaisesti kuin vapaaehtoiset eläkevakuutukset ja PS-tilit. Tiettyjen edellytysten mukaisesti rahastoon talletettuja varoja verotetaan vasta silloin, kun ne saadaan omaan käyttöön. Käytännössä menettely tarkoittaa sitä, että verojen maksu lykkääntyy johonkin myöhempään ajankohtaan. Rahastointia voidaan pitää myös sijoitustoimintana, koska rahasto joutuu käytännössä suojaamaan pääomansa vähintään inflaatiota vastaan. Jos tämä on tavoitteena vapaaehtoisissa eläkevakuutuksissa, tai eläkerahastoissa ylipäätään, miksi urheilijarahaston osalta tätä tulisi pitää erityisen haitallisena. Urheilijarahastosta saatavan tulon oma erityispiirteensä uudempiin eläkevakuutuksiin verrattuna on se, että tulo saadaan ansiotulona, keskellä parasta työikää ja, ainakin joiltain tuloutusvuosilta, yhdessä muiden ansiotulojen kanssa.

Lisäksi, kun vapaaehtoisten eläkevakuutusten kohdalla ollaan muutosvaiheessa, jossa eläkkeenä maksettavat suoritukset voivat olla ansio- tai pääomatuloa taikka näiden yhdistelmiä ja joita vielä maksetaan eri ikävuosista alkaen, eivät urheilijarahastosta maksettavat suoritukset ole tähän verrattuna hallinnollisesti raskaita. Rahastosuoritusten tapahtuessa samantapaisena tavanomaisen palkanmaksuun verrattuna ja maksettujen suoritusten tietojen samanaikaisesti välittyvän Verohallinnolle kuten muutkin palkkatiedot, hallinnollisesti urheilijarahasto ei aiheuta ylimääräistä työtä tai kustannuksia.

Jos urheilija todellisuudessa käyttäisi uransa päättämisen jälkeiset muutamia vuotta uuden ammatin opiskeluun, urheilijarahasto toimisi tarkoitettulla tavalla ja kokonaisuutena varmasti oikeudenmukaisesti. Sen sijaan, mitä tehtäisiin tilanteessa, jossa urheilijalla olisi heti mahdollisuus siirtyä työelämään. Tulisiko hänellä edelleen olla mahdollisuus valita siviiliammattin ja ns. ”sapattivuosien” välillä? Entä tulisiko urheilijarahastosta tuloutuvia varoja verottaa eri tavoin, mikäli urheilija itsenäisellä päätöksellään päättää pysytellä ansiotyön ulkopuolella?

Myös työttömällä työnhakijalla on tiettyjä velvollisuuksia ottaa vastaan hänelle tarjottua työtä tai osallistua koulutukseen, jotta oikeus työttömyysturvaan ei katkea. Olisiko urheili-

jarahastosta tuloa saavalla oltava vastaava velvoite osallistua esimerkiksi ammatilliseen tai jatkokoulutukseen? Jos näin ei tapahtuisi, tulisiko rahastotuloa verottaa kireämmin. Toisaalta, tämä saattaisi johtaa ns. ”näennäisopiskeluun”, jotta velvoite täytyisi. Samalla voitaisiin kysyä, miksi opiskeluun osallistumisen pitäisi tässä olla ratkaisevaa. Myöskään ansiotyössä olevalle ja samaan aikaan opiskelevalle ei myönnetä verotuksessa yleistä vähennystä²⁴⁵ siitä, että on päättänyt opiskella.

---

²⁴⁵Tulohankkimiskuluina on mahdollista vähentää sen hetkiseen työhön liittyvän ammattitaidon ylläpitämisestä syntyvät opiskelukustannukset. Jatkokoulutuksesta aiheutuneisiin tai muuhun kuin nykyiseen työtehtäviin liittyviä koulutusmenoja ei hyväksytä vähennettäväiksi.

6 LOPUKSI

Työn kuluessa huomasin urheilijarahastoon liittyvän tutkielman teon olleen vielä alkuperäistä oletustani mielenkiintoisempi ja monivaiheisempi tehtävä. Omasta jääkiekkotaustastani herännyt kiinnostus urheilijarahastoon ja sen käytöstä verosuunnittelussa laajeni työn kuluessa koskemaan mm. vastaavia ulkomaisia järjestelmiä, työnantajien omia henkilöstö- ja eläkerahastoja sekä muita palkkiojärjestelmiä. Suurinta kiinnostusta kuitenkin heräsi verotuksen yleisten periaatteiden (tai yleisten oppien) arviointi ja niihin liittyvä pohdinta. Sillä alueella näkisinkin hyviä jatkotutkimuksen mahdollisuuksia.

Työhön sisältyneiden verolaskelmien teossa oli oma viehätöksensä ja takoin rajatun kohde-ryhmän todellisiin tulotietoihin perustuvat laskelmat mielestäni antoivat tutkielmalle varsin konkreettisen sävyn. Kirjallisuudessa olevat ja etenkin yksilöllisiä eläkevakuutuksia koskevat laskelmat ovat olleet varsin yleisellä tasolla, joten tämän tutkielman mukana tunnen saaneeni paremman kuvan siitä, miten tietyllä tulotasolla oleminen käytännössä vaikuttaa verojen määrään. Kuten työssä käytetyssä kirjallisuudessa ajoittain todettiin, verovelvollisen elinkaareen liittyvien verotusmallien arviointia ei juurikaan ole tehty, vaan verorasituksen arviointi usein kohdistuu yksittäiseen verovuoteen.

Näin lopuksi haluaisin myös esittää kiitokseni Itä-Suomen yliopistolle aikuisia, työssä käyviä opiskelijoita erinomaisesti huomioivasta koulutusohjelmasta. Tiedän sen opiskelijaryhmän, johon itse kuului ja joka koostui työelämässä olevista aikuisista, olevan kanssani asiasta samaa mieltä. Monilla meistä opinnot ovat johtaneet niin eteenpäin työelämässä kuin mielekkäämpiin työtehtäviin. Kuluneen 6 vuoden aikana olen itse tehnyt onnistuneen alanvaihdon opetusosalta verotuksen monimutkaiseen maailmaan. Opintojen järjestelyistä haluaisin korostaa sekä erinomaisia luennoitsijoita että muita käytännön järjestelyjä, joilla työelämässä olevien tilanteet on osattu ottaa huomioon. Omien opintojeni osalta haluan lisäksi kiittää graduni ohjaajaa Matti Myrskyä innostavasta ja hyväntuulisesta opastuksesta ja opetuksesta. Suurimmat kiitokseni haluan kuitenkin osoittaa kotiväelle, eli Ulville ja lapsille, siitä ajasta, jonka kaiken kodin kiireen keskellä olen tähän työhön saanut käyttää. Kiitos teille.

JÄÄKIEKON SM-LIIGAN PELAAJASOPIMUS

1 OSAPUOLET

Pelaaja: _____

Osoite:

Hetu:

Työnantaja: _____

2 SOPIMUSKAUSI

- 2.1 Sopimuskauden pituus Tämän sopimuksen voimassaolo alkaa _____.____.20__ ja päättyy ilman irtisanomista _____.____.20__, ellei toisin ole sovittu.

Työnantaja ja pelaaja voivat irtisanoa sopimuksen kauden _____.____.20__ – _____.____.20__ osalta _____.____.20__ mennessä. Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti.

- 2.2 Koeaika Koeaika on ___ kuukautta. Koeajan kuluessa pelaajasopimus voidaan molemmin puolin purkaa. Koeajan enimmäispituus on neljä (4) kuukautta. Kahdeksaa (8) kuukautta lyhyemmässä pelaajasopimuksessa koeaika voi olla enintään puolet pelaajasopimuksen kestosta. Koeaikaa ei saa sopia siten, että se on voimassa 31.12. jälkeen.

- 2.3 Sopimuksen voimaantulo Tämä pelaajasopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun työnantaja on saanut sopimuksen 4.10 kohdan perusteella lääkärintodistuksen tai osapuolet ovat todenneet, ettei lääkärintarkastusta ole tarpeen tehdä.

3 SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN YLEISET EHDOT

- 3.1 Yleismääräys Pelaaja sitoutuu pelaamaan ja harjoittelemaan työnantajan ja sen määräämän valmennusjohdon määräysten mukaisesti siinä työnantajan suomalaisessa organisaatiossa kuuluvassa joukkueessa, johon työnantaja hänet osoittaa.

Työnantajalla on oikeus siirtää pelaaja ilman tämän suostumusta toisen työnantajan joukkueeseen, jos tämän toisen joukkueen kotipaikka on samalla talousalueella.

Jollei pelaajasopimuksessa ole sovittu muiden kuin edellä tarkoitettujen tilanteiden varalta työnantajan oikeudesta siirtää pelaaja toiseen seuraan eivätkä työnantaja ja pelaaja ole päässeet siirrosta keskinäisissä neuvotteluissaan yhteisymmärrykseen, noudatetaan seuraavaa sääntöä:

Pelaajalla on näissä tapauksissa perustellusta henkilökohtaisesta syystä oikeus kieltäytyä siirrosta. Tämän syyn harkinnassa on otettava huomioon pelaajan henkilökohtaiset olosuhteet sekä työnantajan ja sen joukkueen olosuhteet.

- 3.2 Kurinpito Pelaaja sitoutuu noudattamaan tämän sopimuksen osana Jääkiekon SM-liiga Oy:n (myöhemmin liiga) ja Suomen Jääkiekkoliitto r.y:n (myöhemmin liitto) ja Kansainvälisen Jääkiekkoliiton (IIHF) kurinpitosääntöjä sekä Suomen antidopingsäännöstöä ja hyväksyy sen, että liiga tai sen määräämä elin taikka toimihenkilö voi määrätä pelaajalle mainittujen sääntöjen mukaisia seuraamuksia.

- Pelaaja suostuu siihen, että työnantaja ja liiga voivat pitää julkista rekisteriä kurinpitomenettelyssä annetuista seuraamuksista.
Tämän sopimuksen liitteenä ovat viralliset hyväksytyt kurinpitosäännöt.
- 3.3 Pelaajapalkkiosopimus
Työnantaja maksaa pelaajalle palkan ja muut palkkiot käyttäen tämän sopimuksen liitteenä olevaa pelaajapalkkiosopimusta, ellei toisin sovita.
- 4 PELAAJAN VELVOLLISUUDET
- 4.1 Muut tilaisuudet
Pelaaja sitoutuu osallistumaan työnantajan määräämiin tavanomaisiin mainos- ja markkinointitilaisuuksiin sekä työnantajan yhteistyötahojen tapahtumiin. Lisäksi liigamestaruuden voittaneet pelaajat sitoutuvat olemaan seuransa tilaisuuksissa 5 päivää viimeisen finaalin jälkeen pois lukien maajoukkueeseen liittyvät pelaajat.
Tilaisuuksiin käytettyjen päivien lukumäärä lisätään yleissopimuksen kohdassa 3 mainittuun harjoitusvapaa-aikaan.
Elokuun aikana seuran mahdollisissa promootitilaisuuksissa seuralla on oikeus käyttää pelaajaa ko. tapahtumissa pelaajan ja seuran asiasta niin sopiessa.
- 4.2 Mainossopimukset
Pelaajan on noudatettava työnantajan tekemiä mainos-, markkinointi- ja yhteistyösopimuksia. Työnantajan on pyynnöstä esitettävä selvitys näistä sopimuksista.

Pelaajalla ei ole oikeutta poiketa työnantajan tekemistä mainos-, markkinointi- ja yhteistyösopimuksista eikä tehdä omia vastaavia sopimuksia ilman työnantajan lupaa. Luvan epäämiseen tulee olla työnantajan toimintaan liittyvä perusteltu syy.
- 4.3 Valokuva
Työnantajalla on yksinoikeus pelaajasta joukkueen edustusasussa otettuun valokuvaan ja muuhun vastaavaan tunnisteseen.

Työnantaja voi käyttää tällaisia valokuvia oman organisaationsa ja yhteistyökumppaneidensa markkinoinnissa, joka toteutetaan missä tahansa painetun tai sähköisen viestinnän muodossa.

Pelaaja voi käyttää työnantajan joukkueen edustusasussa otettua kuvaa, jos työnantaja antaa siihen nimenomaisen luvan.
- 4.4 Varusteet ja asusteet
Pelaajan on käytettävä työnantajan määräämää mailamerkkiä ja muita varusteita, jollei toisin sovita.

Pelaajan on käytettävä peleissä, harjoituksissa ja muissa työnantajan tilaisuuksissa työnantajan osoittamia asusteita.
- 4.5 Muut ottelut
Pelaaja ei saa ilman työnantajan lupaa osallistua muiden kuin työnantajan joukkueen jääkiekko-otteluihin.

Pelaajalla on kuitenkin oikeus osallistua liiton alaisuudessa toimivien maajoukkueiden sekä liigan ja Suomen Jääkiekkoilijat r.y:n (myöhemmin SJRY) yhdessä järjestämiin jääkiekko-otteluihin.
- 4.6 Muut urheilulajit
Pelaaja ei saa ilman työnantajan lupaa harrastaa muita urheilulajeja kuin jääkiekkoa.

Pelaaja ei saa harjoittaa lainkaan seuraavia urheilulajeja (tällaisia lajeja ovat esimerkiksi moottoriturheilu, laskuvarjohyppy; lajit yksilöitävä alla olevaan kohtaan):

—
—
—

Muiden urheilulajien tavanomainen harrastaminen on kuitenkin sallittua, mikäli niiden harjoittaminen ylläpitää ja parantaa pelaajan peruskuntoa ja suorituskykyä jääkiekossa.

- 4.7 Ilmoitus poissaolosta Mikäli pelaaja on estynyt pakottavasta syystä osallistumaan joukkueen harjoituksiin tai otteluihin, hänen on ilmoitettava este ja sen syy joukkueen valmennusjohdolle välittömästi esteen ilmettyä.
- 4.8 Omaehtoinen harjoittelu
Pelaajan on henkilökohtaisella harjoittelulla ylläpidettävä peruskuntoaan sinä aikana, jolloin joukkueella ei ole järjestettyä yhteisharjoittelua.

Pelaaja on velvollinen osallistumaan joukkueen valmennusjohdon määräämiin kuntotesteihin. Tällaiset kuntotestit järjestetään siten, etteivät ne ole päällekkäin joukkueen yhteisten loma-ajankohtien kanssa.
- 4.9 Julkiset esiintymiset
Pelaajan on kaikin puolin edistettävä julkisessa toiminnassaan ja esiintymisessään joukkueensa ja jääkiekon myönteistä imagoa ja vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa.

Pelaajan on käyttäydyttävä yksityiselämässään siten, että hänen elämäntapansa eivät vaaranna pelikuntoa ja -vireyttä eivätkä aiheuta joukkueelle ja jääkiekolle negatiivista julkisuutta.
- 4.10 Terveydentilan selvittäminen
Neuvotellessaan pelaajasopimuksesta pelaaja on velvollinen antamaan työnantajalle kaikki terveydentilaansa koskevat tiedot, joilla on vaikutusta hänen pelikykyynsä. Lisäksi hän on velvollinen ilmoittamaan työnantajalle käyttämänsä lääkkeet, lisäravinteet, piristeet ja kaikki urheilussa kielletyiksi tietämänsä tai epäilemänsä aineet.

Pelaaja on velvollinen osallistumaan ennen pelaajasopimuksen voimaantuloa lääkärintarkastukseen, jossa työnantajan nimeämä lääkäri tutkii ja tarkastaa hänen terveydentilansa ja pelikykynsä. Lääkärintarkastus on suoritettava ilman aiheetonta viivytystä. Työnantaja vastaa lääkärintarkastuksen kustannuksista.

Työnantajalla on oikeus saada sopimusta tehtäessä ja sen kestäessä pelaajalle lääkärintarkastuksen tehneeltä tai häntä hoitaneelta lääkäriltä kaikki ne pelaajan terveydentilaan liittyvät tiedot, joilla on vaikutusta pelaajan pelikykyyn.

Työnantaja ja liiga voivat pitää julkista rekisteriä pelaajista, jotka kulloinkin ovat loukkaantumisen tai muun terveydellisen syyn vuoksi estyneitä pelaamasta.
- 4.11 Vedonlyönti
Pelaaja sitoutuu siihen, ettei hän osallistu itse tai edustajansa välityksellä vedonlyöntiin oman joukkueensa otteluista eikä hän muutoinkaan toimi tavalla, joka asettaa hänen toimintansa tai työnantajan aseman suhteessa vedonlyöntiin tai veikkauspeleihin kyseenalaiseksi.

5 TYÖNANTAJAN VELVOLLISUUDET

5.1 Palkan maksaminen

Työnantaja maksaa pelaajalle tämän sopimuksen liitteenä olevassa pelaajapalkkiosopimuksessa sovitun palkan, palkkiot ja muut korvaukset.

5.2 Siirto urheilijarahastoon

Työnantaja maksaa pelaajan pyynnöstä tämän määrittelemän osan palkasta tuloverolain 16 a – c §:ssä tarkoitettuun urheilijarahastoon.

- 5.3 Vakuutukset Työnantaja ottaa pelaajalle urheilijan tapaturma- ja eläketurvan järjestämisestä annetun lain (276/2009) mukaisen vakuutuksen ottaen lisäksi huomioon liigan ja SJRY:n välisessä yleissopimuksessa sovitut vakuutusturvan sisältöä koskevat täsmennykset.
- Työnantaja vastaa vakuutusmaksun maksamisesta vakuutuksenantajalle. Pelaaja suostuu tällä sopimuksella siihen, että työnantaja pidättää pelaajan palkasta 2 %-yksikön (maksu pidätetään pelaajan palkasta enintään 111.330 euroon asti) suuruisen eläkevakuutusmaksun ja tilittää sen vakuutusyhtiölle. Kaudella 2013-2014 laskennassa käytetään vuoden 2013 palkkasummaa = 111.330 €. Summa tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain (395/2006) tarkoitetulla palkkakertoimella.
- Pelaaja suostuu siihen, että työnantaja antaa vakuutusturvan järjestämisen valvonnan toteuttamisen kannalta kaikki tarpeelliset tiedot liigalle.
- Pelaaja voi omalla kustannuksellaan parantaa vakuutusturvaansa. Nämä vakuutukset eivät vaikuta työnantajan velvollisuuteen vakuuttaa pelaaja sopimuksen tämän kohdan mukaisesti.
- 5.4 Lomajärjestelyt Työnantaja antaa pelaajalle harjoitusvapaat ja lomat (omatoiminen harjoittelu) siten kuin liigan ja SJRY:n välisessä yleissopimuksessa on sovittu.
- 5.5 SJRY:n jäsenmaksu Pelaaja on/ei ole SJRY:n jäsen.
Pelaaja suostuu tällä sopimuksella siihen, että työnantaja pidättää pelaajan palkasta SJRY:n jäsenmaksun ja tilittää sen SJRY:lle kunkin vuoden lokakuun loppuun mennessä.

6 PELAAJAN SAIRASTUMINEN JA LOUKKAANTUMINEN

- 6.1 Ilmoitusvelvollisuus Pelaajan on ilmoitettava viipymättä sairastumisestaan tai loukkaantumisestaan joukkueen valmennusjohdolle.
- 6.2 Jääkiekosta johtuva pelikyvyttömyys

Mikäli pelaajan loukkaantuminen on tapahtunut joukkueen ottelussa, harjoituksissa, ottelu- tai harjoitusmatkalla, seuran määräämässä edustustilaisuudessa tai pelaajan huolehtiessa omatoimisesti peruskunnostaan (yksityiskohtaisesti määritelty urheilijaturvalain 276/2009 §:ssä 2) ja joukkueen nimeämä lääkäri toteaa pelaajan pelikyvyttömäksi, työnantaja maksaa pelaajalle sovitut korvaukset täysimääräisesti kuluvan pelikauden loppuun. Tämän lisäksi työnantaja maksaa useampivuotisen sopimuksen voimassa ollessa sovitut korvaukset täysimääräisesti loukkaantumista seuraavan pelikauden alusta lukien (1.5.) kuuden kuukauden ajan eli 31.10. asti kuitenkin siten, että syys- ja lokakuulta maksetaan 50 % kuukausipalkasta siltä osalta, joka ylittää vuosipalkan 111.330 euron kuukausittaisen jako-osuuden.

Lisätäsmennys liittyen menestys- ja kokoonpanokorvaukseen

Mikäli pelaajan palkka on sidoksissa seuran joukkueen menestykseen ja kokoonpanokorvaukseen, katsotaan loukkaantunut pelaaja ottelupöytäkirjaan merkityksi pelaajaksi, jos hän on tätä ennen säännöllisesti kuulunut joukkueen kokoonpanoon. Mikäli pelaaja on ollut merkittynä ottelupöytäkirjaan vain osassa joukkueen otteluista, maksetaan pelaajalle menestykseen sidottu palkka siinä suhteessa, mitä hän on ollut merkittynä ottelupöytäkirjaan. (Esim. joukkue pelannut 10 ottelua, pelaaja ollut mukana 10 ottelussa, maksetaan kokoonpano- ja menestyskorvaukset 100 %:sti. Joukkue pelannut 10 ottelua, pelaaja ollut mukana 5 ottelussa, maksetaan kokoonpano ja menestyskorvaukset 50 %:sti.

Mikäli pelaaja on tyytymätön työnantajan nimeämän lääkärin lausuntoon pelaajan pelikyvyttömyydestä, pelaaja suostuu sopimusosapuolten yhteisesti hyväksymän erikoislääkärin tutkittavaksi. Työnantaja ja pelaaja sitoutuvat noudattamaan erikoislääkärin päätöstä pelaajan pelikyvyttömyydestä.

6.3 Muu pelikyvyttömyys

Mikäli pelaaja sairastuu tai loukkaantuu muusta kuin edellä 6.2 kohdassa tarkoitettusta syystä, työnantaja maksaa sopimuksen ollessa voimassa pelaajalle pelikyvyttömyyden alkamisesta lukien

- enintään kahden (2) kuukauden ajalta palkan, jos pelaajasopimus on tehty kuluvalle pelikaudella 31.10. jälkeen
- enintään viiden (5) kuukauden ajalta palkan, jos pelaajasopimus on tehty kuluvalle pelikaudella 31.10. mennessä

Pelaajan on esitettävä työnantajalle luotettava selvitys työkyvyttömyydestään. Pelaajalla ei ole oikeutta pelikyvyttömyysajalta palkkaan, jos hän on aiheuttanut pelikyvyttömyytensä tahallaan tai törkeällä huolimattomuudellaan taikka hän on tullut pelikyvyttömäksi tämän sopimuksen 4.6 kohdan tarkoittamissa olosuhteissa.

6.4 Vähennykset

Työnantaja voi vähentää pelikyvyttömyysajan palkasta, mitä pelaaja saa saman pelikyvyttömyyden takia samalta ajanjaksolta päivärahaa tai siihen verrattavaa muuta korvausta lain tai työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Työnantajalla ei ole kuitenkaan oikeus vähentää korvausta pelikyvyttömyysajan palkasta siltä osin, kuin korvausta maksetaan pelaajalle hänen kustantamansa vakuutuksen perusteella. Siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut pelaajalle pelikyvyttömyysajan palkan, on työnantaja oikeutettu nostamaan itselleen palautuksena pelaajalle tulevan edellisen kappaleen mukaisen päivärahan tai siihen verrattavan korvauksen taikka saamaan sen määrän takaisin pelaajalta, ei kuitenkaan enempää kuin maksamansa määrän.

7 RIKKOMUKSET JA SOPIMUKSEN PURKAMINEN

7.1 Yleissäännös

Työnantaja ja pelaaja saavat purkaa tämän sopimuksen sen kestosta riippumatta päättyväksi heti erittäin painavasta syystä. Tällaisena syynä voidaan pitää sellaista toisen sopijaosapuolen työ sopimuksesta tai laista johtuvien, työsuhteeseen vaikuttavien velvoitteiden niin vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä, että toiselta osapuolelta ei voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista.

7.2 Harhaanjohtavat tiedot

Jos jompikumpi sopijaosapuolista on sopimusta solmittaessa olennaisilta kohdilta johtanut harhaan toista sopijaosapuolta, on tällä oikeus purkaa sopimus päättymään heti sekä oikeus saada vahinkonsa korvatuksi.

7.3 Pelaajan rikkomukset

Pelaaja ei saa solmia tämän sopimuksen täyttämistä estävää tai haittaavaa pelaajasopimusta toisen työnantajan kanssa. Jos pelaaja solmii tällaisen sopimuksen, työnantaja voi lakkauttaa tämän sopimusten mukaisten korvausten maksamisen välittömästi. Pelaaja on myös velvollinen korvaamaan työnantajalle sopimuksen perusteettomasta purkamisesta aiheutuvan vahingon.

Jos pelaaja muutoin rikkoo tämän sopimuksen ehtoja, työnantajalla on oikeus lopettaa sovittujen korvausten maksaminen ja pelaajalla on velvollisuus korvata seuralle aiheuttamansa vahingot, ellei rikkomusta ole pidettävä vähäisenä.

7.4 Työnantajan rikkomukset

Jos työnantaja laiminlyö pelaajapalkkiosopimuksessa sovitut velvoitteet, on pelaajalla oikeus vahingonkorvaukseen, jollei rikkomusta ole pidettävä vähäisenä.

Jos työnantaja muutoin rikkoo tämän sopimuksen ehtoja, on pelaajalla oikeus vahingonkorvaukseen.

7.5 Korvausten määrääminen

Tässä sopimuksessa tarkoitetut vahingonkorvaukset määrätään, ellei niistä voida sopia, sopimuksen 9 kohdassa tarkoitetussa välimiesoikeudessa.

8 MUITA SOPIMUSEHTOJA

8.1 Kielletyt aineet (doping)

Pelaaja on velvollinen noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä ja sen perusteella muun muassa osallistumaan työnantajan, liigan, liiton, antidopingtoimikunnan tai liigaa/liittoa sitovan muun järjestelmän määräyksestä testiin, jossa selvitetään, onko pelaaja käyttänyt urheilussa kiellettyjä aineita. Pelaaja on myös velvollinen osallistumaan työnantajan määräyksestä huumetestiin. Lisäksi pelaaja on velvollinen ilmoittamaan työnantajalle käyttämänsä lääkkeet, lisäravinteet, piristeet ja muut urheilussa kielletyiksi tietämänsä tai epäilemänsä aineet.

Mikäli pelaaja on syylistynyt urheilussa kiellettyjen aineiden käyttöön tai muuhun Suomen antidopingsäännösten mukaiseen dopingrikkomukseen, voi työnantaja lopettaa tässä sopimuksessa ja pelaajapalkkiosopimuksessa sovittujen korvausten maksamisen pelaajalle heti.

Jos pelaaja on määrätty dopingrikkomuksesta toimintakieltoon, työnantaja voi purkaa tämän sopimuksen päättymään heti, jolloin pelaaja on velvollinen korvaamaan seuralle aiheuttamansa vahingon. Vahingonkorvauksen määrää, ellei siitä voida sopia, tämän sopimuksen kohdassa 9 tarkoitettu välimiesoikeus.

8.2 Kurinpito ja palkan osan pidätys

Työnantaja saa pidättää pelaajalle maksettavasta kausipalkasta X/120-osan suuruisen rahamäärän, jos pelaajalle määrätään liigan kurinpitomenettelyssä kahden (2) ottelun tai sitä pitempi pelikielto (X = pelikiellon pituus). Jos pelaajalle määrätään saman pelikauden aikana uusi kahden (2) ottelun tai sitä pitempi pelikielto, työnantaja saa pidättää pelaajan palkasta X/60-osan suuruisen rahamäärän.

Palkan pidätykset suoritetaan Jääkiekon SM-liigalle, joka kohdistaa näin saadut varat SM-liiga Alumnin toiminnan tukemiseen sekä opinto-ohjaajan palkkaukseen liigan osalta.

Pidätystä suoritettaessa on otettava huomioon työsopimuslain 2:17 §:n mukaiset rajoitukset.

8.3 NHL-sopimus

Mahdollisen NHL-sopimuksen osalta noudatetaan IIHF:n/Suomen ja NHL:n välisiä sopimuksia.

Jos NHL-sopimus ei ole voimassa, niin siirtoaikojen suhteen noudatetaan viimeksi voimassa ollutta NHL-sopimusta.

8.4 Pelaajan agentti

Tätä sopimusta tehtäessä pelaajan agenttina toimii _____.

Pelaaja sitoutuu ilmoittamaan (7 vuorokauden kuluessa) työnantajalle agentin vaihtumisesta.

Pelaajan agentti perii palkkionsa vain asiakkaanaan olevalta pelaajalta eikä hänen seuraltaan.

9 ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tästä sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan, ellei niistä voida sopia, välimiesmenettelyssä noudattaen kulloinkin voimassa olevaa välimiesmenettelystä annettua lakia. Sopijaosapuolet voivat myös sopia, että erimielisyys käsitellään käräjäoikeudessa.

Välímiesoikeuteen kuuluu kolme jäsentä, joista työnantaja nimeää yhden jäsenen, pelaaja yhden jäsenen ja nämä jäsenet valitsevat yhdessä välímiesoikeuden puheenjohtajan. Jos nämä eivät pääse yhteisymmärrykseen välímiesoikeuden puheenjohtajasta, nimeää puheenjohtajan jommankumman sopimusosapuolen pyynnöstä Keskuskauppa-kamarin välityslautakunta.

Työnantaja ja pelaaja voivat myös sopia, että välímiesoikeutena toimii yksi välímies tai urheilun oikeusturvalautakunta.

10 ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kolme (3 samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopija-osapuolelle ja yksi liigalle).

Sopimuksessa on oltava pelaajan nimen selvennys ja osoitetiedot pelaajien luettelointia varten.

Sopimus ja pelaajapalkkiosopimus on toimitettava liigalle viimeistään viikon kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta. Sopimukseen tehdyt olennaiset muutokset on toimitettava liigalle viikon kuluessa muutosten tekemisestä.

Päiväys:

Työnantaja

Pelaaja

Nimen selvennys

Osoite:

Allekirjoitettu Suomen Jääkiekkoliijat ry:n ja Jääkiekon SM-Liiga Oy:n välillä 27.4.2012
Kohdat 5.3 ja 6.2 päivitetty 17.4.2013 ajantasalle/JS.

YLEISSOPIMUS

OSAPUOLET

1. Jääkiekon SM-liiga Oy (jäljempänä liiga)
2. Suomen Jääkiekkoilijat ry. (jäljempänä pelaajayhdistys)

Liiga järjestää jääkiekon ylimmän sarjatason kilpailutoiminnan Suomessa. Osa-
keyhtiömuotoisen liigan osakkaina on sopimusta tehtäessä neljätoista (14) yh-
teisöä (jäljempänä työnantaja tai yhteisö).

Pelaajayhdistyksen tehtävänä on edistää suomalaista jääkiekkoilua sekä toimia
yhdistyksen jäsenten ammatillisten, yhteiskunnallisten ja urheilullisten etujen
ajamiseksi. Yhdistyksen jäseniä ovat yksittäiset pelaajat.

SOPIMUSEHDOT

1 Pelaajasopimus

Osapuolet neuvottelevat työnantajien ja pelaajien välillä käytettävän pelaaja-
sopimusmallin ja sopimuskauden aikana siihen mahdollisesti tarvittavat muu-
tokset.

1.1 Työaikalaki

Pelaajien työn luonne sekä palkkauksen rakenne huomioon ottaen työnantajien
ja pelaajien väliseen työsuhteeseen ei sovelleta työaikalain yli- tai sunnuntai-
työtä eikä myöskään viikoittaista vapaa-aikaa koskevia säännöksiä.

2 Eläke ja tapaturmavakuutus

Vakuutusehdot

Pelaajien vakuuttamisvelvollisuudesta säädetään urheilijan tapaturma- ja
eläketurvan järjestämisestä annetussa laissa (276/ 2009).

Liiga neuvottelee lain mukaisen vakuutusturvan ehdot valitsemansa vakuutus-
yhtiön kanssa. Liiga toimittaa pelaajayhdistykselle vakuutussopimuksen ehdot.

Vakuutuksen ottaminen

Työnantaja ottaa vakuutuksen kaikille liigassa pelaaville pelaajille, joiden kanssa
se on tehnyt pelaajasopimuksen. Työnantaja ottaa tapaturmavakuutuksen
myös ns. try out – sopimuksella oleville pelaajille. Try-out sopimukseen sisälly-
tetään uutena elementtinä pelaajalle mahdollisuus saada urheilijaturvalain mu-
kaista tapaturmaeläkettä. Vakuutussopimukseen sisällytetään 2-3 palkkatasoa,
joiden perusteella mahdollinen tapaturmaeläke määräytyy. Pelaajan try-out
sopimuksessa sovitaan, minkä tason mukaan pelaaja on try-outin aikana vakuu-
tettu.

Vakuuttamisvelvollisuuden täsmennykset

Työnantaja on velvollinen ottamaan tapaturmavakuutuksen myös pelaajalle, - joka ei pelikauden aikana ansaitse laissa vakuuttamisvelvollisuuden alarajaksi määrättyä ansiorajaa.

-yllä mainitussa kohdassa pelaajan ansiotasoon sidotuissa korvauksissa käytetään urheilijaturvalain (276/2009) alarajan mukaisia ansioita (vuonna 2013 alaraja on 10.690 €)

- vakuutusturva (vakuutussopimus) kattaa pelaajalle myös pelikauden jälkeen 1.5. alkaen syntyvän tilapäisen ansionmenetyksen, siltä ajalta, kun pelaaja ei ole saanut seuraltaan sairausajan palkkaa. Ansionmenestyskorvauksen laskenta (85 % loukkaantumiskauden palkasta) perustuu enintään 111.330 (vuonna 2013) euron palkkasummaan. Summa tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

-seura ottaa pelaajalle yhteisvakuutuksena liigan ja vakuutusyhtiön sopiman ns. sairauskuluvakuutuksen.

Pelaajan osuus eläkevakuutusmaksusta

Lain mukaan vakuutuksen eläkevakuutusmaksuosuus on 4,5 % pelaajan palkkojen ja palkkioiden määrästä pelikaudessa.

Pelaaja maksaa eläkevakuutusmaksuosuudesta 2 (kaksi) %:n osuuden. Maksu pidätetään pelaajan palkasta enintään 111.330 (kausi 2013 - 2014) euroon asti. Summa tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Pidätys suoritetaan koko pelikaudelta pelikauden aloittaneen kalenterivuoden palkkakertoimen mukaisella summalla.

Työnantajalla, joka vastaa vakuutusmaksun maksamisesta vakuutuksenantajalle, on oikeus pidättää pelaajan vakuutusmaksuosuus tämän palkasta ja velvollisuus tilittää se vakuutuksenantajalle.

Valvonta

Liiga valvoo lain mukaan vakuuttamisvelvollisuuden noudattamista.

Liigalla on oikeus saada työnantajilta vakuutusturvan järjestämistä koskevat tiedot. Vakuutusehtoja kehitetään siten, että liiga saa mahdollisimman nopeasti tiedot vakuutusmaksujen mahdollisista viivästyksistä.

Liiga informoi pelaajayhdistystä työnantajien olennaisista vakuutusmaksuihin kohdistuvista maksuhäiriöistä. Osapuolet neuvottelevat tarpeellisista toimenpiteistä.

3 Lomajärjestelyt

Harjoitusvapaa

Työnantajan on annettava liigajoukkueen pelaajille viimeisen virallisen ottelun (runkosarja, play off tai maajoukkue) jälkeen vähintään 18 arkipäivän eli kolmen viikon mittainen yhtäjaksoinen harjoitusvapaa.

Työnantajan on annettava pelaajille harjoitusvapaaksi myös sen vajaaksi jäävän kalenteriviikon arkipäivät, jonka aikana pelaaja pelaa viimeisen virallisen sarjaottelun.

Työnantaja järjestää joukkueen harjoittelun siten, että työnantajan määräämät harjoitukset ja muut joukkueen yhteiset tapahtumat järjestetään 31.8. asti arkipäivisin. Rajoitus ei koske elokuussa pelattavia harjoitusotteluita.

Vuosiloma (omatoiminen harjoittelu)

Työnantajan on annettava liigajoukkueen pelaajille 1.6. – 31.7. välisenä aikana lomaa yhtäjaksoisesti vähintään 36 arkipäivää eli kuusi viikkoa.

Niiden pelaajien osalta, jotka eivät lomavuoden loppuun mennessä ole täyttäneet 24 vuotta tai jotka eivät ole pelanneet liigassa vähintään 300 ottelua, loman pituus on vähintään 24 arkipäivää eli neljä viikkoa.

Työnantajan joukkueeseen tuleva uusi pelaaja on oikeutettu pitämään loman sen pituisena ja niinä ajankohtina kuin loma edellä mainituin perustein annetaan muille joukkueen pelaajille.

Tänä aikana pelaaja huolehtii omatoimisesti harjoittelusta joukkueen valmennusjohdon ja pelaajan yhteisesti suunnitteleminen ohjelmien mukaisesti.

Loman ajankohta

Loma annetaan työnantajan määräämänä ajankohtana.

Loman ajankohdasta on ilmoitettava pelaajille mahdollisimman hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 15.5. mennessä. Ennen loman ajankohdan määräämistä työnantajan on varattava pelaajille mahdollisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta.

Yhteisharjoittelun aloittaminen

Loman jälkeen alkava yhteisharjoittelu:

Kausi 2012 - 2013, alku aikaisintaan maanantaina 30.7.2012

Kausi 2013 - 2014, alku aikaisintaan maanantaina 29.7.2013

Kausi 2014 - 2015, alku aikaisintaan maanantaina 28.7.2014

Joulu ja uusi vuosi

Joulun aikana 23.12 – 25.12 ei harjoitella, ei matkusteta eikä pelata. Tapaninpäivänä 26.12. harjoitukset voi aloittaa aikaisintaan klo 16. Uuden vuoden aikana 31.12 – 1.1 ei harjoitella, ei matkusteta eikä pelata.

Lomapalkka

Lomapalkka määräytyy vuosilomalain mukaisesti, jolleivät työnantaja ja pelaaja ole sopineet loma-ajan palkasta pelaajasopimuksessa .

Palkan jaksotus

Pelaaja ja seura voivat sopia palkkaliitteessä keskenään palkan jaksottamisesta 12 kuukautta lyhyemmälle ajanjaksolle.

Mikäli työnantaja ja pelaaja ovat sopineet tämän sopimuksen lisäksi muista kesän ajan vapaista (omatoiminen kesäharjoittelu), niin ko. ajankohdan palkanmaksu siirtyy työnantajan ja pelaajan sopimalla tavalla maksettavaksi 1.8. – 30.4. väliseksi ajaksi.

Harjoitusottelut

Työnantajan joukkue ei pelaa harjoitusotteluita kauden viimeisen virallisen ottelun ja 31.7. välisenä aikana.

Työnantaja ei peluuta pelaajaa ennen runkosarjan alkua enemmässä kuin kymmenessä (10) harjoitusottelussa. Korkeintaan kahden erän (40 minuuttia tehokasta peliaikaa) mittaiset ns. turnausottelut lasketaan tältä osin puoleksi otteluksi. Kaikki tätä pidemmät ottelut lasketaan yhdeksi otteluksi.

Niitä pelaajia, jotka eivät lomavuoden loppuun mennessä ole täyttäneet 24 vuotta tai jotka eivät ole pelanneet liigassa vähintään 150 ottelua, voi työnantaja peluuttaa ennen runkosarjan alkua enintään kahdessatoista (12) harjoitusottelussa.

4 Terveydenhuolto

Työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä pelaajille työterveyshuolto pelaamisesta ja siitä välittömästi johtuvien terveysvaarojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Työnantaja maksaa työnantajan lääkärin määräämien tutkimusten kustannukset.

Työnantaja järjestää kustannuksellaan pelaajalle yhteisten kriteerien mukaisen terveystarkastuksen (terveystarkastuksen sisältö on määritelty erillisellä ohjeella).

Työnantaja järjestää pelaajille myös säännöllisen lihashuollon ja tarvittaessa joukkueen lääkärin määräyksestä mahdollisuuden fysikaaliseen hoitoon.

Pelaaja on velvollinen osallistumaan ennen pelaajasopimuksen solmimista lääkärintarkastukseen, jossa työnantajan nimeämä lääkäri tutkii ja tarkastaa hänen terveydentilansa ja pelikykynsä. Työnantaja vastaa lääkärintarkastuksen kustannuksista.

5 Kampanjat ja tilaisuudet

Työnantajan ja liigan kampanjat

Työnantaja voi käyttää pelaajien valokuvia ja muita tunnistetietoja oman organisaationsa ja yhteistyökumppaneidensa markkinoinnissa, joka toteutetaan missä tahansa painetun tai sähköisen viestinnän muodossa.

Liiga voi käyttää liigajoukkueiden pelaajien valokuvia ja muita tunnistetietoja liigan tai sen tapahtumien markkinoinnissa, joka toteutetaan missä tahansa painetun tai sähköisen viestinnän muodossa.

Pelaajayhdistyksen kampanjat

Pelaaja voi esiintyä pelaajayhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa ja sen toimeenpanemissa tavanomaisissa mainoskampanjoissa seuraavilla ehdoilla

- tapahtuma tai kampanja ei ole ristiriidassa työnantajan eikä liigan mainos-, sponsori- tai yhteistyösopimusten kanssa, jollei ristiriitaa voida pitää vähäisenä
- tapahtumiin ja kampanjoihin osallistuminen tapahtuu pelaajan vapaa-aikana siten, ettei se millään tavalla häiritse pelaajan osallistumista joukkueen otteluihin, harjoituksiin tai muihin työnantajan määräämiin tilaisuuksiin
- tapahtuma tai kampanja on urheilullisesti hyväksyttävä.

Pelaaja ei saa esiintyä tapahtumissa tai kampanjoissa työnantajan joukkueen peliasussa, jollei työnantaja ole antanut osallistumiseen kussakin yksittäistapa-
uksessa kirjallista lupaa.

- 6 All Stars-ottelu SM-liigalla on oikeus järjestää vuosittain ALL Stars- tai muu vastaava ottelu.

Liiga tulouttaa ottelun tuotosta Pelaajayhdistykselle 25 %.
- 7 Agenttitoiminta Osapuolet kehittävät ja valvovat pelaajien asioita hoitavien agenttien toimintaa erityisesti agenttitoiminnan arviointilautakunnan toimesta.
- 8 TES Osapuolet jatkavat yksittäisten asioiden ja näkökohtien selvittelyä, jotka yhteisessä työehtosopimuksessa (TES) pitäisi olla. Lisäksi pyritään selvittämään mahdollisen TES:n vaikutus ammattilaisjäkkiekon / urheilun toimialalla.
- 9 Koulutus Osapuolet kehittävät yhdessä toimenpiteitä, joilla edistetään pelaajien ammatillista koulutusta jääkiekkouran aikana ja sen jälkeen.

Liiga ja sen jäsenyhteisöt tukevat omalta osaltaan pelaajien opiskelumahdollisuuksien luomisessa ja opiskelun sovittamisessa peli- ja harjoitusohjelmaan.

10 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Neuvottelut Pelaajasopimuksesta johtuvat erimielisyydet on pyrittävä ratkaisemaan ensisijaisesti työnantajan ja pelaajan välisissä neuvotteluissa.

Jolleivät työnantaja ja pelaaja pääse erimielisyydestä sopimukseen, he voivat yhteisellä sopimuksella alistaa erimielisyyden liigan ja pelaajayhdistyksen neuvoteltavaksi.

Välimiesoikeus Ellei pelaajasopimusta koskevassa erimielisyysasiassa saavuteta neuvottelemalla yksimielisyyttä, ratkaistaan erimielisyys välimiesmenettelyssä noudattaen kulloinkin voimassa olevaa välimiesmenettelystä annettua lakia.

Välimiesoikeuteen kuuluu kolme jäsentä, joista työnantaja nimeää yhden, pelaaja yhden ja nämä jäsenet valitsevat yhdessä välimiesoikeuden puheenjohtajan. Jos puheenjohtajasta ei päästä yhteisymmärrykseen, nimeää puheenjohtajan jommankumman sopijaosapuolen pyynnöstä Keskuskauppakamarin välityslautakunta.

Työnantaja ja pelaaja voivat myös sopia, että välimiesoikeutena toimii yksi välimies tai urheilun oikeusturvalautakunta.

SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä sopimus on voimassa 30.4 2015 asti ja jatkuu sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä irtisanota kirjallisesti jommankumman osapuolen toimesta viimeistään viimeisen sopimuksen alaisen pelikauden tammikuun 10. pv mennessä.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Helsingissä, huhtikuun 27. päivänä 2012

JÄÄKIEKON SM-LIIGA OY

SUOMEN JÄÄKIEKKOILIJAT R.Y.

Allekirjoitettu 27.4.2012

Kohta 2 päivitetty 17.4.2013 ajantasalle/JS.

SEURA	Työnantaja/Seura			
PELAAJAN TIEDOT	Pelaajan nimi			
	Henkilötunnus			
	Lähiosoite	Postinumero- ja toimipaikka		
	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite		
TILITYSKAUSI	20 - 20			
TILITYKSET / RAHASTOJEN VÄLISET SIIRROT	TILITYS RAHASTOON (ympyröi € määrän jälkeen valitsemasi salkun kirjain A, B tai C)			
	A Varovainen salkku B Tasapainoinen salkku C Aggressiivinen salkku			
	Tammi _____ €	A / B / C	Heinä _____ €	A / B / C
	Helmi _____ €	A / B / C	Elo _____ €	A / B / C
	Maalis _____ €	A / B / C	Syys _____ €	A / B / C
	Huhti _____ €	A / B / C	Loka _____ €	A / B / C
	Touko _____ €	A / B / C	Marras _____ €	A / B / C
	Kesä _____ €	A / B / C	Joulu _____ €	A / B / C
	SIIRTO			
	Salkusta A	_____ € / %	Salkkuun	A / B / C
Salkusta B	_____ € / %	Salkkuun	A / B / C	
Salkusta C	_____ € / %	Salkkuun	A / B / C	
Merkinnät tehdään kaksi kertaa kuukaudessa, kuukauden 15. ja viimeisen päivän arvolla, salkkujen arvonmääritysten yhteydessä. Salkkujen väliset siirrot toteutetaan kerran kuukaudessa, kuukauden viimeisen päivän arvolla.				
LISÄTIEDOT				

Jääkiekkoliijoiden koulutus- ja ammatedistämissäätiö tai sen toimielimet eivät vastaa vuonna 1999 käynnistetyn ja sen jälkeen perustettujen urheilijarahastojen sijoitustoiminnan taloudellisesta tuloksesta, verovaikutuksista eikä sijoittamiseen liittyvästä riskistä. Samalla pelaaja ilmoittaa olevansa tietoinen urheilijarahastoon sijoittamiseen liittyvästä riskistä.

Paikka ja aika	Pelaajan allekirjoitus
Paikka ja aika	Seuran allekirjoitus

Tilitysilmoitus laaditaan kolmena alkuperäisenä kappaleena (pelaajalle, seuralle ja Obsido Holdingille).

Siirto-ilmoitus laaditaan kahtena alkuperäisenä kappaleena (pelaajalle ja Obsido Holdingille).

Lomake palautetaan

Obsido Holding Oy

Rautatiekatu 14 A 4, 33100 Tampere

Puhelin 050 – 303 8378

Sähköposti hanna.kiviniitty@obsidoholding.fi

TÄYTTÖOHJEET KÄÄNTÖPUOLELLA

TÄLLÄ LOMAKKEELLA ILMOITETAAN JÄÄKIEKKOILIJOIDEN URHEILIJARAHASTOON

- pelaajatiedot ja osoitteen muutokset
- seuran maksamasta palkasta jääkiekkoilijoiden urheilijarahastoon tilittävät osuudet;
A Varovainen salkku, Danske Pankin tilille: FI11 8001 8710 0107 57
B Tasapainoinen salkku, Danske Pankin tilille: FI73 8001 8710 0107 08
C Aggressiivinen salkku, Danske Pankin tilille: FI51 8001 8710 0107 16
- ilmoitukset salkkujen A Varovainen, B Tasapainoinen ja C Aggressiivinen välisistä varojen siirroista.

LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE:

SEURA

Rahasto-osuuden tilittävä työnantaja/seura

PELAAJAN TIEDOT

Pelaajan nimi ja henkilötunnus ilmoitetaan aina täydellisinä.

Lähiosoite ilmoitetaan rahasto-osuusselvitysten ja jäsentiedotteiden postitusta varten.

Puhelinnumero/sähköpostiosoite ilmoitetaan mahdollisia lisäselvityksiä varten.

TILITYSKAUSI

TILITYKSET

SALKKUJEN VÄLISET SIIRROT

Tilityskausi on pelikausi, jonka aikana osuuksia siirretään Jääkiekkoilijoiden urheilijarahastoon.

Tilitykset: rastietaan tilitys, päiväysten kohdalle merkitään seuran maksamasta palkasta rahastoon siirrettävien osuuksien euromäärät sekä ympyröidään valittua salkkua vastaava kirjain. Seura siirtää osuuden rahastoon verotta. Ennakonpidätys tehdään rahaston toimesta peliuran päättyessä tapahtuvan osuuden maksun yhteydessä.

Seura tilittää osuudet Jääkiekkoilijoiden urheilijarahaston Danske Pankin tilille, viestiksi pelaajan nimi ja hetun alkuosa.

Mikäli pelaaja valitsee A Varovaisen salkun, (korko), tilitys tehdään tilille FI11 8001 8710 0107 57.

Mikäli pelaaja valitsee B Tasapainoisen salkun, (osake/korko), tilitys tehdään tilille FI73 8001 8710 0107 08.

Mikäli pelaaja valitsee C Aggressiivisen salkun, (osake/korko) tilitys tehdään tilille FI51 8001 8710 0107 16.

Varojen täytyy olla tilillä merkintäpäivänä. Ellei näin ole, merkintä siirtyy seuraavalle merkintäpäivälle.

Verovuoden aikana voidaan rahastoon siirtää enintään 50 % urheilijatulosta, maksimissaan 100 000 €.

Edellytyksenä on, että pelaajan verovuoden urheilutulo on ennen tulo hankkimisesta aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 9 600 €. (Tuloverolaki 116a-116c)

Salkkujen väliset siirrot, rastietaan siirto ja merkitään mistä salkusta ja kuinka paljon varoja siirretään (€ tai %) sekä ympyröidään mihin salkkuun varat siirretään. Varat siirretään seuraavana mahdollisena siirtopäivänä.

Salkkujen välisistä siirroista veloitetaan siirrettävästä summasta jäseneltä 25 euroa/siirto.

Lomake palautetaan Obsido Holding Oy, Rautatienkatu 14 A 4, 33100 Tampere.

LISÄTIETOJA

Ilmoitusmenettelystä ja pelaajien rahasto-osuuksien määristä

Obsido Holding Oy, Hanna Kiviniitty

puh. 050 – 303 8378, hanna.kiviniitty@obsidoholding.fi

Rahaston sijoituksista

Obsido Oy, Jani Nikko

puh. 050 – 50 50 503, jani.nikko@obsido.fi

PELAAJAN TIEDOT	Pelaajan nimi		
	Henkilötunnus	Pankkitilin numero	Vero-%
	Lähiosoite		Postinumero- ja toimipaikka
	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite	

PÄÄTTYMIS- ILMOITUS	Peliuran päättymisajankohta ____ . ____ . 20__			
	Nostan rahasto-osuuteni rahastosta	A Varovainen salkku	B Tasapainoinen salkku	C Aggressiivinen salkku
NOSTOT	_____ vuoden aikana (nostot 2 - 10 vuoden aikana, kts. täyttöohjeet)			
	Nostojen ajankohta vuosittain	Ympyröi salkku, josta nosto tehdään		
	Tammi _____	€ / %	A / B / C	
	Helmi _____	€ / %	A / B / C	
	Maalis _____	€ / %	A / B / C	
	Huhti _____	€ / %	A / B / C	
	Touko _____	€ / %	A / B / C	
	Kesä _____	€ / %	A / B / C	
	Heinä _____	€ / %	A / B / C	
	Elo _____	€ / %	A / B / C	
Syys _____	€ / %	A / B / C		
Loka _____	€ / %	A / B / C		
Marras _____	€ / %	A / B / C		
Joulu _____	€ / %	A / B / C		
Lunastukset tehdään kerran kuukaudessa kuukauden viimeisenä päivänä olevan rahaston arvonmäärityksen yhteydessä. Nostosumma maksetaan valitun kuukauden 10. päivä. Nostolomake tulee olla Obsido Holdingilla edellisen kuukauden viim. päivä mennessä.				

LISÄTIEDOT	
-------------------	--

Jääkiekkoilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö tai sen toimielimet eivät vastaa vuonna 1999 käynnistetyn ja sen jälkeen perustettujen urheilijarahastojen sijoitustoiminnan taloudellisesta tuloksesta, verovaikutuksista eikä sijoittamiseen liittyvästä riskistä. Samalla pelaaja ilmoittaa olevansa tietoinen urheilijarahastoon sijoittamiseen liittyvästä riskistä.

Paikka ja aika	Pelaajan allekirjoitus
----------------	------------------------

Ilmoitus laaditaan kahtena alkuperäisenä kappaleena (pelaajalle ja Obsido Holdingille).

Lomake palautetaan
Obsido Holding Oy

Rautatienkatu 14 A 4, 33100 Tampere

Puhelin 050 – 303 8378

sähköposti

hanna.kiviniitty@obsidoholding.fi

TÄYTTÖOHJEET KÄÄNTÖPUOLELLA

TÄLLÄ LOMAKKEELLA ILMOITETAAN JÄÄKIEKKOILIJOIDEN URHEILIJARAHASTOON

- pelaajatiedot sekä osoite-, tili- ja verotiedot
- peliuran päättymisajankohta
- urheilijarahastoon kertyneiden varojen nostosuunnitelma

LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE:

PELAAJAN TIEDOT

Pelaajan nimi ja henkilötunnus ilmoitetaan aina täydellisinä.

Pankkitili ja verotustiedot rahasto-osuuden maksua varten.

Maksettava osuus on kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa.

Lähiosoite ilmoitetaan rahasto-osuus ja maksuselvitysten sekä jäsentiedotteiden postitusta varten.

Puhelinnumero/sähköpostiosoite ilmoitetaan mahdollisia lisäselvityksiä varten.

PÄÄTTYMISILMOITUS

NOSTOT

Peliuran päättymisajankohta on urheilijan ilmoituksen mukainen.

Urheilija-ura katsotaan myös päättyneeksi, jos urheilija vammautuu tai urheilutulo kahtena peräkkäisenä verovuotena jää alle 9 600 €:n eikä urheilija osoita urheilijarahastolle jatkavansa uraansa.

Nostan rahasto-osuuteni, ilmoitetaan osuuden nostovuosien lukumäärä.

Rahastoon kertyneet varat on nostettavissa heti urheilu-uran jälkeen. Nostot on aloitettava viimeistään, kun urheilusta saadut tulot ovat kahtena peräkkäisenä verovuotena jääneet alle 9 600 euron. Peliuran jatkaminen ulkomailla ei kuitenkaan laukaise nostovelvollisuutta. Nostot on tapahduttava 2-10 vuoden aikana.

Esim. lopetusvuosi 30.4.2013, + 2 verovuotta => v. 2015, sitä seuraava vuosi => 30.11.2016, jolloin osuuskien nosto aloitettava viimeistään.

Vuosittain maksettava osuus on valittua vuosimäärää vastaava osa rahastossa nostoilmoituksen saapuessa olleesta rahasto-osuudesta. Rahasto-osuuden nostovuosina pääomalle kertyneet tuotot maksetaan viimeisen rahasto-osuuserän maksua seuraavana vuonna.

Jos urheilija kuolee, maksetaan rahastoon kertyneet varat kertasuorituksena kyseisen vuoden aikana.

Nostojen ajankohta vuosittain, valitaan rahastosta maksettavan osuuden vuosittainen nosto-ajankohta sekä salkku, jota nosto-ilmoitus koskee. **Nostosta ei peritä pelaajalta kuluja.**

Rahasto-osuus maksetaan rahaston tililtä viimeistään kuukauden 10. päivä.

Lomake palautetaan Obsido Holding Oy, Rautatienkatu 14 A 4, 33100 Tampere.

LISÄTIETOJA

Ilmoitusmenettelystä ja pelaajien rahasto-osuuksien määristä

Obsido Holding Oy, Hanna Kiviniitty

puh. 050 – 303 8378, hanna.kiviniitty@obsidoholding.fi

Rahaston sijoituksista

Obsido Oy, Jani Nikko

puh. 050 – 50 50 503, jani.nikko@obsido.fi